

Raittiuskalenteri
1916

Suomal K-R-Veljeysseura

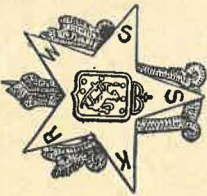

S. K. R. V.-seuran 28:nne vuosikokouksen edustajat 1915

RAITTIUS- KALENTERI

1916

KAHDESKYMMENES VUOSIKERRIA

Suomalainen K.-R.-Veljeyssseura

TURUN YLIOPISTO

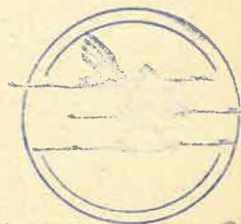

Ex libris

JOHN I. KOLEHMAINEN

Mikä on kutsu kansallasi, siinä sullakin osasi: pidä puhtaus pyhänä, rakastaos raittiutta — siinä sukusi voima.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATION INSTITUTE
TURUN YLIOPISTO
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

Hebr. 13: 8—16.
Jes. 55: 1—9.

1 L Uudenvuoden p. 1

Kol. 2: 8—15.
Joh. 1: 29—34.

2 S Sunn. Uudenv. j. 2

3 M Eenokki [Aapeli] 3

4 T Ruut 4

5 K Lea 5

6 T Loppiainen 6

7 P Aukusti 7

8 L Gunnar 8

Hebr. 3: 1—8.
Joh. 7: 14—18.

9 S 1 Sunn. Loppiais. 9

10 M Kotivalo 10

11 T Osvald 11

12 K Toini 12

13 T Nuutti 13

14 P Feeliks 14

15 L Siviä 15

Efes. 2: 11—16.
Joh. 4: 5—26.

16 S 2 Sunn. Loppiais. 16

17 M Anton [Ilmari] 17

18 T Laura 18

19 K Heikki 19

20 T Fabian 20

21 P Aune 21

22 L Tiera 22

Hebr. 11: 1—10.
Joh. 4: 27—42.

23 S 3 Sunn. Lop. Meri 23

24 M Kaukovalta 24

25 T Paavali 25

26 K Polykarpus 26

27 T Viljo 27

28 P Kaarlo 28

29 L Valter 29

Hebr. 12: 1—7.
Matt. 21: 18—22.

30 S 4 Sunn. Loppiais. 30

31 M Alli [Gunilla] 31

**Nyt on sopivin aika tilata itsellenne
Päivälehti**

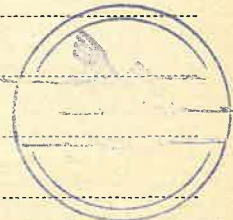

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI

MIEHEN OIKEUSINSTITUUTTI

TURUN YLIOPISTO

20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

1 T Bertta	32	16 K Julia	47
2 K Kynttelinpäivä	33	17 T Väinö	48
3 T Hugo	34	18 P Tyyra	49
4 P Ansgarius	35	19 L Kauppo	50
5 L Agda. Armi.	36		

Jes. 52: 9—10.
Joh. 1: 16—18.

1 Kor. 3: 7—23.
Matt. 19: 27—30.

6 S Kynttelinp. Doro-	37	20 S Septuagesima.	51
7 M Rickhard [tea	38	21 M Keijo [Hulda	52
8 T Laina	39	22 T Tuulikki	53
9 K Naima	40	23 K Tertullianus	54
10 T Elina Elli.	41	24 T Matti	55
11 P Eufrosyne	42	25 P Viktoria	56
12 L Elma	43	26 L Nestor	57

1 Kor. 1: 9—18.
Matt. 13: 34—43.

1 Kor. 1: 20—25.
Joh. 12: 35—43.

13 S 6 Sunn. Loppliais.	44	27 S Sexasagesima	58
14 M Valentin [Sulo	45	28 M Torsti	59
15 T Sipri	46	29 T Onni	60

Parasta raittiuskirjallisuutta saatavana Veljesseuran konttorista

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

1 K Alpo	61
2 T Fanny	62
3 P Kauko	63
4 L Adrian	64

1 Kor. 13: 1—13.
Joh. 12: 23—33.

5 S Laskiaiss. Laila	65
6 M Rudolf	66
7 T Perpetua	67
8 K Vilppu	68
9 T Edvin	69
10 P Aura	70
11 L Kalervo	71

2 Kor. 6: 1—10.
Matt. 16: 21—23.

12 S 1 S. Paast. Grego-	72
13 M Ernesti [rius	73
14 T Matilda	74
15 K Risto	75

16 T Herbert	76
17 P Kerttu	77
~ L Edward	78

1 Tess. 4: 1—7.
Luuk. 7: 36—50.

9 S 2 S. Paast. Joo-	79
0 M Jaakkima [seppi	80
21 T Pentti	81
22 K Vihtori	82
23 T Akseli	83
24 P Gabriel	84
5 L Marian Ilm. Päiv.	85

Efes. 5: 1—9.
Joh. 7: 19—31.

26 S 3 S. Paast. Im-	86
27 M Soini [manuel	87
28 T Armas	88
29 K Jonas	89
30 T Usko	90
31 P Irma	91

**Raittiusseurat, teettäkää paino-
työnne omassa kirjapainossanne**

1 L Harald 92

Gal. 4: 22—31.
Joh. 6: 24—36.

2 S Puol. S. Pellervo 93

3 M Ferdinand 94

4 T Ambrosius 95

5 K Irene 96

6 T Vilho 97

7 P Allan 98

8 L Suoma 99

Hebr. 9: 11—15.
Joh. 11: 47—57.

9 S 5 Sunn. Paast. 100

10 M Hesekiel [Otto 101

11 T Verna 102

12 K Julius 103

13 T Tellervo 104

14 P Tiburtius 105

15 L Linda 106

Filipp. 2: 5—11.
Joh. 12: 1—16.

16 S Palmusunnuntai 107

17 M Elias [Jalo 108

18 T Waldemar 109

19 K Ikäheimo 110

20 T Amalia 111

21 P Pitkäperjantai 112

22 L Alina [Anselmi 113

1 Kor. 15: 12—21.
Joh. 20: 1—10.

23 S Pääsiäisp. Yrjö 114

24 M 2 Pääsiäisp. Al- 115

25 T Markus [bert 116

26 K Teresia 117

27 T Engelbrekt 118

28 P Tuure 119

29 L Tyko 120

Ap. Tek. 3: 12—20.
Joh. 21: 1—14.

30 S 1 S. Pääs. Mirjam 121

**Tilatkaa merkkineulanne Veljeys-
seuran konttorista**

1 M Vappu	122	16 T Esteri	137
2 T Wuokko	123	17 K Rebekka	138
3 K Lemmikki	124	18 T Erkki. Eero.	139
4 T Roosa	125	19 P Emilia	140
5 P Jenny	126	20 L Karolina	141
6 L Aleksandra	127		

1 Piet. 5: 1—4.
Joh. 21: 15—25.

7 S 2 Sunn. Pääs.	128		
8 M Aake [Helmi]	129		
9 T Timo	130		
10 K Aino	131		
11 T Osmo	132		
12 P Lotta	133		
13 L Floora	134		

Hebr. 4: 9—16.
Joh. 17: 6—10.

14 S 3 S. Pääs. Edit	135		
15 M Sofia	136		

Hebr. 5: 1—10.
Joh. 17: 11—17.

21 S 4 S. P. Konstan-	142		
22 M Hemminki [tinus]	143		
23 T Lyyli	144		
24 K Alarik	145		
25 T Urpo	146		
26 P Wilhelmiina	147		
27 L Ihalempi	148		

Hebr. 7: 19—28.
Joh. 17: 18—23.

28 S Rukoussunnuntai	149		
29 M Oiva [Alma]	150		
30 T Basilius	151		
31 K Helka	152		

**Uudistakaa aina omien lehtienne
tilaukset**

Hebr. 10: 12—18.
Joh. 17: 24—26.

16 P Justina 168
17 L Urho 169

1 T Helatnorstai. Ni- 153
2 P Wenla [kodemus 154
3 L Orvokki 155

1 Joh. 3: 1—9.
Joh. 15: 1—9.

Kol. 3: 1—10.
Joh. 15: 18—25.

18 S P. Kolminais. p. 170
19 M Siiri [Tapio 171
20 T Into 172
21 K Ahti 173
22 T Paulina 174
23 P Aatto 175
24 L Joh. Kastajan p. 176

4 S 6 S Pääs. Toivo 156
5 M Bonifasius 157
6 T Kustaa 158
7 K Robert 159
8 T Salomon 160
9 P Ensio 161
10 L Seppo 162

Rom. 1: 16—17.
Luuk. 12: 13—21.

Efes. 2: 17—22.
Joh. 15: 10—17.

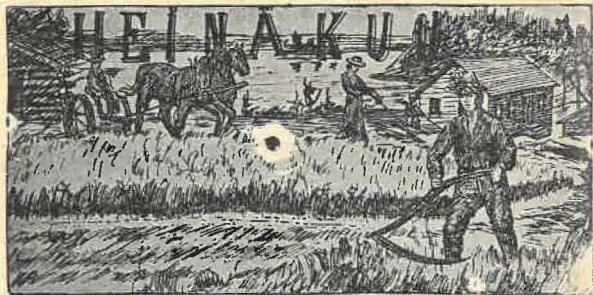
11 S Helluntai. Impi 163
12 M 2 Hell. p. Esko 164
13 T Eedla 165
14 K Eeliş 166
15 T Vieng 167

25 S 1 Sunn. Kolm. p. 177
26 M Jeremias [Uuno 178
27 T Elviira 179
28 K Leo 180
29 T Pietari 181
30 P Päiviö 182

**Tilatkaa raittiuskirjallisuutenne
Veljeysseuralta**

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

1 L Aaro 183

Room. 1: 18—25.
Luuk. 14: 25—35.

2 S 2 Sunn. Kolm. p. 184

3 M Arvo [Linnea 185

4 T Ulriikka 186

5 K Unto 187

6 T Esaias 188

7 P Klaus 189

8 L Turo 190

Room. 2: 1—16.
Luuk. 15: 11—32.

9 S 3 Sunn. Kolm. p. 191

10 M Saima [Ilta 192

11 T Eleonora 193

12 K Hermann 194

13 T Joel 195

14 P Aliisa 196

15 L Rauni 197

Room. 2: 17—29.
Joh. 8: 1—11.

16 S 4 Sunn. Kolm. p. 198

17 M Ossian [Reino 199

18 T Fredrik 200

19 K Saara 201

20 T Margareta 202

21 P Johanna 203

22 L Magdaleena 204

Room. 3: 19—27.
Joh. 1: 46—52.

23 S 5 Sunn. Kolm. p. 205

24 M Kirsti [Olga 206

25 T Jaakko 207

26 K Martta 208

27 T 7 unikekoa 209

28 P Haakon 210

29 L Olavi 211

Room. 3: 28—31.
Matt. 5: 17—19.

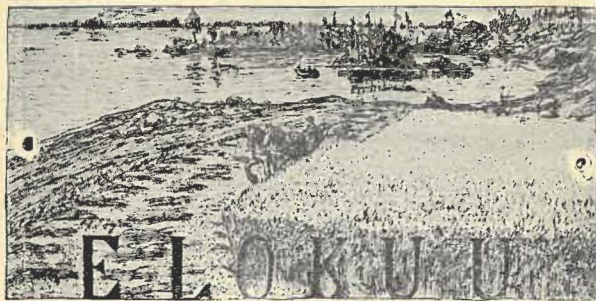
30 S 6 Sunn. Kolm. p. 212

31 M Helena [Eriikka 213

**Päivälehdessä kirjapainossa tehdään
siistiä kirjapainotyötä**

A series of horizontal dotted lines for taking notes, corresponding to the 'Muistiinpanoja' section.

1 T Maire	214	16 K Aulis	229
2 K Veli	215	17 T Wernereri	230
3 T Veera	216	18 P Lemmitty	231
4 P Maria	217	19 L Maunu	232
5 L Salme	218		

1 Joh. 1: 1—7.
Joh. 13, 31, 32.

6 S 7 Sunn. Kolm. p.	219	20 S 9 Sunn. Kolm. p.	233
7 M Lahja [Sikstus]	220	21 M Sulho [Samuli]	234
8 T Sylvia	221	22 T Iivari	235
9 K Natalia	222	23 K Signe	236
10 T Lauri	223	24 T Pärttyli	237
11 P Susanna	224	25 P Loviisa	238
12 L Klaara	225	26 L Ilma	239

Room. 4: 1—8.
Matt. 7: 12—14.

13 S 8 Sunn. Kolm. p.	226	27 S 10 S. Kolm. p.	240
14 M Onerva [Alfonso]	227	28 M Tauno [Toimi]	241
15 T Marjatta	228	29 T Iines	242
		30 K Eemil	243
		31 T Arvi	244

Sieviä Veljeysseuran loketteja
saatte seuran konttorista

1 P Gottfrid	245	16 L Mielikki	260
2 L Toora	246		

Room. 5: 12—21.
Matt. 21: 28—31.

Room. 7: 1—6.
Matt. 5: 43. 6: 4.

3 S 11 S. Kolm. p. Se-	247	17 S 13 S. K. p. Elisa-	261
4 M Mooses [rafiina	248	18 M Tyyne [bet. Liisa	262
5 T Mainio	249	19 T Fredriikka	263
6 K Sakari	250	20 K Augusta	264
7 T Regina	251	21 T Matteus	265
8 P Taimi	252	22 P Mauri	266
9 L Evert	253	23 L Tekla	267

Room. 6: 12—18.
Matt. 12: 33—37.

Room. 7: 7—25.
Joh. 5: 1—14.

10 S 12 S. Kolm. p.	254	24 S 14 S. Kolm. p.	268
11 M Valma [Kaleva	255	25 M Kullervo [Alvar	269
12 T Aleksanteri	256	26 T Cyprianus	270
13 K Jorma	257	27 K Kaino	271
14 T Iida	258	28 T Lennart	272
15 P Runo	259	29 P Mikael	273
		30 L Nyirikki	274

**Tarvitessanne kirjapainotöitä teet-
täkää ne Päivälehdessä**

Ps. 91: 9—12.
Mark. 10: 13—16.

1	S Mikkelinp. Walto	275
2	M Ludvik	276
3	T Hyväneuvo	277
4	K Frans	278
5	T Inkeri	279
6	P Bruuno	280
7	L Birgitta	281

17	T Luukas	291
18	K Aleksei	292
19	T Uljas	293
20	P Kasper	294
21	L Birger	295

Room. 9: 22—33.
Joh. 10: 23—38.

Room. 8: 28—39.
Joh. 11: 21—45.

8	S 16 S. Kolm. p.	282
9	M Ilona [Hilja]	283
10	T Josefina	284
11	K Otso	285
12	T Walfrid	286
13	P Mielpäivä	287
14	L Elsa	288
22	S 18 S. Kolm. p.	296
23	M Seweri [Irja]	297
24	T Aallotar	298
25	K Hilda	299
26	T Amanda	300
27	P Hellä	301
28	L Simo	302

Room. 10: 1—13.
Joh. 9: 24—41.

Room. 9: 1—13.
Mark. 2: 18—28.

15	S 17 S. Kolm. p.	289
16	M Sirkka [Helvi]	290
29	S 19 S. K. p.	Al-303
30	M Kustaava [fred]	304
31	T Artturi	305

**Kauniita rintaneuloja saatavana
Veljeysseuralta**

1 K Pyh. Miesten p.	306	16 T Aarne	321
2 T Tobias	307	17 P Eino	322
3 P Erland	308	18 L Maks	323
4 L Hertta	309		

Joh. Ilm. 7: 13—17.
Matt. 5: 13—16.

Room. 11: 13—24.
Matt. 18: 15—22.

5 S P. M. p. Malakias	310	19 S 22 S. Kolm. p.	324
6 M Kustaa Adolf	311	20 M Jalmari [Aili]	325
7 T Eugen	312	21 T Hilma	326
8 K Aatos	313	22 K Cecilia	327
9 T Teodor	314	23 T Klemetti	328
10 P Martin Luther	315	24 P Lempi	329
11 L Martti	316	25 L Katri. Kaarina.	330

Room. 11: 1—12.
Matt. 16: 1—4.

1 Kor. 15: 22—28.
Joh. 5: 22—29.

12 S 21 Sun. Kolm. p.	317	26 S Tuomiosunnuntai	331
13 M Kristian [Konrad]	318	27 M Hilikka [Dagmar]	332
14 T Oihonna	319	28 T Steen	333
15 K Leopold	320	29 K Aimo	334
		30 T Antti	335

**Kirjapainotöiden hinnat Päivä-
lehdessä ovat kohtuulliset**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1 P Oskari 336
2 L Beata 337

Hebr. 8: 8—12.
Luuk. 4: 16—22.

3 S 1 Sunn. Advent. 338
4 M Aira [Wellamo 339
5 T Selma 340
6 K Nillo 341
7 T Agaton 342
8 P Kyllikki 343
9 L Anna 344

Jaak. 5: 7—10.
Luuk. 17: 20—25.

10 S 2 Sunn. Advent. 345
11 M Taneli [Juudit 346
12 T Tuovi 347
13 K Lucia 348
14 T Jouko 349
15 P Heimo 350
16 L Adele 351

Galat. 3: 23—29.
Jerem. 33: 14—17.

17 S 3 Sunn. Advent. 352
18 M Aapo [Raakel 353
19 T Nikolai 354
20 K Iisakki 355
21 T Tuomas 356
22 P Rafael 357
23 L Israel 358

1 Piet. 1: 8—16.
Joh. 5: 31—39.

24 S 4 S. Adv. Aatami. 359
25 M Joulupäivä [Eva 360
26 T Tapaninpäivä 361
27 K Joh. Ev. 362
28 T Viatt. last. p. 363
29 P Rauha 364
30 L Taavetti 365

1 Piet. 2: 1—9.
Matt. 2: 19—23.

31 S J. Joul. Sylvesteri 366

**Muistakaa tilata seuraavan vuoden
Raittiuskalenteri**

NEUVO- JA TIETO-OSASTO

AJANLASKUSTA.

Vuosi 1916 on laskettu kristillisen ajanlaskun mukaan Kristuksen syntymästä ja alkaa uuden ajanlaskun eli gregorianisen kalenterin mukaan lauantaina 1 p. tammikuuta. Venäläiset käyttävät vanhaa ajanlaskua eli julianista kalenteria ja alkaa heidän uusi vuotensa 14 p. tammik. Juutalaiset laskevat vuotensa maailman luomisesta ja on heillä vuosi 5676.

LIKKUVAT JUHLAT 1916—1920.

Vuosi	Pääsiäinen	Helatuorstai	Hellunta	Adventti
1916	23 huhtik.	1 kesäk.	11 kesäk.	3 jouluk.
1917	8 huhtik.	17 toukok.	27 toukok.	2 jouluk.
1918	31 maalisk.	9 toukok.	19 toukok.	1 jouluk.
1919	20 huhtik.	29 toukok.	8 kesäk.	30 marrask.
1920	4 huhtik.	13 toukok.	23 toukok.	23 marrask.

KIELTOLAKIPUOLUEEN OHJELMA

Kieltolakipuolue kokoontuneena kansalliseen kokoukseen Atlantic Cityssä, New Jerseyssä, heinäkuun 10 p. 1912, tunnustaen Jumalan kaiken valtiollisen elämän

lähteeksi, tekee seuraavan periaatteellisen ja valtiollisen julistuksen:

1. Väkijuomaliike on väärä; se on vaarallisin kansan varallisuuden ja hyvinvoinnin hävittäjä; se on vahingollinen yleiselle hyvinvoinnille ja haitallinen elämän välttämättömien oikeuksien, vapauden ja onnellisuuden saavuttamiselle. Kaikki lait, joiden avulla ve-roitetaan tai laillistutetaan liike, joka tuo rikoksia, köyhyyttä ja valtiollista väärinkäyttöä ja levittää tauteja ja kuolemaa, olisivat peruutettavat. Tällaisen liikkeen hävittämiseksi täytyy valita valtaan valtiollinen puolue, joka tulee hoitamaan hallitusta siltä näkökannalta, että väkijuomain kauppa on rikos eikä hyödyllinen liike, ja me lupaamme, että väkijuomien valmistus, maahan-tuonti, ulosvienti, kuljetus ja myynti tullaan kieltämään.

Me suosittelemme:

2. Naisille äänioikeutta samoilla ehdoilla kuin miehilläkin on.

3. Yhdenmukaisia naima- ja avioerolakeja. Moni-avioisuuden hävittämistä ja täydellistä naiskaupan pois-tamista.

4 Työoikeuksien täydellistä suojelusta, kuitenkin heikentämättä pääoman oikeuksia.

5. Kansainvälisten riitaisuuksien rauhallista sovit-tamista.

6. Lapsityön kieltämistä kaivannoissa, työpajoissa ja tehtaissa ottaen ankarasti käytäntöön lait, joita nyt niin törkeästi rikotaan.

7. Yhdysvaltain senaattorien valitsemista suoranai-sella kansan äänestyksellä.

8. Kuusivuotista presidentin virkakautta ja yksi virkakausi kullekin.

9. Oikeuslaitosten tarkastusta postikonttoreille ja niiden virastojen päätöksille ja määräyksille; postisääs-töpankkien laajentamista ja maaseutupostin kuljetusta sekä pakettipostijärjestelmän perustamista.

10. Alotus-, vetoamis- ja takaisinkutsuoikeutta.

11. Koska tulli on liikekysymys, niin pitäisi se jär-jestää varmalle tieteelliselle pohjalle siten, että muodos-tettaisiin pysyväinen puolueeton tullivirasto, jolla olisi riittävä toimintavalta.

12 Tasapuolista tulo- ja perintöverotusta.

13. Maamme metsien ja mineraalimaiden suojele-mista sekä käyttämättömien maiden valtiolle takaisin ot-tamista. Kaikki mineraalimaat, tukkimetsät, kosket, jotka hallitus nyt omistaa, tulisi sen pitää alituisesti omi-naan ja vuokrata niitä tulojen kartuttamiseksi.

14. Selvästi määrättyjä lakeja valtioiden välistä liikettä tekevien yhtiöiden järjestämiseksi ja valvo-miseksi.

15. Tehokkaisuutta ja säästäväisyyttä hallinnolli-sissa asioissa.

16. Viikon yhden päivän suojelusta lepopäivänä.

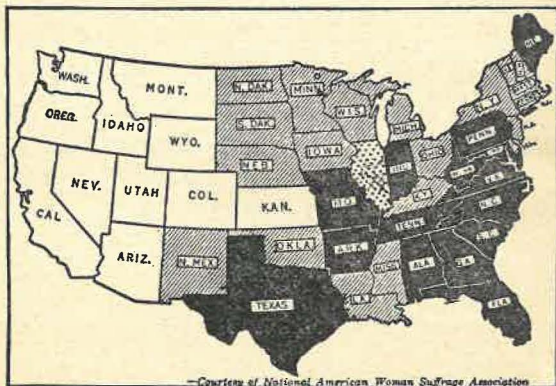
Näille perusteille Kansallinen Kielto lakipuolue lu-paa uudestaan uskollisuuttaan ja näiden nojalla pyytää kaikkien hyvien kansalaisten myötävaikutusta siksi kunnes oikea hallintojärjestelmä saadaan, nimittäin yh-täläinen ja varma oikeus kaikille.

YHDYSVALLOISSA KÄYTETTIIN VÄKIJUOMIEN
VALMISTUKSEEN ERI VILJALAJEJA TILI-
VUOTENA, JOKA PÄÄTTYI KESÄK. 30
P. 1914, SEURAAVAT MÄÄRÄT:

Maissia.....	21,315,699	bushelia
Ruista.....	5,341,931	”
Maltaita (malt).....	3,938,715	”
Vehnää.....	10,532	”
Ohria.....	2,072	”
Kauroja.....	5,654	”
Muita aineita.....	64,896	”
Malanssi (siirappi).....	64,721,265	gallonaa

Yhteensä viljoja 30,679,549 bushelia

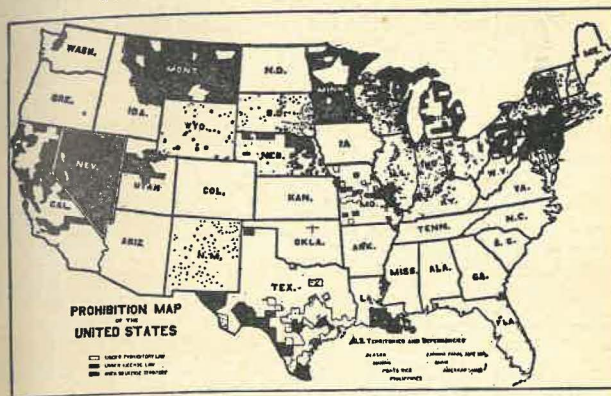
YHDEKSÄNTOISTA KIELTOLAKIVALTIOTA:

Courtesy of National American Woman Suffrage Association

Maine	Georgia	Virginia	Alabama
Kansas	Mississippi	Washington	Iowa
Oklahoma	Tennessee	Oregon	Arkansas
North Dakota	West Virginia	Colorado	Idaho
North Carolina	South Carolina	Arizona	

NAISTEN ÄÄNIOIKEUSVALTIOT:

Wyoming.	Kansas.
Colorado.	Washington.
Idaho.	Oregon.
California.	Alaska.
Utah.	Nevada.
Arizona.	Montana.
	Illinois.

MAAILMAN KANSOJEN VARALLISUUS.

(Viimeisten arvioiden mukaan.)

Amerikan Yhdysvallat.....	\$150,000,000,000
Iso Britannia ja Irlanti.....	85,000,000,000
Saksa.....	80,000,000,000
Ranska.....	50,000,000,000
Venäjä.....	40,000,000,000
Itävalta-Unkari.....	25,000,000,000
Italia.....	20,000,000,000
Belgia.....	9,000,000,000
Espanja.....	5,400,000,000
Hollanti.....	5,000,000,000
Sveitsi.....	4,000,000,000
Portugal.....	2,500,000,000

KANSALLISEN KIELTOLAKIPUOUIEEN PRESI-
DENTIN JA VARAPRESIDENTIN EHDOK-
KAAT JA HEIDÄN ÄÄNIMÄÄRÄN-
SÄ ERI VAALIEISSA:

1872 James Black, Pennsylvania	5,607
John Russell, Michigan.....	
1876 Green Clay Smith, Kentucky	
Gideon T. Stewart, Ohio.....	9,737
1880 Neal Dow, Maine	
H. A. Thompson, Ohio.....	10,366
1884 John P. St. John, Kansas	
William Daniel, Maryland.....	150,626
1888 Clinton B. Fisk, New Jersey	
J. A. Brooks, Missouri.....	249,945
1892 John Bidwell, California	
J. B. Cranfill, Texas.....	270,710
1896 Joshua Levering, Maryland	
Hale Johnson, Illinois.....	130,753
1900 John G. Woolley, Illinois	
H. B. Metcalf, Rhode Island.....	209,469
1904 S. C. Swallow, Pennsylvania	
Geo. B. Carroll, Texas.....	258,205
1908 Eugene W. Chafin, Illinois	
Aaron S. Watkins, Ohio.....	253,231
1912 Eugene W. Chafin, Arizona	
Aaron S. Watkins, Ohio.....	208,923

VÄKIJUOMIEN KULUTUS YHDYSVALLOISSA.
(Hallituksen tilastojen mukaan.)
Galloneissa.

Vuosi.	Väkijuomia.	Viinejä.	Mallasjuomia.	Yhteensä.	Henkilöä kohden.
1850	51,833,473	6,316,371	36,563,009	94,712,853	4.08
1860	89,968,651	10,804,687	101,346,669	202,120,007	6.43
1870	79,895,708	12,225,067	204,756,156	296,876,931	7.70
1880	63,526,694	29,098,179	414,220,165	505,845,038	10.08
1890	87,829,623	28,945,993	855,929,559	972,705,175	15.53
1895	78,655,063	20,863,877	1,043,033,486	1,142,552,426	16.57
1900	97,356,864	29,988,467	1,222,387,104	1,349,732,435	17.76
1905	120,869,649	35,059,717	1,538,526,610	1,694,455,976	19.85
1906	127,851,533	46,485,223	1,700,421,221	1,874,758,027	21.55
1907	140,084,436	57,738,848	1,822,313,525	2,020,136,809	22.79
1908	125,379,314	52,121,646	1,828,732,448	2,006,233,408	22.22
1909	121,130,036	61,779,549	1,752,634,426	1,935,544,011	21.06
1910	133,138,634	60,548,078	1,851,666,658	2,045,353,420	22.19
1911	138,585,939	63,859,232	1,966,911,754	2,169,356,975	22.79
1912	139,496,331	56,424,711	1,932,531,184	2,128,452,226	21.98
1913	147,745,628	55,327,461	2,030,347,372	2,233,420,461	22.68

AMERIKAN YHDYSVALTAIN KORKEIMMAT VIRKAMIEHET.

Presidentti..... Woodrow Wilson, New Jersey, palkka \$75,000
 Varapresidentti..... Thomas Riley Marshall, Indiana, palkka \$12,000

MINISTERISTÖ (Cabinet).

Valtion kirjuri..... William Jennings Bryan, Nebraska
 Robert Lansing, kesäk. 8 päivästä
 Rabastonkirjuri..... William Gibbs McAdoo, New York
 Sotasiihteeri..... Lindley M. Garrison, New Jersey
 Yli-lakimies..... Thomas Watt Gregory, Texas
 Yli-postimestari..... Albert Sidney Burleson, Texas
 Sotalaivaston siihteeri..... Josephus Daniels, North Carolina
 Sisäasiain siihteeri..... Franklin Knight Lane, California
 Maanviljelysasiain siihteeri..... David Franklin Houston, Missouri
 Kauppa-asiain siihteeri..... William C. Redfield, New York
 Työväenasiain siihteeri..... William Bauchop Wilson, Pennsylvania
 Ministerien palkka on \$12,000

ERI USKONTOJEN TUNNUSTAJAIN LUKU- MÄÄRÄ.

Kristittyjä.....	564,510,000
Confuciolaisia.....	300,830,000
Hindulaisia.....	210,540,000
Muhamettilaisia.....	221,825,000
Buddhalaisia.....	138,031,000
Juutalaisia.....	13,052,846
“Animismilaisia”.....	158,270,000
“Shintolaisia”.....	25,000,000
Muita uskontunnustajia.....	15,280,000

VIISITOISTA MAAILMAN SUURINTA KAUPUNKIA.

Lontoo.....	7,252,963
New York.....	5,333,537
Parisi.....	2,888,110
Chicago.....	2,393,325
Berlin.....	2,071,257
Tokio.....	2,033,321
Vieni.....	2,031,498
Pietari.....	2,019,000
Philadelphia.....	1,657,810
Moskova.....	1,618,000
Buenos Ayres.....	1,560,163
Konstantinopoli.....	1,300,000
Osaka.....	1,226,590
Calcutta.....	1,222,313
Rio de Janeiro.....	1,128,637

KIELTEN LEVENNEISYYS.

Maailmassa lasketaan puhuttavan 3,424 eri kieltä ja kielimurretta, jaettuna eri maanosille seuraavasti: Amerikassa 1,624, Aasiassa 937, Europassa 587 ja Afrikassa 276 eri kieltä.

Englannin kieltä puhuu enemmän kuin.....	150,000,000
Saksan „ „ „ „	120,000,000
Venäjän „ „ „ „	90,000,000
Ranskan „ „ „ „	60,000,000
Espanjan „ „ „ „	55,000,000
Italian „ „ „ „	40,000,000
Portugalin „ „ „ „	30,000,000

MAAILMAN VÄKILUKU RÖTUJEN MUKAAN.

Indo-Germanialaisia tai Aarialaisia (valk.)....	775,000,000
Mongolialaisia tai turan. (kellert. ja rusk.)..	682,000,000
Semiläisiä (valkeita).....	65,000,000
Neekereitä (mustia).....	150,000,000
Malajialaisia ja polynesialaisia (ruskeita)....	35,000,000
Amer. indianeja pohj. ja etelässä (punaisia)..	25,000,000
Koko maailman väkiluku	1,732,000,000

SIIRTOLAISUUS TÄHÄN MAAHAN VUOSINA

1913 ja 1914.

Valtiot	1913	1914
Itävalta-Unkari.....	254,825	278,152
Belgia.....	7,405	5,763
Bulgaria, Serbia ja Montenegro.....	1,753	9,189
Tanska.....	6,478	6,262
Ranska ja Corsica.....	9,675	9,296
Saksa.....	34,329	35,734
Kreikka.....	22,817	35,832
Italia.....	265,542	283,738
Hollanti.....	6,902	6,321
Norja.....	8,587	8,329
Portugal.....	14,171	10,898
Rumania.....	2,155	4,032
Venäjä ja Suomi.....	291,040	255,660
Espanja.....	6,160	7,591
Ruotsi.....	17,202	14,800
Sveitsi.....	4,104	4,211
Turkki (Europan puolelta).....	14,128	8,199
Englanti.....	43,363	35,864
Irlanti.....	27,876	24,688
Skotlanti.....	14,220	10,682
Wales.....	2,745	2,183
Muualta Europastä.....	371	967
Europastä yhteensä.....	1,055,855	1,058,391
Kiina.....	2,105	2,502
Japan.....	8,281	8,920
India.....	179	221
Turkin Aasiasta.....	23,955	21,716
Muualta Aasiasta.....	838	905
Aasiasta yhteensä.....	35,358	34,273
Afrika.....	1,409	1,539
Australia, Tasmania ja Uusi Zelanti.....	1,229	1,336
Tyyneen meren saaret.....	111	110
Engl. pohjois Amerikka.....	73,802	86,139
Keski Amerikka.....	1,473	1,622
Mexico.....	11,926	14,614
Etelä Amerikka.....	4,248	5,869
Länsi India.....	12,458	14,451
Muista maista.....		
Siirtolaisia tullut yhteensä.....	1,197,892	1,218,480

TILASTOA MAAILMAN SUURIMMISTA VALTIOISTA.

Valtiot	Väkiluku	Pinta-ala neliö-malleissa
Amerikan Yhdysvallat alusmaineen....	109,282,464	3,615,484
Abessinia.....	7,000,000	350,000
Afganistan.....	5,000,000	250,000
Albania.....	825,000	11,000
Argentina.....	9,000,000	1,153,418
Itävalta-Unkari.....	50,000,000	260,034
Belgia.....	7,432,784	11,373
Belgian Congo.....	9,005,465	900,000
Bolivia.....	2,267,935	709,000
Brasilia.....	24,000,000	3,218,130
Englannin kuningaskunta.....	434,286,650	13,153,712
Bulgaria.....	4,755,000	43,000
Chile.....	4,000,000	291,500
Kiina.....	325,000,000	2,169,200
Colombia.....	5,475,961	461,606
Cuba.....	2,100,000	44,164
Tanska.....	2,775,078	15,388
Egypti.....	11,400,000	400,000
Ranska.....	39,601,509	207,054
Saksa.....	64,925,993	208,780
Kreikka.....	4,500,000	46,522
Italia.....	35,240,000	110,623
Japani.....	52,985,423	147,655
Liberia.....	2,060,000	41,000
Luxenburg.....	259,889	999
Mexico.....	15,063,207	765,535
Mongolia.....	2,000,000	1,367,600
Montenegro.....	520,000	5,650
Marocco.....	6,500,000	200,000
Hollanti.....	6,102,000	12,648
Nicaragua.....	600,000	49,200
Norja.....	2,302,698	124,129
Paraguay.....	800,000	97,700
Persia.....	10,000,000	628,000
Peru.....	4,500,000	697,640
Portugal.....	5,957,985	35,490
Rumania.....	7,520,000	54,000
Venäjän keisarikunta.....	171,000,000	8,647,657
Salvador.....	1,200,000	7,225
Servia.....	4,600,000	34,000
Espanja.....	19,588,688	190,050
Ruotsi.....	5,476,441	172,876
Sveitsi.....	3,741,971	15,976
Tibet.....	6,500,000	463,200
Turkki.....	21,274,000	710,224
Uruguay.....	1,111,758	72,210
Venezuela.....	2,743,841	394,000

JOULUVIRSI

*Jo saapuu iita, ja tuuli käy
yli tumman, synkeän salon,
hämy verhovi majan matalan
ja rikkaan uhkean talon.*

*Kun tuntea sais
pyhän, lohtua luovan valon!*

*Me valon varjossa kuljemme,
ja sokeus silmät peittää,
säde puhdas, loistava yksinään
vois valoa hämyyn heittää,
vois kirkastaa
yön pimeitä, kaitoja teitä.*

*Mut tähdet lempeän hohteen luo
syvyyksiin synkkiin asti,
ja jouluvalkeat loistavat
joka paikassa kirkkahasti.
Valo ijäinen
tule meille johtajaksi!*

*Käy tuuli, ja pehmeinä lentävät
lumihiutehet pakkasella.
Pesä liekö peipolla lämpöinen,
vai viiluko varpusella?
Niin mielellään
teit' tahtoisin suojaella.*

*Kotiliedellä valkea leimuaa,
ja kuudessa kynttilät loistaa.
Kera siskojen juhliä tahdon nyt
ja lapsuusriemuja muistaa,
kuin lapsena
surut kaikki mielestä suistaa.*

*Valon valta voittaa, ja pimeyden
me murramme elomme tiellä.
Majassa halvimmassakin
on sijansa enkeleillä,
ja silloin on
myös joulu parhain meillä.*

Z. TOPELIUS.

RAITTIUSTYÖN LÄHTÖKOHTA

UN silmäisee eri raittiusseurojen ja raittiusjärjestöjen jäsenluetteloja, niin näkee kuinka jo muutamissa vuosissa niissä paljon muutoksia tapahtuu. Toisinaan niiden jäsenluku osottaa ilahuttavaa nousua, —toisinaan taas ikävää laskua. Ainoastaan muutamat harvat vakaantuneemmat jäsenet muodostavat n. k. kantajoukon.

Tällaiseen jäsenmäärän vaihteluun on tosin useilla seuduilla — ainakin liikepaikoissa — painavia ulkonaisia syitä, mutta kun sitä tapaa niin runsaasti rauhaisien maakuntapaikkakuntienkien seuroissa, niin tulee ajatelleksi että onkohan raittiustietojen istuttaminen ihmisiin tapahtunut oikeana aikana ja oikeassa paikassa tai toisin sanoen lähtenyt oikeasta lähtökohdasta.

Raittiustyö on nykyaikana eri maissa muodostunut pääasiallisesti raittiusseuratyöksi ja raittiusseurojen kokoukset ja iltamat tilaisuuksiksi, jotka useimmille nykyajan raittiustyön tekijöille ovat olleet lähtökohdana, kehoittajana raittiustyöhön. Tätä raittiustyön muodollista puolta, sen elämän menestykselle välttämätöntä yhteiskunnallista järjestelmää vastaan ei olekaan minulla mitään sanomista. Ovathan raittiusseurojen kokoukset ja iltamat, jos ne ovat hyvin järjestettyjä, sel-

laisia tilaisuuksia, joissa innostutaan, opitaan, hauskaakin pidetään ja joukolla raittiuslupauksia tehdään. Jospa tällainen innostus olisikin pysyvää ja jatkuvaa laattaa, olisi silloin kaikki hyvin. Silloin nousut ja laskut raittiusseurojen jäsenluetteloissa olisivat harvinaisia. Ja silloin innostuksen voimalla pian raivattaisiin esteet raittiustyön tieltä ja päämäärää kohden rynnättäisiin. Mutta nyt kuitenkin menettely osoittaa toista. Ensi lemmen huumaava innostus raittiustyötä kohtaan pian haihtuu. Useimmissa tapauksissa jo iltamasta tultua pyhätkin mukana pannaan raittiuskin nauaan. Siinä se sitten saa riippua hyvästi sen aikaa, kunnes puku seuraavan kerran pannaan iltamaan lähtiessä ylle. Käypipä monasti niinkin että raittius jääkin siihen nauaan ijäksi päiväksi. Innostuksen pyhä tuli sammui.

Kun tällaista hetkellistä innostusta näkee erittäinkin nuorison keskuudessa paljon, niin tätä ajatellessa tulee siihen johtopäätökseen että raittiusväki on liian paljon luottanut kokouksissa tehtyihin raittiuslupauksiin eikä niin ollen ole tullut kyllin tarpeeksi kiinnittäneeksi huomiota muihin työmuotoihin, joista kenties olisi saatu paremmat tulokset.

Älköön tätä suinkaan lukija käsittääkö niin että minä tahtoisin kokonaan poistaa kokouksista raittiuslupaukset. Eihän toki. Raittiuslupaus on sittenkin se avain, joka ikäänkuin laskee ihmiset sisälle ehdottomien riveihin. Mutta sittenkin minusta kokoukset ja iltamat paremmin sopivat *jo aikaisemmin vireille herätety* raittiusharrastuksen elvyttäjiksi ja vakaannuttajiksi kuin varsinaisen raittiustyön lähtökohdaksi. — Mutta mistä sitten löytäisimme sopivamman lähtökohdan rait-

tiustyöskentelemiselle? Koetamme seuraavassa saada siihen vastauksen.

Kun luemme jalojen ihmisten elämäkertoja, ihmisten, jotka tässä maailmassa ovat ikuistuttaneet nimensä hedelmällisellä ja siunausrikkaalla työllään ja jotka kaikissa elämänsä vaiheissa, niin valoisina kuin pimeimpiäkin aikoina, ovat olleet uskollisia edustamalleen aatteelle, niin hämmästyen kysymme silloin: mistä ja milloin he ovat saaneet ensi opetuksen siihen työhön, jota he koko elämänsä ajan niin voimakkaasti ovat edustaneet? Ja kun sitten lähdemme hakemaan vastausta tähän kysymykseen, niin saamme tietää että heidän lapsuskodistaan ovat alkujuuret lähtöisin. Siellä äidin ja isän polvella istuessa he ovat saaneet ensimmäiset alkuopetukset suureen elämän tehtävänsä. Kodista on siis lähtöisin se voima, joka heitä aina niin voittoaasti on vienyt eteenpäin elämässä.

Jos siis mekin tulevaisuuden kansalaisista tahdomme saada todellisia raittiusihmisiä, raittiusihmisiä sellaisia, joille raittius ei ole vain ohimenevän innostuksen tuottama huumaus, vaan joiden sisimmässä elää horjumaton raittiusvakaumus ja jotka kaikissa elämän kohtaloissa ovat valmiit seisomaan taivaansinisen raittiuslupun juurella, niin on meidän kodeissa käytävä kasvattamaan raittiusihmisiä. *Koti on* raittiustyön oikea lähtökohta. Silloin kun lapsi pienenä, viattomana paitaresuna leikkii tuvan lattialla ja on valmis sieluunsa vastaanottamaan niin hyviä kuin huonojakin vaikutteita, silloin on siihen oikea aika kylvää ensimmäiset raittiusalkeetkin. Ovathan äidin ja isän antamat ensimmäiset opetukset juuri ne, jotka syvään ja haihtumattomasti

painuvat lapsen vahapehmeään sieluun. Onhan meillä lukuisia esimerkkejä siitä kuinka kurjin ja paatuneinkin ihmisraukka herää ikäänkuin unesta, muodattaa kyyneleitä ja muuttaa elämänsä parempaan suuntaan, kun kosketellaan hänen lapsuusvuosiinsa, kodin muistoihin.

Nykyajan nuorissa tapaa niin äärettömän paljon välinpitämättömyyttä ja kylmäkiskoisuutta raittiustyötä kohtaan. Näkeepä esim. sellaistenkin kotien nuorten, joissa vanhemmat ovat innokkaita raittiushenkilöitä, olevan vieraina ja kylminä raittiusasialle. Mistä tämä johtuu? En luule erehtyväni, jos sanon että suurimpana syynä nykyajan nuorison kylmyyteen raittiustyötä kohtaan on se että me raittiushenkilötkin olemme olleet liian paljon kokous- ja iltamaihmissä emmekä kokousten ja juhlien väliajoilla ole tarpeeksi kiinnittäneet huomiota siihen pieneen, pehmoiseen tulevaisuuden raittiustyömaahan, joka on kotonamme lastemme, pikku siskojemme ja veljiemme sielupellossa. Kuinka moninkertaisella voimalla vaikuttaisivatkaan koulujen, toivonliittojen, kokousten ja iltamien neuvot ja opetukset raittiusasiasta sellaisiin nuoriin, jotka olisivat jo kotonaan kuulleet oman äidin, oman isän tai vanhempien siskojen ja veljien edes joskuskaan harrastuksella ja rakkautella puhuvan väkijuomien turmiollisesta vaikutuksesta ja raittiustyön tärkeydestä sekä siitä viehätyksestä ja siunauksesta, jonka se tuo mukanaan. Mutta kun tähän tärkeään kysymykseen ei kodissa kosketellakaan, niin saamme sitten suruksemme nähdä kuinka raittiustyö kärsii voimien puutetta ja kuinka nuoret pysyvät sille kylminä ja välinpitämättöminä.

Olemme siis tulleet siihen, että kodissa on raittius-

alalla niin kuin muillakin elämän aloilla ensi kylvötyö toimitettava. Mutta miten kotona voisimme parhaiten nuoria ihmistäimia totuttaa ja kasvattaa raittiuteen? Siitä on meidän vielä sananen sanottava.

Nykyaikainen kasvatusoppi asettaa kaiken opetuksen lähtökohdaksi *havainnon*. Havainto on esineiden ja tapahtumain tajuaminen ulkomaailmasta pääasiallisesti näkö- ja kuuloaistimilla. Lasta on siis tätä havainnollisuuden tietä opetettava tuntemaan raittiusalkeetkin. Silloin ne pienessä sielussa oikealla tavalla alkavat vaikuttaa. Tällaiseen havainto-opetukseen ovat *kuvat* sopivimmat.*) Kuviahan kaikki lapset erittäin mielellään katselevat. Kun nyt esim. pikku Armas, joka huoletonna ja vapaana on leikkinyt lattialla, kapua äidin polvelle, silloin äidin sopii ottaa esille sellainen kuvakirja, jossa raittiusasiaa kuvataan tavalla tai toisella, ja kertoa lapsitajuisilla lauseilla kuvien perusteella hänelle: väkijuomain vahingollisuudesta, kapakkain turmiollisuudesta ja raittiustyöstä.

Saamme olla varmat siitä että kuvia katsellessa ja äidin kertomusta kuunnellessa lapsen silmät kirkastuvat, sormet osottavat kuvaa ja kysymyksiä tulee toinen toisensa jälkeen, mutta samalla koko tästä tapauksesta painuu poislähtemätön kuva lapsen sieluun varoitukseksi ja ohjaukseksi tulevia päiviä varten. Myöskin sopii lapsen huomiota kiinnittää, jos sattuu sopiva tilai-

*) Suomesta R. Y:ltä on saatavana kuvataulu: "Kaksi tietä", jossa havainnollisesti kuvataan juomarin ja raittiin tie. Se tulisi olla jokaisen kodissa.

suus, hoippuviin miehiin — juopuneisiin — ja sopivalla tavalla selittää sen johdosta hänelle mitä kaikkia ikävyyksiä, suruja ja kyyneleitä väkijuomat voivat juopuneiden ihmisten kautta koteihin tuottaa. Tällaiset todelliset, jokapäiväisestä elämästä saadut havaintokuvat tekevut lapseen syvän vaikutuksen, herättävät hänessä sääliä juopuneita ja heidän perheitään kohtaan ja samalla saattavat hänet inhoamaan väkijuomia sekä rakastamaan sellaisia ihmisiä, jotka raittiustyötä tekevät.

Lukutaidon kautta avautuu lapselle ikäänkuin uusi maailma, jonne hän itse omin voimin voi astua sisälle. Silloin tulee myöskin vanhemmille uusia raittiusopetusmahdollisuuksia. Lapsi elää satujen maailmassa. Siksi hän niin kovin mielellään kuuntelee satuja ja lukee satukirjoja. Satuihin kiintyy lapsi koko sydämellään, koko olennollaan. Hänelle on satu tosi tapaus, sadun olennot todellisia olentoja. Hänen mielikuvituksensa saa saduista uutta voimaa ja virkeyttä. Hän rupeaa järjestämään leikkinsä ja elämänsä sadun mukaan. Sen tähden ei suinkaan ole saman tekevää millaisia satuja lapset pienenä lukevat. Sadun vaikuttimet voivat kestää läpi koko ihmiselämän ja voivat vaikuttaa ihmisluonteen muodostumiseen. Tämän pitäisi vanhempien ottaa huomioon ja muiden siveellisten ja puhdashenkisten satukirjojen ohella ostaa lapsille opettavia *raittiussatukirjoja*. Täten tehtäisiin lapsille kaksi tärkeää palvelusta: herätettäisiin heissä harrastus lukemiseen ja johdettaisiin heidät kirjallisuudesta löytämään raittiusasioita. Entiset havaintokuvat siten ikäänkuin kirjastettaisiin heidän silmissään ja sadut samalla heitä yhä enemmän kiinnyttäisivät raittiusasjaan.

Satu- ja leikkimaailmasta astuu sitten lapsi elämän todellisuuteen. Kaikki hänelle avautuu nyt eteen ilman toisellaisessa valossa kuin ennen. Siirtyminen lapsuusvuosista nuoruusikään on vaarallisimpia kohtia ihmiselämässä. Silloin nuori ihminen erityisesti kaipaa vanhempien huolenpitoa ja opetuksia. Raittiuskasvatusta on siis nytkin jatkettava. Kun sadut eivät enää voi nuoren ihmisen tiedonjanoa tyydyttää, on silloin opastettava häntä hyödylliseen ja opettavaan kaunokirjallisuuteen, erittäinkin *raittiuskirjoihin*. Tällä tavoin kun noudatetaan lapsen luonnollista sieluelämän kehitystä ja johdetaan lapsi lukutiellä aste asteelta eteenpäin, helpommasta vaikeampaan, ei kuoleteta lukuhalua, vaan päinvastoin kirjat tulevat hänelle rakkaiksi, hänessä herää *lukuharrastus*. Hän haluaa yhä uusia ja syvempiä tietoja raittiusasiastakin ja vihdoin ryhtyy perusteellisesti tutkimaan tieteellistä raittiuskirjallisuutta. Näin hän alkaa kasvattaa itseänsä raittiusihmiseksi. Hän haluaa ja hänelle karttuu yhä enemmän ja enemmän tietoa raittiusasiasta ja siitä mitä tämä asia vaatii sekä samalla tahtoa ja voimaa sen mukaan menettelemään. Hän täten vähitellen muodostaa itsellensä ohjeita, joiden noudattaminen käy hänelle sisälliseksi velvollisuudeksi tai tarpeeksi. Kun tällainen itsetietoinen, raittiusasiassa vakaantunut nuorukainen tai neitonen tekee sitten raittiuslupauksen, saamme olla varmat siitä että hän pysyy myöskin lupaukselleen uskollisena.

Äiti, isä, kasvattaja — ken sitten lienetkin — sinulla on tavallista voimaa, käytä se nykyisen ja tulevan ajan raittiustyön hyväksi! Kun ohjaat pieniä pellavapäitäsi elämään hyödyllistä elämää, niin neuvo heille silloin

perusteellisesti väkijuomien petollisuus ja raittiustyön ihana merkitys! *Kasvata* lapsesi raittiiksi! Jos näin teet, silloin saat elämäsi ehtopuolella nähdä raittiin nuorison, joka aina rohkein askelin kulkee eteenpäin pitkin vakaumuksen tietä. Ja silloin sinun lapsesi, palkkioksi siitä kun opetit heidät raittiustyötä rakastamaan, koristavat kerran hautakumpusi kiitollisuuden tulipuna-ruusuilla.

JUHO JÄRVELÄ.

VÄKIJUOMALIIKKEEN VAIKUTUS YKSILÖN SEKÄ YHTEISKUNNAN SIVEELLISEEN ELÄMÄÄN

UOPPOUDEN epäsideellisyys on suurin vaara, mikä uhkaa koko sivistynyttä maailmaa nyky-aikana. Suuri valtiomies Gladstone sanoo: "Juoppouden tuhotyöt on luettava vuosittain suuremmiksi kuin sodan, ruton ja nälän yhteensä." On ymmärrettävä, että ne eivät tuota tuhoa ainoastaan ruumiillisesti ja aineellisesti, vaan myöskin siveellisesti. Tahdomme täten lyhyesti käsitellä sitä tuhoa, mitä ne tuottavat yksilölliseen sekä yhteiskunnalliseen elämään siveel-
lisesti.

Meillä on tunnetuita luonnon lakeja, joiden noudattamista ei voi ihminen tinkiä. Joka niitä vastaan rikkoo, hän saa itse kärsiä seuraukset. Meillä on myös kansallisia ja kansainvälisiä lakeja, joiden noudattamista vaatii oikeuden periaate ja kansallinen ja kansainvälinen turvallisuus. On niinkään siveellisyyden laki, jonka noudattaminen tulisi olla selvillä jokaisella yksilöllä, sillä sitä vaatii, ei ainoastaan yksilön, vaan koko yhteiskunnan siveellinen turvallisuus. Jos tätä lakia yksi rikkoo, niin koko yhteiskunta kärsii.

Jos väkijuomat vaikuttavat turmiollisesti sekä yksilön että yhteiskunnan taloudelliseen elämään, kuinka paljon edemmäksi ulottuvatkaan sen seuraukset siveelliseen elämään nähden. Taloudelliset tappiot saataan ehkä jollakin tavoin korvata, mutta siveelliset tappiot ovat useinkin korvaamattomat. Ihminen ei voi milloinkaan rikkoo siveellisyuden lakia ja välttää rangaistusta; samaa voitaisiin sanoa koko yhteiskunnasta. Syitten ja seurausten lait aina noudattavat toisiansa.

I. *Alkoholi huumaa ja tylsyttää ihmisen ymmärryksen.*

Aivot ovat ihmisen älyllisen elämän elin, sanoisinko koko persoonallisen elämän keskus. Suuri osa alkoholista minkä ihminen nauttii virtaa veren mukana aivoihin. Siellä tekee alkoholi kauheata tuhotyötänsä saat- taen tulehdus- ja osittaiseen halvaustilaan ne hie- not solut, joista aivot ovat kokoonpannut, pimittäen hänen järkensä ja saattaen hänet jonkinlaiseen hou- reelliseen huumaukseen. Mutta koska aivot ovat luo- dut ajattelemista varten ja koska kiihottava myrkkyy ei aina saata yhtäkkiä kuolemaa, saattaa se kuitenkin tuossa luonnottomassa huumauksessa ihmisen laverte- lemaan järjettömyyksiä — synnyttäen toisissa mielipuo- len tapaisia naurukohtauksia, toisissa taas petomaista raivoa, — jota tavallisesti seuraa vastustamaton lamaan- nustila. Korkeamman persoonallisuuden vartija järki on täten joutunut pois valtaistuimeltaan ja alhaisten intohimojen tulvavedet syöksevät uhriansa vastusta- mattomasti kohti viimeistä perikatoa. Luotsi on nyt

kuollut ja — hänen laivansa on joutunut tuuliajolle sekä tulee varmasti tuhotuksi elämän salakareilla.

Ihminen on luotu edesvastuulliseksi teoistaan ja jo- kainen yksilö ymmärtää itsensä sellaiseksi. Mutta al- koholi heikontaa ihmisen edesvastuullisuuden tunnetta siihen määrin, että oikeus ja vääräys lakkaavat ole- masta, sillä ne ovat kumpikin hänelle aivan saman ar- voisista. Tämä on suurimmaksi osaksi rikosten syynä, joita nykyaika on täynnä. Missä ikinä väkijuomat ovat yleisiä, siellä ei myöskään rikollisuutta puutu. Väki- juomat ja rikollisuus ovat kuin parihevoset, joista kum- pikaan ei voi yksin juosta. Ihmiset kumminkin usein syyttävät yksipuolisesti juomaria, joka on joutunut ri- kollisuuteen, ja laskevat koko edesvastuullisuuden täy- dellä painollaan hänen hartioilleen. Hän ei kuitenkaan ole ainoa syyllinen. *Jos se on rikollinen joka murtaa si- sään ja varastaa, niin on myös se joka antoi hänelle avaimet.*

Missä ikinä myönnetään väkijuomien myyntilupa, siellä myönnetään samalla rikollisuuden luvallisuus. Sellainen kaupungin, valtion tai maan hallitus, joka myöntää väkijuomien valmistamis- ja kauppaamisoikeu- den, on siveellisesti katsoen yhtä rikollinen kuin tuo katurösvö tai murhamies, joka on väkijuomien tähden joutunut rikollisuuden tielle. Niin ollen ei ainoastaan yksilön, vaan koko yhteiskunnan omantunnon täytyy he- rätä ennen kuin voimme viedä perille niitä reformeja, joita raittiustyömme periaatteellisesti tarkoittaa.

Väkijuomat kuolettavat rakkauden ja hienotuntoi- suuden. Ne ovat juomarille tyhjiä sanoja. Hänellä ei ole rakkautta ystäviinsä, vanhempiinsa, vaimoonsa tai

lapsiinsa — ei kehenkään. Rakkautta voisimme sanoa siveellisesti puhtaitten tunteitten *pyhäksi tunteeksi* ja muuten se ei voisi ollakaan jumalallista. Mutta juomarilta on tämä tunne niin tyystin kuoleentunut, että se on kuin rikki lyöty lasipullo, jota ei enää voi kokoon panna. Hän voi raivopäissään tulla yöllä kotiinsa, pahoinpidellä vaimoaan, heittää lapsensa ulos ovesta tai akkunasta, ensinkään käsittämättä että mitään tavatonta on tapahtunut. *Rakkaus ja väkijuomat eivät voi koskaan asua saman katon alla...* Suurimmaksi osaksi johtuu se tästä, joka täyttää tämän maan oikeuslaitokset avioerohakemuksilla. Muutama vuosi sitte tuli Chicagon oikeuslaitoksiin lähes 400 avioerohakemusta yhden viikon aikana väkijuomien tähden.

Väkijuomat saavat aikaan jonkinlaisia mielenhäirauksia, hallusinatsioneja. Ne eivät aina johda uhriaan pikaiseen täydelliseen juoppohulluuteen, deliriumiin, vaan kuitenkin saattavat hänet siihen määrin pois normaalaisesta tasapainostaan, että jokainen heti huomaa että hänessä on jotakin, joka on poissa keskipisteestä. Me vain yleensä sanomme että hän on juopunut. Hän tuntee itsensä useinkin *sangen rikkaaksi*, joka voisi ostaa taloja tai farmeja; *viisaaksi*, joka voi tietää kaikki maailman salaisuudet; *neroksi*, joka voisi luoda mitä uutta hyvänsä, ja *sangen väkeväksi*, joka Herkuleen tapaisilla voimillaan voisi vaikka koko maailman nostaa hartioilleen. Tästä päättäen me voimme huomata että tuo poloinen on koko kaukana järjellisestä tasapainostaan. Mutta hänellä ei ole ainoastaan tuossa huumaustilassaan huomattavissa tuon tapaista järjellistä heikkoutta, vaan me huomaamme hänessä jotakin sen ta-

paista hänen selvillä ollessaankin. Jos puhuttelemme jotakin viinan uhria, niin huomaamme hänen vahvasti uskovan siihen harhaluuloon, että hän voi tehdä paljoa enempi työtä, jos vain saa viinaa. Hän usein luulotelee olevansa kipeä ja tarvitsee saada viinaa lääkeeksi. Luulee terveytensä sitä välttämättömästi vaativan. Kun hän on väsynyt, hän ottaa viinaa, kun hän on virkeä, hän luulee sitä silloin myös tarvitsevansa. Kun hänellä on yskää, hän parantaa sitä viinalla. Kun hän menee kylpemään, niin saunaryypyn hän kuitenkin luulee tarvitsevansa. Ei luule kylmyyden muuten hänestä lähtevän. Mutta tuo itseänsä pettävä juomari parka menee nopein askelin hautaan — “parannettuna”.

Väkijuomat synnyttävät suurempaa juomahimoa. Nuori mies, joka ottaa ensimmäisiä askeleita juoppouspaheen tiellä, luulee tietävänsä kohtuuden kultaisen säännön. Hän luulee että pahe ei ole pahetta, jos sitä osaa kohtuudella käyttää. Hän ei välitä ystäviensä varoituksista. Hän ajattelee itsellensä olevan kylliksi tahdon voimaa heittämään tuon pahan tavan milloin hyvänsä. Pian tulee hän kummiinkin näkemään että hän on pahasti pettänyt itseään ja painuu vastustamattomasti virran mukana. Himon voimat ovat kasvaneet väkevämmiksi kuin hänen tahtonsa voimat. Hänessä käy toteen tuo japanilainen sananlasku: “Mies ottaa ryyppyn, ryyppy ottaa toisen ryyppyn ja lopuksi ottaa koko miehen.”

Alkoholi eroaa kaikista ruoka- ja nautintoaineista siinä että se ei voi koskaan nauttijaansa tyydyttää. Jos ihminen syö aterian, tuntee hän itsensä ravituksi. Jos

hän juo vettä, sammuttaa se hänen janonsa. Mutta alkoholi synnyttää vastustamattoman himon, joka vaatii aina lisää. Tästä me näemme että alkoholi häiritsee luonnon järjestystä ja toimii luontoa vastaan. Tämä on alkoholijuomain salakavalin ominaisuus, joka takaa varman perikadon sadoille tuhansille ihmisille vuosittain. Juomarin tie on aina kulkenut huonosta pahempaan.

Väkijuomat synnyttävät uhrissaan levottomuutta ja epätyytyväisyyttä. Elämä tulee väsyttäväksi, laimeaksi, mauttomaksi, tarkoitustaan vastaamattomaksi, hyödyttömäksi ja epätoivoiseksi. Tässä saa selityksensä se seikka, miksi niin moni juomari lopettaa onnettomat päivänsä väkivaltaisella tavalla. Hän on joutunut siihen sieluntilaan, ettei hän voi keskittää ajatuksiansa eikä innostua mihinkään. Työ, kirjallisuus, liike ja elämä yleensä ei voi innostaa häntä. Rikollisuus tai rehellinen elämä, vankila tai vapaus, kuolema tai elämä, aika tai ijaisyys ovat kaikki saman arvoisia hänelle. Hän on uhrannut elämänsä suitsutuksen lihallsuuden ja eläimellisyuden alttarilla.

Väkijuomat heikontavat myös rehellisyyden ja kunniantunnon. Tavallisuuden mukaan molemmat häviävät. Juomari voi pettää, valehdella, teeskennellä tai tehdä mitä tahansa saadakseen vain enempi väkijuomia. Hänen luonteellaan voi tehdä mitä rikoksia hyvänsä. Tarkat tiedot osoittavat että $3/4$ — $9/10$ kaikista rikoksista on tehty tässä tilassa.

Juomari kadottaa myös itsensä kunnioituksen ja miehuuden tunteen. Laiha tai joskus pullistunut ulkonäkö, veltostuneet kädet ja jalat, punaset silmät, horjuva

käynti, likaiset ja rikkiäiset ryysyt, kas siinä kurjuuden esikuva. Löytää yökortteerinsa joissakin pakkauslaitoissa, ihmisten ulkoisuoneissa tai sivukäytävien alla sekä kerjää ruokansa ihmisten keittiöiden ovella. Ei ole ensinkään harvinaista nähdä suuria työkykyisiä miehiä pyytelemässä nikkeleitä kaduilla, kodeissa tai liikehuoneissa, saadakseen enempi viinaa. Ja kun vielä mainitsemme että nämä sortuneet olennot puhdistelevat kapakkain lattioita ja sylkiastioita tai tanssivat alastomina-noissa onnettomissa luolissa saadakseen lisää viinaa, ei meidän tarvitse ensinkään etsiä lisää todistuksia siihen että noilta poloisilta on hävinnyt kokonaan itsensä kunnioituksen ja miehuuden tunne. Mitkään hyveet tai hengellinen elämä ei voi tulla kysymykseenkään —tuollaisessa olennossa.

II. *Löytyykö mitään apua tuollaiselle kurjalle olennolle.*

Tässä on tilaisuus raittiusseuroilla ja seurakunnilla ojentaa auttavan kätensä tälle sortuneelle sielulle. Ja tässä me huomaamme ei ainoastaan tilaisuuden, vaan velvollisuuden. Raittiusseurojen tulee toimia pelastuslaitoksina noiden hukkuvien auttamiseksi. Tässä hengessä tehtäköön raittiustyötä. Seurojen tulee niinkään toimia kasvatuslaitoksina. Jos raittiusseurat ovat tulleet tanssien tai muiden kevytmielisten huvitusten tyysijoiiksi, ovat ne eksyneet pois periaatteellisesta tarkoituksestaan ja menettäneet merkityksensä. Raittiusseura ei voi olla mikään tanssikoulu, vaan sen tulee olla kasvatuslaitos, jossa opetetaan hyveitä ja siveellisiä

elämäntapoja jäsenilleen ja ympäristölleen. Raittiustyön tulee ulottaa henkisille toimialoille. Meillä ei tule olla ainoastaan raitis ruumis, vaan myöskin raitis sielu ja raitis henki.

Raittiustyö on niinkään yhteiskunnallista reformityötä. Meidän täytyy saada väkijuomien tulvaportit suletuiksi. *Meidän on sitouduttava lujemmin kuin koskaan ennen yhteistoiminnan siteillä saadaksemme väkijuomaliikkeen, myrkyllisen vallan hävitetyksi.* Siinä ei ole kylliksi, että tilapäisesti autamme noita Jerikon tien vieressä makaavia haavoittuneita. Se on tosin kyllä jaloa, että me sidomme heidän haavojaan, mutta meidän täytyy myös saada kiinni sen rosvon, joka ne haavat on lyönyt. Raittiusseurojen tulee olla kuin hyvin järjestetyn sotajoukon, joka murtaa vihollisen rintavarustukset yleisen kieltolain avulla.

Saadaksemme jonkinlaisen käsityksen tehtäviemme tärkeydestä, otamme joitakin huolellisesti valituista numeroista tilastosta. Ne puhuvat meille velvollisuuden kieltä selvemmin kuin mitkään kehoitukset. Tämä tilasto koskee ainoastaan Amerikan Yhdysvaltoja.

Juopuneet vanhemmat makaavat lähes 3,000 lasta kuoliaaksi vuosittain. Noin 100,000 lasta kuolee vuosittain alkoholimyrkytyksen tähden, ennenkö ovat 1 vuoden vanhoja. Noin 5,000 itsemurhaa. Noin 1,000 vaimoa menettää henkensä puolisoittensa väkivaltaisen käden kautta. 9,000 miesmurhaa. Noin 40,000 vaimoa menettää miehensä suoranaisesti väkijuomien tähden. Väkiuomat saattavat niinkään 60,000 tyttöä huonoille teille. Noin 100,000 alottaa rikollista elämää vuosittain väkijuomien tähden. Noin toinen 100,000

idiotia ja mielisairasta. Sen lisäksi noin 200,000 köyhää joutuu yhteiskunnan elätettäväksi vuosittain väkijuomien tähden, sekä 500,000 uutta rekryyttiä, jotka aloittavat juomarin onnetonta elämää. Tämä on vuotuisen uhri, minkä Amerikan Yhdysvallat uhraavat vuosittain Bakkuksen alttarille.

Joku vuosi takaperin paloi Chicagassa eräs teatteri, jossa menetti henkensä noin 600 ihmistä. Koko maan sanomalehdet kertoivat tuosta kauheasta uutisesta hyvinkin tärisyttävällä tavalla ja koko maan väestä oli kauhistuneena tuon kamalan onnettomuuden tähden. Mutta me menetämme väkijuomien tähden tässä maassa 600 ihmistä joka päivä, ja vielä kansan omatunto nukkuu välinpitämättömyyden unta, ajatellen: ei se minua liikuta.

III. *Mitä sitten väkiuomat vaikuttavat yhteiskunnan siveelliseen elämään?*

Jos väkiuomat vaikuttavat yksilön elämässä kauheaa tuhoa, saa niiden turmiota tuottava voima täyden laajuuden yhteiskuntaan nähden. Ne lamaannuttavat persoonallisen ystävyyden ja yhteyden tunteen. Tavallisesti ei ole yhteiskunnalla minkäänlaista siveellistä vaikutusvaltaa niihin nähden, jotka ovat heittäneet itsensä juoppouden tulvaveden vietäväksi. Väkiuomat kasvattavat tylsyyttä, halua heittäytyä huvituksiin ja hekumaan ja herättävät kaikki alhaiset intohimot ilmieliekkiiin. Koti tavallisesti tulee ruokataloksi. Tanssiali, teatteri, kapakka ja haureuslaitos kaikkien henkisten harrastusten ja hartauden sijaan.

Niiden vaikutus liike-elämään on myös suunnattoman suuri. Väkijuomien pehmittämällä aivoilla ei voi tehdä liikettä eikä teollisuussuunnitelmia. Väkijuomat saattavat rappiolle hyvätkin tarkoitukset. Juoppo liikemies ei koskaan voi kilpailla raittiin kanssa. Ei ole vähintäkään epäilystä siitä, etteivät väkijuomat olisi olleet suurena tekijänä siinä epäkohdassa, että liike ja teollisuus sekä raha ovat joutuneet muutamien harvojen käsiin. Mutta tähän on aivan luonnollinen seuraus, sillä heillä on ollut pää selvänä ja silmät avoinna ottamaan tilaisuuskista vaarin. Huom.: Amerikan multimiljoneerit ovat suurimmaksi osaksi ehdottomasti raittiita miehiä. Väkijuomat ryöstävät ihmiseltä aivot ja niiden mukana liikkeen, kaupan, kirjallisuuden, tieteen, taiteen ja uskonnon — parhaimman kaikilla aloilla.

Väkijuomain vaikutus poliittiseen elämään on kaikkein surkuteltavin. Väkijuomaliike voi seistä ainoastaan hallituksen suojeluksen alaisena. Hallitus on taas kokoonpantu sellaisista miehistä, jotka ovat tulleet valituiksi kapakoista. Kapakkaliikkeellä on tässä maassa ollut suunnaton vaikutusvalta miehiin nähden. Se on hallinnut miehiä niin kuin aurinko hallitsee taivaankappaleita. Siellä kokoonpannaan poliittiset ohjelmat. Siellä nimitetään virkailijat. Siellä tehdään poliittiset lupaukset. Siellä — maksetan lahjukset äänistä. Sieltä hallitaan kaupunkeja, kaunteja, valtioita ja koko maata. Tämä on tullut systeemiksi. Asiain näin ollen, onko ihme että kaupunkeja hallitaan huonosti, että poliisilaitokset ovat turmeltuneita ja virkamiehet kaksinaamaisia. Onko ihme että varkaita, uhkapelureita, pahamaineisia pesiä ja kapakoita suojellaan, huo-

limatta laista. Onko ihme että virkamiehet ovat epärehellisiä ja lahjusten ottajia. Tästä seuraa että rehellisille kansalaisille sidotaan raskasten verojen myllynkivi kaulaan ja että heitä tahdotaan kaikella tavalla ryöstää ja rasittaa, jättämättä heille minkäänlaista suojelusta ja apua. Joka uskaltaa toisin ajatella, hänet tahdotaan murhata. Se on viinan valta kautta koko maailman. Tämä asiain tila voidaan muuttaa ainoastaan yleisen äänestyksen kautta. *Äänestäjän ääni äänestysuurnalla on hänen äänensä hallituksessa.*

Jos vielä lopuksi tarkastaisimme mitä väkijuomaliike vaikuttaa äänestäjiin. Tässä tulee hyvin pian selville äänestäjän siveellinen tila. Virkaanpyrkijät mairittelevat äänestäjiä kapakoitten ovilla ja kadunkulmissa, tehden heille kultaisia lupauksia, jos vain heitä äänestettäisiin virkoihin jonkin kapakkapuolueen tiketillä. Kapakoitsijat niinikään lupaavat menetellä lain mukaisesti ja maksaa kaupunkien ja valtioitten verot, jos vain äänestettäisiin viinanmyynti-lupakirjan puolesta. *Mutta kuinka voisi äänestäjä tuntea itsensä syyttömäksi, jos hän äänestää suoranaisesti "licensin" puolesta, tai sellaisessa puolueessa, joka sallii "licensin" myöntämisen? Ääni paheen hyväksi on osallisuutta rikollisuuteen, äänettämyys on rikoksen myöntämistä.* Onko oikeutta laillistuttaa maailman suurinta rikosta, äänestämällä sen hyväksi? Onko oikeutta panna pahetta kauppatavaraksi, jota seuraa niin monet muut paheet? Jos äänestäjä äänestää lupakirjan myöntämisen puolesta kapakkaliikkeen harjoittamista varten, tekee hän itsensä suoranaisesti syyppäksi ja kanssarikolliseksi kaikkiin niihin murhiin, köyhyyteen, kurjuuteen ja on-

nettomuuteen ja kaikkeen siihen pahaan, mitä kapakka-
liike saa aikaan maailmassa. Käyttäkäämme sentäh-
den kansalaisoikeuksiamme omantunnon mukaisesti ja
oikein.

IV. *Siveellisen mielipiteen lisääntyminen.*

Viime vuosikymmeninä on lisääntynyt siveellinen
mielipide enemmän kuin koskaan ennen. Sadat tu-
hannet miehet ja naiset ovat nousseet vastustamaan
viinan valtaa ja sitä turmelusta, mitä se saa aikaan.
Valtio toisensa perästä äänestetään kuivaksi. Kaupun-
git ja kaunitit tahtovat päästä tuosta kauvan kiusan-
neesta painajaisesta vapaaksi. Siveellinen mielipide
on vakaantunut siihen määrään, että juomari ei enää
menesty yleisön palveluksessa, vaan he kaivavat oman
poliittisen hautansa. Juoppo pankkimies tan rautatie-
virkamies joutuu perikatoon. Ei tarvitse enää olla mi-
kään profeetta voidakseen ennustaa, *että viinan valta
tulee pian kukistumaan ja raittiuden ihanteelliset peri-
aatteet tulevat ainaisesti hallitsemaan. Kansan paras
olkoon kaikkien laki!*

JOHN J. HILLBERG.

ON YKSIN

*On yksi, jota mä ikävöin
Ja sieluni siihen palaa,
Oi, sitä mä aattelen päivin ja öin
Ja sitäpä henkeni halaa.*

*Se kirkas on kuni päivän koi
Kevätaamua tervehtäessä.
Se helkkyen niinkuin kantele soi
Ikilauluja säestäessä.*

*Se nuoruuden kaunokki armainen
Ja elämän onnelan tuki;
Se ainian luo elon puhtoisen,
Se henkeni innolla puki.*

*Ja jos minä joutunen surkeuteen
Ja voimani vähiksi vaipuis,
Tai jos minun sieluni suuruuteen
Ikivalkeuden voittohon taipuis,*

*Niin yksi on sieluni satama
Ja henkeni hellä hoiva.
Se yksi on valkeuden valkama:
Se totuus on jalo ja oiva.*

EETU LOHIPOIKA.

YHTÄ JA TOISTA KEUHKO- TAUDISTA

ONIKIN ehkä vielä muistaa sitä melua, minkä tämän maan sanomalehdet pari vuotta sitten pitivät siitä keksinnöstä, jonka eräs saksalainen lääkäri Friedmann oli tehnyt ja jonka muka-piti parantaa keuhkotaudin.

Friedman kun ei onnistunut saamaan Euroopan lääkärejä uskomaan keksintöönsä, niin tuli hän Amerikkaan siinä toivossa että hän täällä, kaikkien mahdollisuuksien maassa, paremmin onnistuisi. Taisi hän onnistuakin siinä suhteessa että hän lyhyessä ajassa teki aika lailla rahaa, sillä hän sai hoitaa joitakuita henkilöitä, joilla paitsi keuhkotautia oli runsaasti rahaa-kin, mutta tämän maan tiedemiehet asettuivat hänen keksintöönsä nähden pääasiassa samalle kannalle kuin Euroopassakin. Mutta sanomalehdet tietysti eivät olleet yhtä epäluuloisia, vaan päin vastoin innostuksella rupesivat levittämään liioiteltuja tietoja uudesta ihme-lääkkeestä. Friedmann ei ollut maassa montakaan päivää ennenkuin lehdet jo tiesivät kertoa että hän oli myynyt kaikki oikeudet eräälle varta vasten perustetulle liikeyhtiölle, jonka siis piti ruveta parantamaan tämän maan keuhkotautisia. Yhtiön piti perustaa hospitaaleja joka valtioon, ensin alussa ainoastaan yksi

kuhunkin, mutta tietysti tulevaisuudessa useampia sen mukaan kuin liike kasvoi. Friedmann ei ensin ollut halukas luovuttamaan lääkettänsä toisten lääkärien tarkastettavaksi, mutta kun hänelle selitettiin, ettei tässä maassa saa harjoittaa lääkärintointia ilman laillista lupakirjaa, niin hän alistui, ja asiasta sovittiin siten, että hän luovutti lääkkeensä hallituksen tarkastettavaksi ja lupasi hoitaa sairaitaan ainoastaan viranomaisten määräämässä hospitaalissa ja erityisen tutkijalautakunnan valvomana.

Jonkun ajan päästä palasi Friedmann jälleen Saksaan, mutta tutkijalautakunta jatkoi kokeiluja uudella lääkkeellä hänen neuvojensa mukaan. Lähes vuosi oli kulunut, kun tutkijalautakunnan tehtävä päättyi. Eräässä Clevelandin lehdessä oli silloin luettavana seuraava uutinen: — "New Yorkin terveystoitlautakunta on juuri lopettanut huolellisen tarkastuksen niistä keuhkotautisairaista, jotka saivat osaksensa hoitoa tohtori Friedmannilta, kun hän viime vuonna kävi New Yorkissa. Harvat noista sairaista ovat lähteneet pois New Yorkista eikä niistä ole voitu saada mitään tietoja. Suuresta enemmistöstä joka on jäänyt New Yorkiin ei ole yksi ainoakaan näyttänyt parannuksen merkkiä. Jotkut ovat kuolleet. Toiveet ovat muuttuneet katk-raksi pettymykseksi. Todellakin on vaikea ajatella jotakin julkempaa kuin tuollainen tyhjien toiveiden luominen ilman minkäänlaista todellista perustaa. Sairasparkoja houkuteltiin ensin unelmoimaan elämästä ja jälleen saavutetusta terveydestä, mutta heitettiin uudestaan katkeraan toivottomuuteen."

Siihen siis päättyi Friedmannin lääkkeen lyhyt his-

toria. Samallinen ikävä kokemus joita ihmiset niin monta kertaa ennenkin olivat tehneet — sama pettymys! Yleensä on niin monasti tapahtunut että kun jotakin uutta on keksitty lääketieteeseen alalla, niin eivät asianomaiset ole malttaneet — odottaa ja tutkia onko asiassa todellakin perää, ennenkö siitä on ruvettu toivotamaan koko maailmalle. Sanomalehdille on pääasiana että voivat kertoa lukijoilleen jotakin mieltäkiinnittävä, eivätkä aina pidä niin paljonkaan lukua asian todenperäisyydestä.

Olisi yleensä suotavaa että tällä alalla tehdyt keksinnöt tarkastettaisiin huolellisesti ja monipuolisesti ennenkuin ne saatetaan julkisuuteen, jotta voitaisiin välttää tyhjien toiveiden herättämistä. Mutta vaikka ihmisiä onkin niin usein petetty, niin ei ole kuitenkaan syytä heittäytyä toivottomaksi keuhkotautiparannuksen suhteen. Meillä on jo nykyäänkin erinomaisen hyviä parannuskeinoja käytettävänä, ja ehkä me vielä tulemme näkemään sen päivän, jolloin tuo toivottu ihmelääke vihdoinkin on keksitty. — olkoon se sitten joku seerumi, rokotusaine tai joku rohto.

Ei mikään muu tauti vedä vertoja keuhkotaudille ta tuberkuloosille, kuten sitä yleisnimityksellä kutsutaan. Se on enin levinyt kaikista muista taudeista. Joka seitsemäs kuolemantapaus on tästä johtunut. V:na 1905 väitti eräs kuuluisa saksalainen lääkäri Kayserling että Saksassa johtuu puolet kaikista sairastuksista ja kolmas osa kaikista kuolemantapauksista yksinomaan tuberkuloosista. Arvioidaan että Yhdysvalloissa nykyään löytyy miljoona keuhkotautista. Näistä kuolee vuosittain 150,000. Minkä arvoinen on tämä vahinko

rahassa? Se nousee varmaankin satoihin miljooniin dollareihin. Kaikki muut ihmiskunnan onnettomuudet, niinkuin maanjäristykset, sodat ja kulkutaudit eivät merkitse mitään tuberkuloosin rinnalla. Kun tuberkuloosi eli keuhkotauti todellakin voidaan poistaa, niin muuttuu ihmiskunnan tulevaisuus paljoa onnellisemmaksi, sillä paljon sanomatonta kurjuutta ja tuskaa jää silloin pois, ja ne rahanmenot mitkä nykyään kätetään sen vastustamiseksi voidaan silloin käyttää yleisen hyvinvoinnin kohottamiseksi.

Tuberkuloosi on ollut ihmiskunnan vitsauksena jo ammoisista ajoista saakka. Egyptin ikivanhoista hautakammioista on löydetty vuosituhansia vanhoja ruumiita, niin sanottuja muumioita, jotka tähän päivään saakka ovat pysyneet jokseenkin hyvässä kunnossa. Sen aikuiset hautaustoimittajat suorittivat nimittäin palsamoimisen niin erinomaisen hyvin, he kun tuohon tehtävään tavallisesti käyttivät parisen kuukauttakin aikaa. Kun noita muumioita, joista vanhimmat ovat yli 5000 vuotta vanhoja, on ruvettu lähemmin tarkastamaan, niin useassa on löydetty aivan selviä merkkejä tuberkuloosista. Tämä tauti oli sen aikuisille ihmisille varmaan hyvinkin tuttua. Se on kautta aikojen seurannut ihmisiä, ja ihmiskunta on turhaan koettanut päästä siitä irti.

Nykyajan ristiretki tätä tautia vastaan ei liioin ole mitään aivan uutta. Jo lähes 200 vuotta sitten julisti eräs Italian hallitsija, Toskanan herttua, mitä ankarimpia lakisääntöjä tämän taudin rajoittamista varten. Lääkäreille annettiin käsky ilmoittaa viranomaisille kaikki keuhkotautitapaukset. Keuhkotautisten oli sylettävä

ysköksensä erityisiin astioihin, jotka olivat usein tyhjennettävät ja puhdistettavat. Kun kuolema vei sairaan, niin olivat hänen taloustarpeensa tarkoin puhdistettavat ja niitä ei saanut ollenkaan käyttää ennenkuin kuukausi oli mennyt umpeen. Sänkyvaatteet poltettiin, lattiat, ikkunat ja ovet revittiin ja poltettiin nekin. Huonetta, jossa sairas oli maannut ja josta ei siis jäänyt muuta kuin seinät ja katto, ei saatu koko vuoden aikana ollenkaan panna uudestaan kuntoon eikä käyttää. Itse sairasta oli kartettava kuin ruttoa ja samoin sairaan omaisiakin. Mutta olihan tuollainen sydämetön menettely sairasta ja hänen omaisiaan kohtaan vielä julmempi kuin itse keuhkotauti! Mainittua lakia ylläpidettiin mitä ankarimmilla keinoilla lähes 50 vuotta, mutta kun ei mitään hyötyä näyttänyt olevan koko hommasta, niin se vähitellen raukesi siihen. Sitä ei voi kieltää ettei noissa lakimääräyksissä olisi ollut paljon järkevyyttäkin, mutta ne olivat kuitenkin liian ankaria, sillä niiden nojalla tuli itse keuhkotautisairas kärsimään samaa menettelyä, joka oli paikallaan ainoastaan taudin tartunta-aineen suhteen. Ajateltiin ainoastaan mitenkä paraiten voitaisiin suojella terveet ihmiset sairaista ja tuhota tartunta-aineet, mutta ei ollenkaan annettu huomiota sairasparkojen parantumiselle.

On aina käyty sotaa tätä tautia vastaan, mutta paljon toiveita ei voinut olla voitosta, ennenkuin oli päästy selville taudin varsinaisesta alkusyystä. Vasta viime vuosisadan lopulla selvisi tämä seikka, kun saksalainen lääkäri Koch vuonna 1882 löysi keuhkotauti- tai tuberkelibasillin. Basillit ylipäänsä ovat pienen pieniä, tavalliselle näölle näkymättömiä, lyhyen sauvan muo-

toisia soluja, jotka kuuluvat kasvikuntaan. Niitä voi nähdä ainoastaan voimakkaan suurennuskoneen, n. k. mikroskoopin avulla, joka voi suurentaa tuberkelibasilleja aina toista tuhatta kertaa. Tuberkelibasillin voi hyvin nähdä kahdeksankin sadan suurennuksella, ja se näyttää silloin hienon hienolta langanpätkältä. Niinä

Tuberkeli basilleja

kolmenakymmenenä kolmena vuotena, jotka ovat basillin keksimisestä kuluneet, ovat tiedot paljon lisääntyneet tästä basillista, sen elintavoista ja sen luonteenominaisuuksista. On todistettu että se on ainoana syytä keuhkotautiin ja että se löytyy keuhkotautisen ysköksissä, jotka sen takia ovat hävitettävät. On huo-

matu että nuo basillit parhaiten viihtyvät likaisissa, ummehtuneissa ja pimeissä huoneissa, mutta että ne kuolevat (viidessä minuutissa), jos auringon valo saa vaikuttaa niihin, ja jonkun vuorokauden sisällä tavallisessa kirkkaassa päivänvalossa. Tästä voimme tehdä sen tärkeän johtopäätöksen, että tehdäksemme elämän niin katkeraksi kuin suinkin tuolle keuhkotaudin siemenelle, meidän pitää laskea huoneisiimme niin paljon valoa ja raitista ilmaa kuin suinkin, ja ovat ne pidettävät niin puhtaina kuin suinkin.

Tuberkelibasillit eivät rajoita hävitystään ainoastaan ihmiskunnan keskuuteen, vaan ne toimivat yhtä tuhoisasti myös eläimissäkin. Näistä ovat etupäässä kesyetyt lajit tuberkuloosille alttiit. Se raivoaa esim. yleisesti semmoisissa eläimissä, joita ihmisten huviksi pidetään vangittuina häkeissä ja kuletetaan eläinnytteilyssä, mutta se ei pysty niihin niin kauan kun ne elävät vapaasti villissä tilassa. Kotieläimistä sairastavat tuberkuloosia vähemmässä määrin hevoset ja lampaat, ja sarvikarja kaikista enin. On huomattu että yleensä lähes 20 prosenttia sarvikarjasta sairastaa tätä tautia. Vasikat ovat siitä vapaat. Tämä seikka pidetään todistuksena siitä ettei tuberkuloosi ole suorastaan peritty, vaan vasta jälkeempään hankittu. Olkoon sivumennen mainittu, että sama huomio on tehty vastasyntyneistä lapsistakin; ei niissäkään tavata huomata minkäänlaisia tuberkuloosin oireita, vaikka ne ovatkin tätä tautia sairastavista vanhemmista syntyneitä.

Eri ihmisrodut osottavat myöskin paljon eroavaisuuksia tuberkuloosiin nähden. Yleensä ovat villit kansat, jotka enimmäkseen elävät vapaassa ilmassa ja usein

muuttavat asuinpaikkojaan, vapaat tästä taudista. Jos heitä pakotetaan luopumaan ulkoelämästä ja asettumaan pysyväisiin asuntoihin, niin rupeaa tuberkuloosi kohta saamaan heissä alaa. Eri ihmisroduista ovat juutalaiset hyvin vähässä määrin ja sitä vastoin irlantilaiset ja erittäin neekerit kovin alttiit tuberkuloosille.

Tauti vaihtelee myös paljon eri ammatteluokissa. On huomattu että se esiintyy eniten semmoisissa ihmisissä, jotka työskentelevät suljetuissa huoneissa, joissa on tomuinen ilma. Eräs unkarilainen lääkäri tutki terveysolot Unkarin pääkaupungissa Buda-Pestissä, jossa tuberkuloosi on erittäin paljon levinnyt, ja hän tuli siihen tulokseen että kirjapainotyöntekijät, suutarit, räätälit ja myllärit olivat niitä ammattimiehiä, joissa tauti useimmiten huomattiin, ja lakimiehet, lääkärit ja muut "kapitalistit" taas niitä, joissa tauti huomattiin kaikista vähemmän. Näyttää siis siltä että varmintä on ruveta kapitalistiksi, jos kerran haluaa säästyä tuberkuloosilta. Mutta kai niillä kapitalisteillakin on huolensa!

Veisi liian pitkälle, jos tässä rupeaisin tekemään laajemmin selkoa tuberkuloosin luonteesta ja sen eri ilmenemismuodoista. Tuon ainoastaan lyhyesti esiin joitakuita seikkoja. Niinkuin jo mainitsin, ovat tuberkelibasillit alkusynä tuberkuloosiin. Ne tunkeutuvat ihmisen ruumiiseen joko sillä lailla että suorastaan saapuvat keuhkoihin sisäänhengittäessä, tai myöskin siten että ne ensin asustavat jonkun aikaa suussa ja hengitystiehyiden yläosassa ja sieltä vähitellen verenkierro välityksellä leviävät yli ruumiin. Hyvin tavallista on myöskin, että basillit joutuvat suorastaan ruuan-sulatuselimistöihin semmoisen maidon välityksellä, joka

on saatu tuberkuloosisista lehmistä. Senpä tähden on suotavaa että pienille lapsille annetaan maito keitetynä, sillä he ovat erittäin arkoja tällaiselle tartunnalle.

Yleisnimityksellä kutsutaan kaikki basillin aikaansaamat erilaiset taudit tuberkuloosiksi. Useimmiten se tekee tuhojansa *keuhkoissa*. Kun puhutaan keuhkotaudista, niin tarkoitetaan tuberkuloosia keuhkoissa. Keuhkotauti ilmestyy ihmisissä enimmäkseen 20 ja 40 ikävuosien välillä, mutta myös nuoret ja vanhusetkin voivat saada sen. Se alkaa eri tavalla: joskus siten että näennäisesti täysin terve ihminen äkkiarvaamatta saa verikohtauksen tai verisyöksyn. Tämä merkitsee sitä, että tauti on tehnyt hiljaa työtä keuhkoissa aikaansaaden haavan, joka on syöpyntyn jonkun verisuonen seinämään, ja kun tämä vihdoin murtuu, niin syök-syy verivirta henkitorveen ja suun kautta ulos.

Toisten alkaa keuhkotauti paljon huomaamattomammalla ja hiipivällä tavalla: Nuori ihminen rupeaa tuntemaan väsymystä ja heikkoutta, ruokahalu katoaa, kakkellaisia pikkuvaivoja ilmestyy eri ruumiinosissa, hän kalpenee ja laihtuu; pieni kuiva yskäkin vaivaa joskus aamusin, mutta hän ei pane sille niin kovin paljon merkitystä, vaan yleinen heikkous huolestuttaa häntä enemmän. Lääkäri, joka tarkasti ja tarpeen vaatiessa useamman kerran tutkii hänen keuhkonsa, voi ehkä silloin jo huomata keuhkotaudin alkua.

Mainittakoon vielä kolmaskin ilmaisumuoto: Sairasta on jo pitemmän aikaa vaivannut yskä, joka välistä paranee, mutta joka taas uudestaan alkaa vähistään syistä. Tämä yskä voi alussa olla vain tavallista ka-

tarrìa henkitorvessa, mutta kun se kauan aikaa kestää, niin se muodostaa semmoisen maaperän keuhkoissa että tuberkelibasillit niissä rupeavat viihtymään, itämään ja tekemään tuhojaan. Silloin sairas laihtuu, kadottaa ruokahalunsa, hän hikoilee öisin ja kuumeen oireita voi silloin ja tällöin ilmestyä. Ainoastaan lääkäri voi huolellisen ja tarpeen vaatiessa useamman kerran uudistetun tarkastuksen nojalla sanoa, missä raja on tavallisen yskän ja keuhkotautiyskän välillä.

Tässä sivumennen joku sana yleisön suhteesta lääkäriin. Lääkäri saa usein kuulla tällaisen lauseen sairaalta: "Kyllä lääkäri tietää josko minulla on keuhkotauti, mutta ei vain tahdo sanoa." Yleisöllä on laajalti semmoinen käsitys, että lääkärit pitävät tarpeellisenä salata sairailta, jos huomaavat heissä keuhkotautia. Mutta tuo käsitys on väärä! Minkälainen tarkoitus lääkäriellä sitten olisi, jos hän todellakin yleensä salaisi sen, minkä hän on tarkastuksessa huomannut? Tekisikö hän sitä pelkästä säälistä? Mutta sittenhän kävisi koko lääkärin toiminta aivan turhaksi, jos hän aina vain salaisi sairaalta hänen tautinsa oikean laadun. Tuollaisella menettelyllä lääkäri vahingoittaisi sekä sairaan että omiakin etuja. Eihän sairas voi ruveta tarmolla ja todenteolla ottamaan huomioon lääkärin antamia neuvoja, ellei hän kerran tiedä mikä tauti tässä todella on kysymyksessä.

Täytyy vielä huomauttaa että yleisöllä on kovin hämärä käsitys yskän merkityksestä. Ei joka yskä merkitse keuhkotautia. Yleisimpiä tauteja on keuhkokatarri tai bronchitis, kuten sen englanninkielinen nimitys kuuluu. Keuhkoissa ja yleensä hengitystie-

hyeissä voi sitä paitsi ilmestyä paljon muitakin tautteja, mutta ainoastaan se, joka aiheutuu tuberkelibasillista, on kutsuttava keuhkotaudiksi.

Eräs toinen yleinen harhausko on se, että keuhkotauti on paranematon tauti. Totta on, että paljoakaan ei voida tehdä, jos tauti on kehittynyt liian pitkälle. Mutta jos tauti on alussa, niin siihen löytyy varmoja parannuskeinoja. Myöntää täytyy että rohdodoilla on hyvin pieni tehtävä tässä suhteessa; ne voivat kyllä sen vaikuttaa, että esim. ruokahalu paranee ja yskä vähenee, mutta vielä ei ole onnistuttu löytämään sitä toivottua ihmelääkettä, joka parantaisi taudin.

Mutta meillä on kyllä nytkin käytettävänämmemainioita parannuskeinoja. Ottakaamme niitä tarkoin huomioon! Ne ovat *raitis ja puhdas ilma, lepo ja runsas ja ravitseva ruoka...* Keuhkotautisairaana pitäisi olla ulkoilmassa niin paljon kuin suinkin tai oikeastaan aina. Huoneeseen, jossa hän makaa, pitää päästää alinomaan raitista ilmaa siten, että ikkunan yläosa aina on auki, ja siihen pitää myöskin laskea mahdollisimman paljon päivänvaloa. Keuhkotautisairaana täytyy sitä paitsi tarpeen vaatiessa saada kyliksi lepoa. Jos hänessä iltasin huomataan vähänkin kuumetta, niin hänen täytyy pysyä päivisinkin vuoteessa. Hänen ruokansa pitää olla parasta lajia ja hänen täytyy syödä runsaasti. Kanamunat, voi ja maito ovat hänen tärkeimpiä ruokiaan. Hänen pitäisi päivässä saada ainakin kaksi quartia maitoa ja syödä useampia munia. Useimmat voivat kyllä pitemmänkin aikaa juoda runsaasti maitoa, kun vain juovat

sitä hitaasti, vähä kerrallaan, mutta monta kertaa päivässä. Tärkeätä on myöskin, että kaikki huolet pidettäisiin niin kaukana sairaasta kuin suinkin, ja että hänessä itsessäänkin elpyisi toivo paranemisesta.

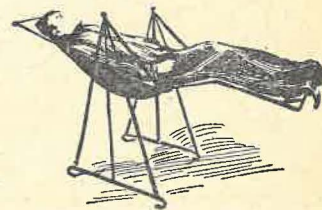
Auringonvalo

Raitis ilma

Hyvä ruoka

Lepo

Tähän ehkä väitetään että kaikki tuo voi olla hyvä, mutta että se on köyhälle työläiselle mahdotonta, sillä millä rahalla hän ostaa kaikkea tuota hyvää ruokaa ja mitkä ovat ne keinot, jotka karkoittaisivat huolet hänen mielestään! Tuo väite voi olla osaksi oikeutettu, sillä kyllä se niin on, että taistelu keuhkotautia vas-

taan on samalla taistelua nykyisen yhteiskuntajärjestelmän puutteellisuuksia vastaan. Jos köyhyys ja kurjuus, likaiset ja pimeät asunnot, huonot työolot, juopous ja muut paheet saataisiin poistetuksi, niin varmaankin myös keuhkotautikin vähitellen kadottaisi jalansijaa.

Mutta emme liioin voi jäädä kädet ristissä odottamaan tuon tuhatvuotisen aikakauden tuloa. Kun on kerran todistettu että nykyajankin hoitotapa saa jotta-kin aikaan, niin eiköhän kannata tehdä ponnistuksia!

P. J. COLLANDER.

BENJAMIN RUSH

(Synt. 1745. k. 1800.)

UOSINA 1776—1783 Pohj. Amerikan Yhdysvalt Englantilaiset voitettiin monessa taistelussa. lat taistelivat valtiollisen vapautensa puolesta. Samoihin aikoihin oli "Suuressa Lännessä" mies, joka maailman raittiusliikkeelle

ladun hiihti, latvan taittoi,
oksat karsi, tien osotti.

Hänen nimensä oli Benjamin Rush.

Rush seurasi isänmaansa vapaustaistelua niin suurella inolla, että hänestä tuli yksi vapausliikkeen johtomiehiä. Hän oli jäsenenä Filadelfian kongressissa, joka heinäk. 4 p. 1776 julisti Pohjois-Amerikan 13 siirtolaisvaltiota irti Englannin yliherruudesta. Vapausjulistuksen alla on Benjamin Rushinkin nimi.

Voimme ymmärtää, mitä ylenpalttista iloa Rush tunsi, kun vapaussota oli onnellisesti suoritettu, kaunein unelma oli todellisuudeksi tullut. Mutta samalla hänet valtasivat vakavat ajatukset siitä painavasta velvollisuudesta, jota saavutettu valtiollinen vapaus toi seurassaan. Va-

paalle Amerikalle oli laadittava semmoinen hallitusmuoto, säädettävä semmoiset lait, että kalliilla hinnalla ostetun itsenäisyyden pysyväisyys olisi turvattu.

Näine ylevine mietteineet Benjamin Rush tuli toimimaan Amerikan Yhdysvaltain eduskunnan jäsenenä. Silloin hän joutui katkeriin pettymyksiin. Hän sai työskennellä miesten kanssa, joista monet olivat usein päissään, jopa parlamentissakin saattoivat esiintyä humalassa, mikä monessakaan siihen aikaan ei herättänyt erityistä huomiota, sillä siksi tavallista se oli. Mutta Benjamin Rush pani merkille, miten nämä miehet silloin puhuivat mielettömyyksiä sekä miten he juopottelunsa jälkeen olivat veltoja ja tylsiä. Tästä havainnosta tuli yksi niitä lähtökohtia, jotka tekivät Benjamin Rushista nykyaikaisen raittiusliikkeen uranuurtajan. Käsitys lainlaatijan korkeasta tehtävästä elähytti hänet taisteluun alkoholia vastaan, sillä mies, joka väkijuomilla hullaannuttaa itsensä, ei sinä ilmoisna ikänä kykene ainakaan uuden maailman edelläkävijäkansalle kyllin arvokkaita lakeja laatimaan.

Kun Benjamin Rush kerran oli joutunut tarkkaamaan väkijuomien turmiollisia vaikutuksia, niin huomasi hänen terävä silmänsä pian muutakin. Kokeneena ja paljon käytettynä lääkärinä hänelle kävi päivä päivältä selvemmäksi alkoholin aikaansaama tuho ihmisten terveydelle. Mutta totisesti ei ole Yhdysvaltain pienellä kansalla — se oli silloin noin parisen miljoonaa henkeä — varaa kantaa terveyttään ja voimiaan alkoholin alttarille, ajatteli Rush. Ne tarvitaan mieluisaksi uhriksi isänmaalle. Yhdysvallat olivat tosin voittaneet. Mutta kuka takasi, ettei Englanti tahtonut uudella sodalla pyyh-

kiä pois kärsimäänsä häpeää. Siihen tulevaan otteluun tarvittiin Yhdysvaltain kansalaisten voimat turmeltumatomina.

Isänmaan puolustus kysyy myöskin rahaa, paljon rahaa. Sitä oli siihen aikaan Yhdysvalloissa vähän. Hirveää oli viskata ne vähäiset rovot aineeseen, joka turmeli sieluja ja ruumiita.

Paitsi isänmaan puolustukseen tarvittiin raikkaita voimia ja varoja siihen suureen kulttuuriryöhyöhön, johon kaitselmus oli kutsunut Yhdysvaltain asukkaita. Kapea rantakaistale oli Johjois-Amerikasta siihen aikaan vasta voitettu viljelykselle. Laajat, äärettömät erämaat odottivat uutteria uutisasukkaita. Ja se työ, mikä siellä vartoi, ei ollut leikintekoa. Hirmuisten aarniopuiden alta oli pelto raivattava, puiden, joiden sisään saattoi väljän huoneen kovertaa. Kaiken lisäksi saatiin tätä työtä tehdä samoissa olosuhteissa kuin missä Israelin lapset ennen pyhää kaupunkiaan rakensivat, jolloin heillä piti olla miekka toisessa ja muuraukauha toisessa kädessä. Niinpä saivat Amerikan uutisasukkaat heiluttaa vain toisella kädellä kirvestä tai kuokkaa, sillä toisessa kädessä oli pyssy. Se tarvittiin hurjien indiaanien varalle, jotka puiden takana vaanivat viljelyksen tietä eteenpäin pyrkiviä uutisasukkaita. Ellei uutisviljelijä lakkaamatta ollut varuillaan, poltti indiaani valkoichoisten vaivalla kohotetut kodit, surmasi miehet, ryösti naiset ja lapset kurjaan orjuuteen.

Kauhu täytti Benjamin Rushin sielun ajatellessaan että tällaisissa oloissa tuhlatiin älyä, voimaa ja varoja alkoholiin.

Hurskaan kveekarikodin lapsena oli Rush oppinut

näkemään juoppouden syntinä Jumalaakin vastaan. Sillä huonoon elämään ja rikoksiin alkoholi vie sen ihmisen, joka tuon kamalan aineen kanssa ryhtyy seurustelemaan.

Monet kyllä huomaavat pahan pahaksi, mutta eivät nouse taistelemaan sitä vastaan. Niihin ei kuulunut Benjamin Rush. Ihanteellisen sielunsa koko hehkuvalta innolla hän antautui työhön herättääkseen kansalaisiaan huomaamaan alkoholin turmiollisuuden. Herätystyötään hän teki sekä kirjailijana että puhujana. V. 1785 hän julkaisi suurta huomiota saavuttaneen kirjasen: "Tutkimus väkevien juomien vaikutuksesta". Tämän kirjasen ilmestymisellä lasketaan nykyaikainen raittiiliike alkaneeksi. "Jos olisi mahdollista — kirjoittaa Rush — puhua äänellä, joka kuuluisi aina Mississippin rannoille saakka, niin minä sanoisin: ystävät ja kansalaiset, välttäkää väkijuomien tavanmukaista käytäntöä! — — — Evankeliumin saarnaajat kaikissa Yhdysvalloissa olevissa kirkkokunnissa, auttakaa minua kaikella pyhän virkanne painolla ja vaikutusvoimalla pelastamaan lähimmäisiämme häviöön joutumasta tämän suuren, heidän henkensä ja sielunsa hävittäjän kautta. — — — Neljän tuhannen amerikalaisen kansalaisen kato kedtakuumeen kautta yhtenä ainoana vuonna herätti yleistä osanottoa ja kauhua ja vaikutti että lakien kaikki ponsi ja vaikutusvoima pantiin käytäntöön estääkseen sen palaamista; miksi ei osoiteta samaa intoa varjelemaan kanslaisiamme väkijuomien paljoa yleisemmästä ja enemmän hirvittävästä raivosta?"

Monta muutakin raittiuskirjoitusta Benjamin Rush toimitti. Ne olivat niin etevästi kokoonpantuja, että

sanomalehdet niitä palstoillaan sanasta sanaan julkaisivat.

Puhujanakin Benjamin Rush oli kestävä ja innostuttava. Vaikka ei siihen aikaan ollut höyryaivoja eikä rautateitä, niin hän sittenkin kerkesi tehdä pitkiäkin esitelmämatkoja, joilla kulkeminen oli tavallisesti suoritettava ratsain. Monet sateet ja viimat hän niillä retkillä sai kestää. Mutta kun on rakkautta asiaan, niin saa siihen voimiakin ja aikaa. Rush onkin myöhempien aikojen raittiushenkilöille velvottava esikuva. Vaikka hän oli yliopiston professori, paljon käytetty lääkäri ja parlamentin jäsen, niin hän sittenkin sai aikaa raittiustyöhön. Jos joku luulee itseltään puuttuvan aikaa ja mahdollisuutta raittiustyön tekemiseen, niin menköön silloin Benjamin Rushin kouluun.

Suurta siunausta sai Rush nähdä työstään olevan. Mutta tuhatkertaiseksi on sittemmin hänen alulle pane mansa raittiustyö hyödyllisine seurauksineen versonut.

ROPE KOJONEN.

VARJELE SYDÄMESI

(Kolmannen palkinnon saanut kilpakirjoitus I. sarjassa.)

“Varjele sydäntäsi enemmän kuin kaikkea varjeltavaa, sillä siitä käy elämä ulos.” — Sananl. 4:23.

IISALLA oli kaikkea mitä me yleensä pidämme aineellista hyvää ja ystävät jakoivat hänelle onnen ehtoihin kuuluvana. Hänellä oli kyllin tuhlaten lempeä. Aatteiden ja ihanteiden rikas maailma oli hänen henkeväälle sielulleen avoin ja jo varhain hän oli saanut luoda silmäyksen Jumalan valtakunnan ikikirkkauteen. Kenpä ei olisi luullut häntä onnelliseksi!

Ja kuitenkin! Ken vähänkin syvemmälle hänen sieluunsa katsoi, sai nähdä siellä syvän, polttavan tuskan palon. Hänen läheisin ystävänsä tiesi hänen usein illan yksinäisinä hetkinä katkerasti itkevän ja muutkin aavistivat hänen kasvavan murheen koulussa.

Miksi? — Antakaamme hänen itse vastata. Päiväkirjaansa oli hän eräänä synkkänä hetkenä kirjoittanut:

“Sieltä minä tuskan tuliset pisarat imen, sieltä murheen mustat myrkyt juon, nuoruudestani, ajasta, joka näyttää niin ruusuiselta ja ihanalta — — — Sil-

mästäni pusertuu tällä hetkellä kyynel, niin katkera, niin polttava. Itken kuten itketään rakkaimman haudalla, sillä itken oman sieluni kadotettua puhtautta. — Mielikuvani, nuoruusnelmani, poistukaa elämäni kirjan lehdistä! Vaietkaa, vaietkaa, nuoruuteni laulut, muistojeni ontot ja synkeät soinnut! Teidän tähtenne täytyy minun nyt vetää musta huntu yli kaiken sen kauniinkin, mikä siellä kaukana muistoissa hymyilee. Ilman teitä voisin nyt olla iloinen ja terve, ilman teitä voisin minäkin nyt elää eheätä ja kirkasta elämää. Liian myöhään on kokemus minua opettanut, liian myöhään luonut minulle kuvan oikeasta nuoruudesta. Minä leikin hetken synnin kanssa, hetkeksi laskin sydämeeni himojen kiehtomat hengettäret. Ja siitä asti on tuskani vuosien vierieissä kasvanut lumivyöryn lailla, siitä asti on raateleva rangaistuksen miekka tunkeutunut yhä syvemmälle sairaaseen sieluuni. — Siipeni eivät enää korkeuksiin kannan, sieluani polttaa särkyneen elämän tuska, itsesyytösten kuluttava liekki. — Voi minua, joka *en sydäntäni varjellut!*”

En sydäntäni varjellut! — Se se oli, jota ei Liisa koskaan itkemästä lakannut, ei senkään jälkeen, kun ristin voima itsesyytösten kärjen taittoi. Ja sen hän tahtoo varoitushuutona jokaiselle elämään lähtevälle, kirkaskatseiselle nuorelle sanoa.

Rakas nuori, sinä, jonka sielu vielä on koskematon ja puhdas, jonka sisintä ei vielä itsesyytösten kuluttava liekki syö, suo minun painaa mieleesi Liisan tervehdys, kärsineen toverisi testamentti: *varjele sydämesi*, varjele sitä huolellisemmin ja tarkemmin kuin mitään muuta, sillä *sydämestä käy elämä ulos*.

Polkusi käy vaarojen keskitse, syvien kuilujen partaille se sinut johtaa. Ja kaikkialla sinua seuraavat himojen ja kiusausten kiehtovat hengettäret. Pelkää niitä, pakene vaaroja, vaikka ne tuntuisivatkin houkuttelevilta ja suloisilta. Muista, että syvimmän kuilun reunalla kasvavat usein hurmaavimmat ja ihanimmat myrkkykukat. Älä anna niiden kauneuden pettää itseäsi, älä heittäydy hetkeksikään uinumaan niiden huumavassa tuoksussa.

Varjele, varjele sydämesi! Sitä huutavat sinulle kaikki, jotka varomattomasti särjettyä elämäänsä itkevät. Varjele sydämesi, kun valheen ja epärehellisyyden henki sinua ensimmäiseen hätävalheeseen neuvoo! Niin varoittavat sinua ne, jotka valheen verkkoihin kieoutuivat ja joutuivat petoksiin ja kavalluksiin. Varjele sydämesi, kun epärehellisyyden henki koettaa puhdasta sieluasi ensimmäisellä pahalla ajatuksella saastuttaa, varjele sydämesi, kun se kiehtoen ja houkuttellen koettaa saada sinua vaaralliseen leikkiin! Niin huutavat sinulle sadat nuoret, joiden puhtaat tunteet mustaksi karreksi paloivat ja katse synnin synkässä yössä rumeni. Varjele, varjele sydämesi! Niin soi sinulle kaikkien syntien loassa rypeneitten veljiesi ja sisartesi tuskaisa ääni. Älä viivy hetkeäkään siellä, missä sielusi levotonna vaaraa aavistaa, kuule, *älä hetkeäkään*; sillä hetkessä voi sielusi paulaan joutua, hetkessä voidaan synnin siemen sydämeesi kylvää.

MARTTA SUOMINEN.

NUORISOLLE

*Nouse, nuori suomalainen,
uinumasta herää jo!
Suojaajaksi kansan pienen
kutsuu sua laulelo.*

*Nouse vastaan pimeyttä
kansallemme valoksi,
auta tietämättömyyttä,
vartu, kasva jaloksi.*

*Sivistyksen suureen työhön
olet, nuori, valittu;
älä heitä kansaas yöhön,
kun oot työhön kutsuttu.*

*Sivistys ja tieto, tunto
suuren hyvän aikaan saa.
Tarmo sitkeä ja kunto
paljon voipi toimittaa.*

*Omat laulut intomielen
syttytkööt povessas!
Suomen kansan, Suomen kielen
puoltaja oot toimissas.*

Juoppouden pahe suuri
vielä täysin rehottaa,
turmelus on vankka muuri,
joka työhön kehottaa.

Sitä vastaan taistelkaamme,
Suomen kansan nuoriso!
Ehkä vielä voiton saamme,
kohta koittaa päivä jo.

Viel' on paljon salomaita,
joiss' ei näistä tiedetä;
huonosti on siellä laita,
raittiita ei siedetä.

Pois nyt tavat riettahaiset,
irstaat, huonot pyytehet.
Näyttäkäämme suomalaiset
myös me oomme ihmiset.

Tarmoa ja sitkeyttä
kyllä tässä tarvitaan,
kuntoa ja kestävyyttä
pyrkiessä jalompaan.

Mutta tiedon, valon henki
sydämemme aukaiskoon.
Luokse valon ikuisenki
tieto meitä johtakoon.

Rakkautta isänmaahan
luokoon nuorten povehen,
syttyttäköön hehkullahan
Suomen nuorten sydämeen!

Pyhän, kauniin puoltajiksi
tieto meitä valaiskoon,
valon suuren suojaajiksi
nuorten henget nostakoon.

Nytkin juuri suureen työhön,
nuoret, meitä kutsutaan.
Siis nouse, nuori, nosta yöhön
valon lippu liehumaan.

Suomen kieli, Suomen mieli,
riennä, nosta kunniaan.
Saata Suomen kansa pieni
tähtehenä suurten loistamaan.

TILDA KOTIRANTA.

KYNNÄ OMA VAKOSI

N olemassa monenmoisia vastustamattomia ja voittamattomia syitä, jotka jaoittelevat ihmiskuntaa periaatteellisesti. Ajan eri virtaukset erilaisine vivahduksineen ja väreineen vaikuttavat eri luonteisiin eri tavalla, niin että muutamat tuntevat luonteenomaista tyydytystä hengellisten pyrkimysten piirissä ja pelkäävät kaikkea maallisten käsittelyä, vaikkapa kysymyksessä olisi kuinkakin tärkeä ja merkityksellinen yhteiskunnallinen käänös. Samaten löytyy aineen palvelijoita (materialisteja), joille kaikki hengelliset ja ihanteelliset pyrkimykset ovat samantekeviä.

Tarkoitukseni ei ole käydä selvittelemään eri aatevirtauksia palvelevien puolueiden —olemassaolon oikeuksia, sillä niiden käytännöllinen ilmeneminen elämässä puhuu itse puolestaan joko myöten tahi vastaan. Minä tahtoisin vain raittiustyötovereilleni huudahtaa: Kyntäkäämme oma vakomme!

Siitä asti kun raittiusaatteelle on syntysanat lausuttu ovat sitä myös monellaiset vaikeudet kulussaan kohdanneet. Vastustus on ollut tulista ja voimakasta. Mutta että näin on, on se yksi petteämättömmimpiä todistuksia aattemme oikeutetusta ajamisesta, sillä

kaikkea hyvää ovat pahan voimat aina vastustaneet ja yhä vastustavat. Vastakohtia ei voi ilmetä missään suhteessa muita kuin kaksi: hyvä ja paha, oikeus ja väärä.

Että raittiusaatteella on oikeutettu elämä, siitä on todisteena sen kunniakas ja siunauksellinen menneisyys, vaikka ei se menneisyyttä voikaan lukea useammalla kuin kahdella numerolla meikäläisten keskuudessa. Vaikka sen julkista toimintaa on ollut vasta joku vuosikymmen, niin sen vaikutus on hedelmikseen kypsyttänyt siunausta ja onnellisuutta, joka ei ole ihmisilmällä tai -järjellä mitattavissa.

On tunnettua kansalaistemme kurja elämän tapa siirtolaisuuden alkuvuosina, ennen raittiustyön varsinaista alkua. On vielä tuoreessa muistissa sukupolvemme vanhimmilla eläjillä yleiset tavaksi tulleet iltaistunnot kapakoissa, korttipöytien ääressä ja kaikessa mikä on viihdyttävää ihmisen elämistyneille aisteille. Eikä tämä ollut vain harvojen henkilöiden poikkeuselämää, vaan se oli yleistä tavaksi tullutta pahetta, jota yleinen mielihope oli voimakkaasti tukemassa.

Äärimmilleen kurjistuneiden olojen pakosta on raittiustyö alkunsa saanut sääliviä ihmisten toimesta. Sillä kenellä ihmistunteet ovat säilyttäneet osankaan alkuperäisestä jumalallisuudestaan, hän ei voi ainoastaan kauhulla katsoen sivuuttaa elämän matkatovereita, jotka ovat suinpäin suistumassa ajalliseen kurjuuteen ja ijaiseen häviöön. Täytyy löytää keinoja kurjien kohottamiseksi, ja minusta tuntuu että raittiustyön kasvatuksellinen järjestelmä on ikäänkuin kannattava porras, joka on tueksi työnnetty himojensa pohjattomaan mur-

rokkoon vajoavalle kulkijalle, jossa jalka ei tunne koskaan kiinteää pohjaa löytävänsä.

Mutta ei se saa olla yksistään säälin tunne, joka raittiusväkeä eteenpäin kuljettaa aatteensa kannattamana, vaan siihen täytyy liittyä velvollisuus ihmistehäviin. Voisihan sitä silmänsä ummistaa kurjuuden irvisteleviltä kuvilta ja korvansa tukkia vajoavain hätähuudoilta, mutta velvollisuuden tunnetta ei siten vaimenneta. Miksikäs ei se helpompaa olisi raitistuneelle ja muutenkin hyvinvoipaiselle henkilölle, viettää loma-aikansa kodin suojaisessa sylissä; uhrata työstä vapaat hetkensä kodilleen ja rakkailleen siellä taikkapa omaksi yksilölliseksi mukavuudekseen, sen sijaan kuin antaa aikansa raittiustyön raadantaan; uhrata vaivojaan ja voimiaan sellaiseen varastoon, josta ei koskaan korkea käteen tuoda eikä kiitoskaan korvia mairittele. Tällöin tuleekin kysymykseen selvä velvollisuuksien täyttäminen ja täsmällinen käytäntöön pano.

Jos vastustus asiallemme olisi yksistään viinaliikkeen aikaansaama ja sen kannattajien kaikenpuolisen toiminnan tulos, olisi se mielestämme luonnollista, sillä "se koira vinkasee, johon karikka sattuu", mutta kun vastustusta kohtaamme eri ryhmien henkisen työn teki-joilta, niin se on käsittämätöntä sen vuoksi, että niiltä ihmisiltä, jotka ovat hyvien asioiden palveluksessa ja kansan henkisen kehityksen kohottamiseksi työskentelemässä, siis henkisesti heränneitä, oikeuden mukaisesti voisi toivoa asiain oikeaa ymmärtämystä ja raittiustyön syvällisempää tuntemusta. Toivoisi ainakin heidän lainaavan huomiotaan työmme saavuttamille tuloksille, joilta ei aatteellisilla aloilla työskentelevä voi silmiään

sulkea, katselkoonpa hän kansojen henkisiä saavutuksia miten pintapuolisesti tahansa.

Tulkoonpa vastustus miltä suunnalta tahansa, olkoon se missä muodossa olleekin, me emme tahdo askeltakaan rintamasta väistyä, siksi että siunaus seuraa työtämme ja me tiedämme olevamme sen Herran palveluksessa, jonka "tahdon tapahtumista maan päällä niin kuin taivaassa" olemme oppineet rukoilemaan jo ensi rukousharjoitelmassamme. Me tunnemme olevamme korven alkuraivaajia, joiden tehtävänä on "kyntää kyiset pellot", raivata rämeiset murrokot, jotta henkinen vilja versoisi henkiseksi sadoksi ihmiskunnan kultaisilla kylvövainioilla. Siksi kyntäkäämme oma vakomme!

HILMA LUOMA.

NUORISOMME SIVEELLINEN TILANNE

(Toisen palkinnon saanut kilpikirjoitus II. sarjassa).

USKIN kukaan kieltää sen väitteen todenperäisyyttä, että nuoriso on kansan tulevaisuuden toivo. Päinvastoin usein kuulee huomautettavan tästä asiasta; vieläpä moni vetoaa lasten vanhempiin ja kasvattajiin nuorison kasvattamiseksi siveellisten periaatteiden mukaan. Siitä huolimatta ei asiaa nähtävästi oteta niin vakavalta kannalta kuin olisi suotavaa. Olojamme tunteva henkilö tietää että suuri osa nuorisomme kuluttaa parhaan osan elämästään joko epäsiveellisessä elämässä tai ala-arvoisissa huvituksissa.

Monet olojamme tuntemattomat amerikalaiset luulevatkin että kaikki suomalaiset viettävät yhtä raakaa elämää. Aivan hiljattain kuulin kuinka eräs amerikalainen tavatessaan siististi puetun, sivistyneen suomalaisen ei ollut ottanut uskoakseen että hän oli suomalainen. Luonnollisesti raaka elämän tapa aina herättää enemmän huomiota kuin siivo ja hiljainen elämän tapa. Siksi tässäkin voidaan helposti tehdä harhaan johtavia totuudesta poikkeavia johtopäätöksiä. Onkin ilahuttavaa tietää että kansamme lapsissa löytyy monta, jotka voidaan asettaa esikuvaksi mille kan-

sallisuudelle tahansa. Tästä saamme olla kiitollisia raittiusseuroille ja eri kirkkokunnille tekemästään siveellisyyttä kohottavasta työstä. Vaikkakaan ei meillä ole nuorisoseuroja kuten Suomessa, niin raittiusseuramme kuitenkin korvaavat tämän puutteen ja monin paikoin tekevät sen kiitettävällä tavalla. Minkälaista olisikaan Amerikan suomalaisten nuorten elämä ilman raittiusseuroja?

Useissa kirkoissa löytyy myöskin nuorisoseuroja, jotka koettavat pitää yllä hengellistä elämää nuorten keskuudessa sekä tulkita hengellisiä kokemuksia nuorisolle sopivalla ja sitä innostavalla tavalla.

Kaikesta tästä huolimatta meidän täytyy tunnustaa että nuorisomme siveellinen tilanne on, yleisesti puhuen, hyvin huolestuttava. Monin paikoin saa nähdä nuorten miesten elävän siivotonta ja huonoa elämää. Naisten keskuudessa ei tämä siveettömyys useinkaan esiinny niin räikeänä, mutta heidän siveellisyytensä tavallisesti käy ilmi niistä seurauksista, joita seurustelunsa siveettömien nuorten miesten kanssa tuottaa. Toisin paikoin tällaiset seuraukset ovat niin monilukuisia että ne eivät enää saa osakseen sitä häpeää, minkä ne tavallisissa oloissa ovat saaneet. On kuitenkin otettava huomioon se jossain määrin lieventävä asianhaara, että tämä räikeä siveettömyys on suureksi osaksi rajoitettu piiriin, joka on kokoonpantu enimmäkseen kansamme huonoimmista ja vähemmän siveellistä edesvastuullisuuden tunnetta omaavista aineksista, joilta näin ollen ei voi odottaakaan kovin paljoa, vaikkakin tunnemme olevamme oikeutetut vaatimaan heiltä ihmisellisten tapojen sisäpuolella olevaa käytöstä. Tä-

män vaatimuksen pidämme oikeutettuna sen tiedon omaamisen perusteella, joka on perintönämme kotimaassamme tehdystä kansanvalistustyöstä. Mutta silti, käännös emme tahdo pelkällä vaatimuksella saattaa nuorisoomme ymmärtämään siveellisen puhtauden tärkeyttä. Emme suinkaan. Tällaisessa hengessä toimiminen olisi epäilemättä tuloksetonta. Siksipä meidän täytyykin menetellä taitavasti tämän arkaluontoisen kysymyksen ratkaisemisessa, koettaen ymmärtää asia perinpohjin ennen kuin koetamme sitä ratkaista.

Ennen kuin menemme pitemmälle tahdomme kiinnittää huomionsi käsiteltävänä olevan aineen tärkeyteen. On pidettävä mielessä että tässä ei ole ainoastaan yksi vaara, vaan monien, kauvas ulottuvien ja painavien, nuorimme elinvoimia jäytävien paheitten ja epäsiiveellisten vaikutuksien surulliset seuraukset. Sanomattakin on selvää että korkeat siiveelliset ihanteet ja näitten mukaan eläminen luo myöskin aineellista hyvinvointia; sitä vastoin epäsiiveellisyys aina tuottaa ruumiillista kykenemättömyyttä, josta luonnollisesti seuraa aineellinen häviö. Se on synty, joka imee elinvoimiamme, eikä mikään laji syntiä tee sitä niin huomattavassa määrässä kuin epäsiiveellisyys. Minun mielestäni on tämä asia niin selvä ettei se laajempia perusteluja kaipaa. Esimerkkejä tästä on huomattavissa niin usein, voimmepa sanoa, alituisesti, ettemme halua niillä lukijoitamme vaivata. Jokaisen kansan ja yksilön historia on parhaana esimerkkinä tästä. Kansat, jotka ovat omanneet korkeat siiveelliset periaatteet ja niitä seuranneet, ovat poikkeuksetta olleet onnellisuutensa ja hyvinvointinsa kukkuloilla. Sisäinen puh-

taus ja voima ovat ilmaisseet itsensä siinä aineellisessä hyvinvoinnissa ja ulkonaisessa onnessa, joka on tullut heidän osakseen. Mutta aivan yhtä varmasti kuin siiveellinen puhtaus ja aineellinen hyvinvointi kulkevat käsi kädessä, niin myöskin epäsiiveellisyys ja tapojen turmelus ovat aina tuoneet mukanaan aineellista köyhyyttä ja kurjuutta. Jokaiselle on tuttua tämä asia yksilöjen elämässä, vaikka kansojen hyvinvointi ja kurjuus, ollen yleisempää laatua, eivät ole aina niin selvästi huomattavissa.

Tunnustaessamme aineemme tärkeyden tulemme luonnollisesti ajattelemaan niitä syitä, jotka ovat saattaneet suuren osan nuorisoomme tähän epäsiiveellisyyteen. On tarpeetonta sanoa että mielipiteet voivat suuresti erota tässä suhteessa. Muutamat voivat pitää sitä olosuhteista johtuvana seurauksena, jota vastoin toiset väittävät että se johtuu siitä kansanaineksemme laadusta, jota Amerikan suomalainen nuoriso edustaa. Luullakseni osumme oikeaan, jos pidämme kumpaakin näistä voimakkaana tekijänä nuorisomme epäsiiveellisessä elämässä. Mahdollisesti jokainen meistä tietää miltä tuntuu viettää ensimmäisiä vuosia tässä vieraassa maassa. Se on melkein samaa kuin jos puu reväistäisiin maasta, jossa se on kasvanut monet pitkät vuodet, ja istutettaisiin toiseen paikkaan. Ottaa kauvan aikaa ennen kuin voi tottua uusiin oloihin. Toisille on tämä kokemus niin tuskallinen etteivät he voi sitä kestää, vaan palaavat takaisin synnyinmaahansa omaisten ja tuttavien luo. Toiset sitä vastoin kärsivät ja kestävät kaiken, koettaen mukaantua uusiin oloihin. Tässä kuitenkin moni eksyy etsimään huvia vääristä lähteistä.

Joku voi turvautua olut- tai viinapulloon, joku taassen muihin siveellisyttä alentaviin nautintoihin, luullen näillä voivansa hahduttaa koti-ikävänsä.

Paikkakunnilla, joilla on paljo suomalaisia, ehkäpä monta kotipaikkaistakin, koti-ikävä ei luonnollisesti ole niin suurena tekijänä väärän nautinnon etsimisessä, mutta siellä on taas omat vaikeutensa, varsinkin seura-piiriin valitsemisen suhteen. Seurapiiri onkin hyvin tärkeänä tekijänä jokaisen nuoren miehen ja naisen tulevaisuuden muodostamisessa. Hyvin tunnettu sanan-parsi sanookin: "Sano minulle kenen kanssa seurusetet, niin minä sanon sinulle millainen olet."

Työolot ovat myöskin suurena tekijänä siveellisen elämän alalla; ja tästä riippuvien asunto- y. m. olojen vaikutusta tuskin voimme aavistaakaan. Erittäinkin ruokajärjestelmä on otettava tarkasti huomioon, sillä siitä riippuu hyvin suuressa määrässä intohimojemme voima ja laatu.

Löytyy vielä monta muuta asianhaaraa, jotka tavalla tai toisella vaikuttavat siveelliseen elämään, mutta niitä tällä kertaa emme voi ottaa huomioon. Tahdomme tarkastaa toista äsken mainitsemistani väitteistä, jonka mukaan nuorisomme alhainen siveellisyys johtuu siitä että se on kokoonpantu kansanaineksesta, jolla on vähemmän siveellistä edesvastuun tunnetta, ja näin ollen ovat he hyvin sovelias maaperä kaikellaiselle raakuudelle ja siveettömyydelle.

Moni voi epäillä tämän väitteen todenperäisyyttä, mutta uskon ettei kukaan, joka tuntee nuorisomme elämää, epärii yhtyä tähän väitteeseen. On väärin koettaa salata epäkohtia. Ainoastaan silloin voimme saada

jotain parannusta aikaan, kun avaaamme silmämme epäkohdille, sillä ainoastaan silloin on meillä mahdollisuus tehdä jotain korjauksia. Luonnollisesti meidän täytyy uskoa virallisia tiedonantoja. Joka ei usko "siveys-saarnaajien" väitteitä, hänellä on tilaisuus mennä poliisivirastoon saamaan varmat tiedot. Usein näemme sanomalehdissä mainittavan tuon surullisen tosiasia että sillä ja sillä paikkakunnalla suomalaiset vievät rekordin rikosten tekijäin luettelossa. Sitä paitsi ovat kansalaisemme kunnostaneet itsensä sotilaallisella urholisuudella työ- y. m. rettelöissä. Tämä on saanut aikaan sen että monet työn antajat ovat alkaneet hylkimään suomalaisia. Viime aikoina onkin tämä asia saanut hyvin huolestuttavan luonteen. Siksipä onkin perustettu seuroja, joiden tarkoituksena on kohottaa suomalaisten kansallisuusmainetta ja siveellistä elämää. Olisi tosiaankin suotavaa että tällainen yritys olisi menestyksellinen, sillä ellei kansalaistemme maine amerikalaisen keskuudessa parane, uhkaa suomalaisia suuri vaara työn saamiseen nähden.

Näitten asiain perusteella voimme tehdä sen johtopäätöksen että ne eivät ole ainoastaan olosuhteet, jotka ovat alentaneet kansamme siveellisyttä, vaan että paheiden juuret ovat itse nuorisossamme. Tämä johtopäätös luonnollisesti edellyttää että nuorisomme siveellisessä mielen rakenteessa täytyy olla jotain epämoraalista, jotain epäluonnollista, normaalista elämästä poikkeavaa, sillä epä-siveellisyys kaikissa eri muodoissaan on epäluonnollista. Tämän tulemme selvimmin huomaamaan, jos tarkastamme epä-siveellisyyden seuraus- Olemme jo maininneet että epä-siveellisyys

imee voimiamme, ja tekee se sen epäluonnollisella tavalla. Siksipä luonto rankaisee sitä ruumiillisella kykenemättömyydellä ja myöhemmin, jos samaa epäluonnollista elämän tapaa jatketaan, hedelmättömyydellä. Pilaantuneet siemenet eivät voi jättää jälkeensä hyvää viljaa; ne joko antavat hyvin huonon sadon tai eivät idä lainkaan. Samaten on ihmisen suhteen. Siveellisesti rappeutuneet ihmiset joko jättävät jälkeensä yhteiskunnan rasitukseksi tavalla tai toisella viallasia jälkeläisiä tai ovat kokonaan kykenemättömiä suvun jatkamiseen.

Jos siis paheen juuret ovat itse nuorisossamme, niin tulemme luonnollisesti ajattelemaan syytä tähän kaikkeen. Niin erilaisia kuin mielipiteet tässä suhteessa voivatkin olla, on yksi asia kuitenkin varma: Suurin syy nuorisomme alhaiseen siveellisyyteen on Jumalan sanan hylkääminen sen terveellisine neuvoineen ja opetuksineen. Sen sijaan on otettu inhimillinen järki ojennusnuoraksi ja alettu etsimään nautintoa synnilisten himojen ja halujen tyydyttämisessä. Jos taapaamme koolla suuremman joukon nuoria miehiä, kuulemme heidän usein keskustelevan raamatun ristiriitaisuuksista ja sen ala-arvoisesta sisällöstä (!) niin raakaa ja alhaista kieltä käyttäen että on häpeä tunnustaa heitä omiksi kansalaisiksi. Sukupuoliasiat ovat myös usein keskustelun alaisina, luonnollisestikaan ei sivistävässä ja opettavaisessa tarkoituksessa. Jos tulemme tarkemmin tuntemaan näitä raamattua ja kristinuskoa solvavia henkilöitä, huomaamme että melkein poikkeuksetta he ovat juuri sellaisia, jotka raamattu tuomitsee; ja juuri sen tähden he vihaavat raamattua, kun se tuomit-

see ne paheet, joita he itse harjoittavat. On mahdoton sanoilla kuvata niitä tunteita, joita saa tuntea kuullessaan nuorten miesten häväisevän Jumalan pyhää sanaa, miesten, joiden mieli ja usein ruumiskin on niin saastainen etteivät he ole oikeutettuja puhumaan yhtä halaitua sanaakaan toisten virheistä, puhumattakaan raamatun ristiriitaisuuksista. Löytyy monta sivistynyttä ja siveellisesti puhdasta henkilöä, jotka epäilevät Jumalan olemassa oloa ja raamatun jumalallista alkuperää, mutta tämä heidän epäilynsä on johtunut ajattelusta, syvästä mietiskelystä eikä pahan omantunnon soimauksista; se on johtunut totuuden janosta, halusta ymmärtää sielullista elämää ja yleensä elämän filosofillisia pulmia. Tällainen rehellinen epäily ei ole tuomittavaa, sillä se on luonnollista jokaiselle ajattelevalle henkilölle. Meidän tulee kunnioittaa jokaista, joka uskaltaa käyttää järkeään, uskaltaa sukeltaa syvälle syvissä vesissä; mutta meidän on surkuteltava niitä, jotka jäävät tähän "epäilyksen suohon" löytämättä kalliopohjaa, löytämättä selitystä elämälleen, ja meidän on kartettava sellaisia, jotka toisten pyhimpiä tunteita loukkaamalla koettavat peittää omia saastaisia tekojaan ja tylsyttää omaatuntoaan totuuden väärentämisellä.

Mahdollisesti tämä julkinen jumalattomuus on johtunut osaksi väärinymmärryksestäkin. Hyvin usein ihmiset varsinkin kokemattomat, elämän halua täynnä olevat nuoret, käsittävät väärin Jumalan rakkauden ja kristinuskon tarkoituksen. Jos Jumala todella rakastaa ihmistä, niin Hänen täytyy silloin vihata kaikkea sitä mikä turmelee ihmisen onnen. Mitä on rakkaus muuta kuin toisen parasta katsomista. Ainoastaan siinä

määrässä minä rakastan jotain henkilöä kuin minä vihaan sitä, joka turmelee hänen onnensa. Hemmottelu ja näennäiset rakkauden osoitukset eivät ole todellista rakkautta. Todellinen rakkaus tulee esille uhrautuvaisuudessa. Tästä Jeesus sanookin ettei kenkään voi osoittaa suurempaa rakkautta kuin panna henkensä ystävänsä edestä. Ja se on tämän uhrautuvan, kaikkensa alttiiksi panevan rakkauden puute joka on saattanut nuorisomme nykyiseen surkuteltavaan tilanteeseen. Nuoremme, ovat hylänneet hyödylliset neuvot ja opetukset ja sen sijaan rientäneet kiihottavien huvitusten lähteille kuluttamaan aineelliset varansa ja turmelemaan mielensä ja ruumiinsa synnin palveluksessa. Oi, koska nuoremme oivaltavat ottaa vaarin etsikkoajastaan, ajasta, joka pitäisi olla valmistuksena hyödylliseen ja onnelliseen elämään.

Elkäämme kuitenkaan vaipuko epätoivoon. Kansamme lapsissa löytyy monta, jotka, Jumalalle kiitos, ovat säilyttäneet mielensä puhtaana sekä ruumiinsa terveenä ja voimakkaana. Näiden hartioille me laskeamme kansamme tulevaisuuden, näihin me katsomme toivehikkaina ja näiltä me odotamme sitä uhrautuvaa rakkautta, joka yksin voi kansamme nuoret nostaa alennustilasta ja joka voi saattaa heidät elämään kunnollisina ja velvollisuutensa täyttävinä kansalaisina täällä vieralla maalla.

Puhuessamme siis nuorisomme siveellisen tilanteen parantumisesta on meidän muistettava tämä äsken mainitsemani asia. Se on tätä miehuullista urhollisuutta mitä nuoremme tarvitsevat, rakkautta taistelemaan, ei kansaveljiämme vastaan, kuten miljoonat nuoret mie-

het Euroopassa nyt tekevät, vaan syntiä ja kaikkea pahaa vastaan. Se on tämä siveellinen tarmo joka luo terveen, voimakkaan ja elämänhaluisen nuorison. Monella nuorella miehellä on rohkeutta kiroilla ja syyttää suustaan kaikellaista siveetöntä roskaa, mutta harvat uskaltavat nostaa vastalauseita tällaista menettelyä vastaan tai olla yhtymättä siihen naurunrähäkkään, jolla jonkin roska jutun kertominen tavallisesti palkitaan. Siihen tarvitaan paljon rohkeutta että voi ilmaista mielipiteensä joukossa, jossa niitä joko halveksitaan tai ei oteta huomioon. Mutta tässä tuleekin ilmi todellinen urhollisuus ja rohkeus. Ei ole niinkään helppoa olla itsenäinen, mutta ei ole myöskään monta ominaisuutta, jotka ovat suuremmasta arvosta nuorelle pojalle ja tytölle kuin itsenäisyys. Se on välttämätön meille, jos haluamme olla joksikin hyödyksi kansailmisillemme ja saavuttaa itse todellista onnea ja elämän nautintoa.

Lopuksi haluaisin vedota jokaiseen suomalaiseen, jolle nuorisomme siveellinen puhtaus on kallis. Mitä me teemme tai olemme tehneet nuorisomme hyväksi? Olemmeko olleet välinpitämättöminä tämän asian suhteen? Jo on aika herätä huomaamaan se vaara, johon nuorisomme on luisumassa. Jo on aika ryhtyä tarmokkaaseen toimintaan tilanteen parantamiseksi. — Mutta miten voimme sen tehdä? Olisiko perustettava seura tai yhdistys tätä tarkoitusta varten? Ei. Jokainen meistä voi täyttää velvollisuutensa tässä suhteessa siinä seurassa ja ympäristössä, jossa olemme. Suolaa ei ole kasattava eri paikkoihin, vaan on sitä levitettävä kaikkialle missä mädännäisyyttä on huomattava.

tavissa ja on pidettävä se mädännäisyyttä estämässä sielläkin missä sen läsnäolo näyttää tarpeettomalta.

Muistakaamme että nuorisomme siveellinen taso määrää kansamme tulevaisuuden. Pitäkäämme siis suola meissä itsessämme, voidaksemme tehdä meille kuuluvan osan kansamme nuorison kasvattamisessa siveellisesti puhtaaksi ja ruumiillisesti voimakkaaksi, siten taaten kansallemme onnellisen tulevaisuuden.

ILMARI VARJO.

JOULUNA AMERIKASSA

*Mieleeni muistuu Pohjolan joulu,
kinokset valkeat taivahan sannan;
suuri, oi suuri elämän on koulu,
kierot on polut maailman rannan.
Terveiset sulle oi Pohjolan maa,
Sun kuvasi kauniina kangastaa.*

*Muistan sun kirkkahat taivahan kiilut
kuinka ne välkkyi Pohjolan yössä;
kuinka sun paukkui pakkasen piilut;
kuinka ne iskivät talvesi työssä.
Kylmä on jouluna Pohjolan sää,
vaan muistit ne sittenkin lämmittää.*

*Valo kun valtasi kaameat salot,
ja metsikkö valkeni varjoistansa,
kun syttyivät taivaalla pohjan palot,
koivu kun koreili huurteissansa,
ne henkeni hehkua kirkastain
tuuditti tunteita sielussain.*

*Nyt astelen polkua vierahan maan,
on täälläkin talvi ja lunta.
Vaan toisin ne jalkahan narskahtaa,
niin oudosti tähdetkin tuikahtaa,
ja siksi nään Suomesta unta.*

ELIEL N—N.

Idän S. R. K. Liiton Johtokunta

MUUTAMA SANA IDÄN SUOMALAISEN RAITTIUSKANSAN LIITON TOIMINNASTA

OKU vuosi sitte tuntui kuin raittiustyö Idän suomalaisten kesken olisi pysähtynyt. Seuratoiminta oli miltei kokonaan työtä omien jäsenten keskuudessa. Mutta silloin alettiin kaipaamaan laajempaa ja voimakkaampaa työtä. Huomattiin että tämänlainen paikallaan pysyminen ei tuota toivottuja tuloksia. Silloin heräsi kysymys jonkinlaisesta liittymisestä ponnistamaan yhteisvoimin.

Asiasta keskusteltiin Salemissa, Mass., heinäk. 4 p. 1910. Silloin oli yleinen mielipide, että on aivan välttämätöntä raittiustyön edistymiselle liittyminen yhdeksi. Valittiin sääntökomitea.

Tammik. 15 p. 1911 pidettiin perustava kokous Maynardissa, Mass. Silloin lopullisesti tarkastettiin ja hyväksyttiin säännöt. Yksitoista eri seuraa yhtyi heti perustavassa kokouksessa liittoon, jolle nimeksi annettiin: Idän Suomalainen Raittiuskansan Liitto.

Liiton tarkoituksena on etupäässä pitää huoli henkisestä elpymisestä. En rupea tarkemmin liiton sääntöjä selvittelemään säästääkseni tilaa. Mainittuna olkoon kuitenkin että I. S. R. K. Liitto toimii kristillissiveellisellä pohjalla.

Ensimmäiset I. S. R. K. Liiton kesäjuhlat pidettiin Worcesterissa, Mass., Sovittaja seuran ja liiton johtokunnan toimesta. Heti huomattiin että yhtymisellä oli yhdistävä ja innostava voima. Sankka joukko oli juhlimassa raittiuskansaa, laulajia, soittajia ja urheilijoita. Juhlien yhteydessä oli laulu-, soitto- ja urheilukilpailut.

Seuraavat kesäjuhlat oli Maynardissa, Mass., Alku r. seuran ja johtokunnan toimesta. Todella oli hauska nähdä miten joukko oli vuoden aikana kasvanut. Muis-tan kuinka karsain silmin katselivat Maynardin kapa-koitsijat tuota suurta joukkoa. Siitä he saattoivat huo-mata että heidän mahtinsa päivät pian horjuvat.

Kolmannet kesäjuhlat Quincyssä, Mass., Uljas Koitto r seuran ja johtokunnan toimesta yhä osoittivat rait-tiustyön elpymistä. Sateinen ja synkkä oli juhlapäivän aamu, mutta päivä selkeni kirkkaaksi ja valtava valon vaalijain joukko juhli raittiin mielin. Tuhannet juhli-jat todistivat että valo voittaa.

Rauhan Aarre seura Gardnerissa, Mass., johtokun-nan avulla toimeenpani neljännet kesäjuhlat. Suu-rempi oli joukko nytkin kuin edellisenä vuonna. Suo-malaisten omalla kentällä kauniin järven rannalla juhli nytkin tuhansia.

Mutta viidennet, tänä kesänä pidetyt juhlat Fitch-burgissa, Mass., Aamunkoitto r. s. ja johtokunnan toi-mesta todella todistivat että raittiustyö käy voittokul-kuaan. Tiedämme että Fitchburg on kaupunki, jossa suomalaisten mainetta ovat alapainaneet meidän omat suomalaiset (sosialistit). Suuri oli todella amerika-laisten hämmästyks nähdessään kuinka suuri joukko oli

kansamme lapsia kokoontunut juhlimaan tuon jalon aat-teen eteen.

Ja ensi kesänä, kun taas mennään Worcesteriin, toi-venne että joukko on kasvanut monin kerroin.

Olkoon vielä mainittu että kaksilla viimeisillä juh-lilla eivät soittajat ja laulajat ole kilpailleet keskenään. Heille on vain korvattu jonkun verran kyytikuluja.

Liiton toimesta on myös kiertävä puhuja kulkenut vähintään kerran vuodessa lietsomassa innostusta. Vuo-sijuhliin ja muihin seurojen juhliin hankkii liitto pu-hujia pyydettyäessä.

Myös on liiton toimesta kustannettu neljä kesäjuhla-julkaisua ja kolme joulujulkaisua.

Amerikalaisten raittiustyön tekijäin kanssa on liitto tehnyt työtä käsikädessä. Kieltolakipuolue on lähettä-nyt puhujia kesäjuhliin y. m. tilaisuuksiin. Yhteistyö amerikalaisten kanssa on omiansa kohottamaan kan-samme mainetta. Meidän on näytettävä että pystymme muuhunkin eikä vain juomaan ja tappelemaan.

Kasvatukselliseen raittiustyöhön on I. S. R. K. Liitto koettanut erityisesti kiinnittää huomiota. Raittiuskou-luja on useampiin paikkoihin koitettu saada. Toivon-liiton opettajien kurssit myös pidettiin tänä syksynä Worcesterissa, Mass. Johtajana näillä kurssilla toimi opettaja Juuso Hirvonen. Hän on ollut liiton kiertävänä puhujana tämän syksyn ajalla, saaden tunnustuksen työstään.

Suuret kirjamyymäiset oli liiton toimesta kesällä.

Liittoon kuuluu nykyisin 14 eri paikallisseuraa.

Selvästi olemme tulleet huomaamaan että yhteis-voimin me voimme jotakin. Seurojen työ on suuresti

edistynyt näinä vuosina. Tukien ja auttaen toinen tois-
tamme innostamme ja innostumme. Lujaksi ketjuksi
liittyköön raittiuskansa ja I. S. R. K. Liitto olkoon yh-
tenä lujana renkaana ketjussa. Korkealle kohotkoon
raittiuden lippu yli maiden ja mannerten. Kaikukoon
kauvas kaikkien korviin huutomme yhteinen: Alas maa-
han alkoholivaltijas!

Työtä on tehty, on voittoja saatu. Vaan vieläkin
virtana myrkky syöksyy, tuhannet tuohon virtaan huk-
kuu. Siksi ponnistakaamme. Liittykäämme yhteen.
Yhteisvoimin on kerran voitto meidän. Eläköön rait-
tiustyö!

Quincy, Mass.

HILDA HEIKKILÄ.

SOTAKO LUONNONLAIN VAATIMA?

(Nuori Voima 1911).

OTAMARSALKKA Moltke, kuuluisa saksalainen
sotapäällikkö, selitti aikoinaan muistaakseni
eräälle rauhanystävien lähetystölle: "Sota on
pyhä, se on Jumalan säätämä. Se on noita korkeita
maailman lakeja. Sota pitää ihmisissä vireillä suuria,
jaloja tunteita: kunniantunnon, epäitsekkyden, urholli-
suuden, ja estää ihmisiä vajoamasta mustimpaan mate-
rialismiin."

Guy de Maupassant, joka itse 20 vuoniaana otti osaa
saksalais-ranskalaiseen sotaan (1870—71), mainitsee
nämä sanat viimeisessä, ennen kuolemaansa julkaise-
massaan teoksessa ja jatkaa näin:

"Tuntemme sodan, olemme sen nähneet. Nuoret
miehet menevät kaatumaan tällä tai tuolla tantereella,
pää miekan iskun halkaisemana tai rinta kuulun lävis-
tämänä — nuoret miehet, jotka voisivat tehdä työtä,
saada aikaan jotakin hyödyllistä. Heidän isänsä ovat
köyhiä ja vanhoja. Äidit, jotka kahden vuosikymmenen
ajan ovat rakastaneet heitä, palvoneet heitä niinkuin äiti
yksin pystyy palvomaan, saavat vuoden tai ehkä parin
pästä kuulla että heidän poikansa, lapsensa taikka lap-

senlapsensa, jonka he suurella huolella, vaivalla ja hellyydellä ovat kasvattaneet, heitettiin kuoppaan kuin mikäkin itsekuollut koira, vatsa kuulun repimänä ja ruumis ratsuväen tuntemattomaksi runtelemana. Miksi hänen uljas poikansa, hänen ainoa toivonsa, hänen ylpeytensä, hänen elämänsä, on tällä tavoin murhattu? Niin, miksi?

“Tunnetta sodan. Hävittää puolesta vuodessa, mikä kahdessakymmenessä vaivannäöllä, sitkeydellä ja nerolla on rakettu — se se siis estää meitä vajoamasta mustimpaan materialismiin.”

“Olemme nähneet sodan. Näimme ihmisten muuttuvan eläimiksi, näimme heidän raivoisan pedon tavoin murhaavan murhan halusta tai pelosta taikka osoittaakseen mi-huutuaan. Näimme heidän ampuvan viattomia raukkoja, joita kohtasivat maantiellä ja jotka pelokkuutensa takia herättivät epäluuloa. Näimme heidän surmaavan koiran, joka oli kytketty isäntänsä oven eteen, koetellakseen uutta revolveria — taikka lehmiä, jotka söivät ruohostossa, tyhjentääkseen pyssyinsä tai huvin vuoksi. Tämän siis pitäisi meidät pelastaa mustimasta materialismista.”

Moltken sotaa puoltavia sanoja vastaan Maupassant esittää Victor Hugon sanat, joissa sota asetetaan syytyn penkille. Inhimillinen sivistys istuu oikeutta ja syyttäjänä esiintyy koko ihmiskunta, kaikki kansat, ymmärtäen, “että rikos ei sen kautta tule vähemmäksi, että sitä tehdään määrättömässä laajuudessa; jos tappaminen on rikos, ei monen tappaminen saattane olla mikään lieventävä asianhaara; jos siis varastaminen on häpeällistä, ei maahan tunkeutuminen ja sen ryöstäminen voi

olla kunniaksi. *Hävittäkäämme sota!*” huudahtaa Victor Hugo.

Mutta sen jälkeen on Darwinin laista (taistelu olemassaolosta) yritetty tehdä se johtopäätös, että sota on luonnonlain vaatima. Se on, sanotaan, välttämätön luonnollisen valinnan kannalta. Ja Maupassant, joka kielsi kaiken kunnioituksen sodalta, ei lainkaan uskonut niiden häviämiseen. “Me olemme ja pysymme eläiminä, vietit meitä hallitsevat,” huokasi sairas runoilija.

Usko sotien pysyväsyyteen on läheisesti liittynyt uuteen luonnon-uskontoon. Sota “hävittää heikot ja hyödyttömät”. Se “kokoo kansat”. Ja “kansat elikkä kansakunnat ovat yläpuolella ihmiskunnan”, lausuu Klaus Wagner, muuan nuori saksalainen kirjailija. Saksalaisen ajatus on: “Saksa ennen kaikkea muuta maailmassa!”

“Suuri kansa tarvitsee uutta maata,” kirjoittaa sama kirjailija. “Suuri kansa levittäköön vieraalle alueelle, karkoittakoon miekka kädessä entiset asukkaat. Jos ne eivät häviä sukupuuttoon, tehtäköön ne alemmaksi luokaksi

“Sota suo kyvykkäälle kansalle alaa kasvamiseen. Jos tahdomme kasvaa ja kehittyä, tunnustakaamme sodan välttämättömyys, uskokaamme sodan ikuisuuteen.”

Kant, joka uneksi ikuisesta rauhasta, tuloksena liittoutumisesta, oli “ristiriidassa luonnontieteen kanssa”. “Ikuisen sodan korkeaveisu, joka iloisesti herättää terveet, maahan kaataa sairaat, on pauhaten kaikuva tuomiopäivään asti,” kirjoittaa Klaus Wagner.

Varmaankin on kaikkien rauhanystäväin viisainta pysyä sovussa luonnonlakien kanssa. Mutta nämä lait ei-

vät ole toki sen ankarampia kuin että itse Klaus Wagner on rauhanystävä yksityisen kansan sisäisiin asioihin nähden. Hän on suursaksalainen isänmaanystävä. Hän ei suinkaan tahdo, että nyrkkioikeus tai verikosto palautettaisiin ratkaisemaan riitoja perheiden tai Saksan valtioiden välillä. "Maan rauha" ei siis sodi luonnonlakeja vastaan. Ja kumminkin se oli vuosikausien unelma, jota kansojen ensimmäiset, enin edistysmieliset kaivat odottivat. Se soti sekin kerran ihmisluontoa tai ainakin useimpien ihmisten luontoa vastaan — niin kauvan kuin huolenpitomme ja myötätuntomme ei ulottunut ulkopuolelle suvun tai kotiseudun.

Mitä maan rauha oli edesmenneinä aikoina, sitä on maailman rauha nyt. Ainakin Europan rauha. Rauhanaate ei ole mikään uusi unelma, syntynyt Kantin aikana. Se on käytännöllinen tarve, vanha tarve, joka yhä voimistuu ja kasvaa.

Aluksi aiheutti rauhanaatteen tarve saada aikaan rauha perheen ja suvun kesken, mikä kuvastuu voimakkaassa, vaikuttavassa tarinassa Kainista ja Abelista, tarinassa, joka vielä tänä päivänä on omansa kesyttämään ja kasvattamaan lapsiamme. Mutta tarpeet lisääntyvät. Tarvitaan heimorauhaa, kansanrauhaa, yhteisen työn rauhaa.

Meidän aikakautemme rauhanaate vaatii rauhaa maailmantyölle. Siksi muodostui rauhanasia käytännölliseksi tarpeeksi sen jälkeen kun kauppa kehittyi maailmankaupaksi. Ei ole suinkaan mikään sattuma, että juuri englantilaiset vapaakaupan ystävät, Cobden ja Bright, maailmankaupan johtavat miehet, toivat rauhanaatteen käytännölliseen politiikkaan.

Perheen pysyminen lujasti koossa ei ole ristiriidassa sen luonnonlain kanssa, joka sisältyy taisteluun olemassaolosta. Ei mikään luonnonlaki ole estämässä uros- ja naarasleijonan sekä niiden poikasten keskenäistä koossa pysymistä. Eikä sekään sodi luonnonlakia vastaan, että monet suvut yhtyvät taistelussa olemassaolosta. Eikä liioin, että monet kansat yhtyvät.

Ei se myöskään sodi luonnollisen valinnan lakia vastaan, sillä muutoin samallaisten ehtojen vallitessa *ne kansat säilyvät, joilla on kyky yhtyä toisiinsa.*

Sivistyskansain välisen sotien lakkaaminen ei ole sen paremmin ristiriidassa elämänlakien kanssa kuin verikoston ja kansalaissotien lakkaaminen muinaisajalla. Kaikki sota on kansalaissotaa, kun sitä käyvät kansat, joilla ihmiskunnan sivistys on yhteinen ja jotka rakentavat yhteistä rakennusta, yhteistä kattoa päämme päälle.

Onko pelkkää haavetta ajatella, että näin yksinkertaiset ja päivänselvät totuudet kerran voittavat sotauskonnon? Että esim. saksalaiset ja englantilaiset, kaksi maapallon kyvykkäintä ja lahjakkainta kansaa, kerran havaitsevat, että se elinkunto, jota taistelu olemassaolosta meidän aikanamme vaatii, on ennen kaikkea kyky liittää maailmankulttuuria yhteisesti kannattavat kansat yli-kansakunnaksi, valtiot yli-valtioksi, Tämä ei ole enemmän haavetta kuin oli aikoinaan sukujen yhtyminen heimoiksi, heimojen kansoiksi.

On huvittavaa nähdä, että aikamme sodanuskojat pukeutuvat rauhanaatteen kuluneisiin vaatteisiin. He ovat "natsionalisteja". He ovat innostuneita rauhallisesta yhteispyrinnöstä oman kansansa keskuudessa kaikkia muita maailman kansoja vastaan.

Yli-valtio ei hävitä kansallisuuksia, niinkuin ei kansallinenkaan valtio ole hävittänyt maakuntia ja perheitä. Päinvastoin on kansallistunto saavuttava korkeimman kehityksensä kun sen yli kaareutuu korkeampi ja avarampi kupuholvi. Nykyajan kansallistuntoon sisältyy, varsinkin suurissa maissa, liian monta prosenttia omahyväisyyttä, näköpiirin rajoitusta ja vihaa muita kansoja vastaan. Georg Brandes on antanut sille kuvaavan nimen: „Fädreländeri” (nurkkaisänmaallisuus ehkä suomeksi).

Niinkuin perhe-elämä kehittyi korkeampaan ja vapaampaan muotoon saatuaan suojaa isänmaanrakkautesta ja puhdistuttuaan verikostosta ynnä sukulaisvihasta, niin kansallinen isänmaallisuuskin on kääntynyt uusille kehitysurille, kun se joutuu asumaan avaramman katon alla, työtätekevien kansojen maailmanliitossa, kansojen, jotka kilpailevat keskenään rakentaessaan edelleen yhteisen elämäntaidon pohjan. Ihmiset ovat päässeet maan päällä valtaan liittymällä yhä laajemmalta ja laajemmalta suurella elämäntaistelussa. Tämä on se biologinen ja historiallinen laki, joka osottaa, että rauhanaatteella on luonnontiede puolellaan.

Ei liene perusteetonta uskoa, että maailman ensimmäiset sivistyskansat kerran vapautuvat vanhan ja uuden sotauskonnon taikauskosta; kaikki saattanevat ymmärtää, että jos englantilaiset ja saksalaiset ensin kilvan varustauduttuaan käyvät taistelemaan elämästä ja kuolemasta, kuten Sparta ja Ateena aikoinaan, niin hyöty siitä kaiken todennäköisyyden mukaan lankeaisi näiden kansojen vastustajille.

Saksan suunniteltu sotalaivasto, johon kuuluisi 33

panssarihirviötä, tulisi maksamaan vähintään 1848 miljoonaa markkaa, johon on lisättävä suunnattomat muut kustannukset. On selvää, että tällaiset menot hävittävät puheenaolevilta kansoilta kaiken muun elinkuntoisuuden kasvun paitsi sotilaallisen.

Itse nuo sodanuskojatkin toisinaan epäilevät, onko sota omansa edistämään luonnollista valintaa. Tavallisestihan juuri nuoret ja voimakkaat miehet sodissa kaatuvat tai kuolevat sodan synnyttämiin tauteihin. Prof. Hasse mainitsee Tainen mukaan, että suuren vallankumouksen sisälliset ja ulkonaiset taistelut vaativat miljoonan ihmishenkiä (niiden joukossa oli Ranskan suurin aikuinen luonnontutkija Lavoisier ja suurin kirjailija Andre Chenier). Ja Napoleonin keisariajan sotiin (1804—1815) hukkui 1,700,000 miestä. Eivätkä kaatuneet olleet suinkaan vähin elinkykyisiä. Sodan valinta on pikemmin paholaisen valintaa. Se säästää heikkoja ja taisteluun kykenemättömiä — kaikki ne, jotka hyljättiin kutsunnoissa.

Joillakuilla yksityisillä mahtaa olla itsekkäitä etuja sodasta ja sotavarustuksista. Mutta ajan oloon suuret työläisjoukot havaitsivat, että he työnsä ylijäämällä saavat maksaa tämän leikin. Jos sotavarustuksia yhä jatketaan, saamme nähdä työmiesten puskevan esiin ja kohottavan rauhan lipun korkealle yli kaikkien säätyluokkien päiden. Pyrkimys työnrauhaan on yhdistävä kaikkien maiden työmiehet, ylhäiset ja alhaiset, työtätekevien maailmanliittoon.

(Chr. Collinin kirjasta:

Leo Tolstoi og nutidens kulturkrise.)

HEIKKI MERILÄINEN

(Kyläkirjaston Kuvalehdestä).

EIKKI Meriläisen nimi on monelle tunnettu, tuon tavattoman rikaskielisen nälkämaiden kansanelämän ja luonnon kuvaajan. Tuttujahan ovat hänen "Korpelan Tapaninsa", "Korpelan seppänsä", "Pietolan tyttönsä", "Kahleettomat vankinsa" ja muut. Mutta monikaan tuskin tietnee tästä Kainuun kulman kirjoittajasta sen enempää. Ehkä jokunen kuva hänestä jotakuta siis huvittanee.

Paltamon Mieslahdessa Heikki Meriläinen nykyään asuu. Kun Kiehimänsuun isohkosta kylästä Oulunjärven koilliskulmalla ajat Kajaania kohden kolme neljä kilometriä, erkanee siinä, oikealle puiden suojaan puskeutuen, muuan pahanen kärrytie, oikea korven käytävä. Sitä kun taivallat jonkun matkaa, puolen neljänestä, tulet järvenrannan uudistalolle, kahdellekin, jotka kannokossa metsän aukeamassa valkeina hohtavat. Ensiksi eteesi sattuma on Heikin pojan talo, etemmäinen, ihan järven rannalle rakennettu, on Heikin oma koti. Se on vielä puolivalmis, alakerta vasta asuttavassa kunnossa, yläkerta keskeneräinen. Vastikäänhän on uuteen pirttiin muutettu.

Käyt pirttiin. Erehdytpä aivan, jos luulet tapaavasi kaulusniekkaisen, herrasmiestä matkivan henkilön. Ta-

paat talonukon pirtin penkillä ikkunapielessä paitahihsillaan istumassa sanomalehteä lukien. Kysyntääsi saat vastauksen, että hän se on, kirjailija Meriläinen. Vanha mies jo, 68-vuotias. Mutta vielä niin voimakkaan ja ryhdikkään näköisenä tekee hän vain 50—60-vuotiaan vaikutuksen.

Tyyäni, vakava, älykkään näköinen mies, jonka kanssa oikein mielikseen haastelee, jonka rikaskielisiä kertomuksia ja iloisia tarinoita suurella hartaudella kuuntelee, varsinkin kun kertoja pääsee kuvailemaan monia taikojen keruuretkiään sekä Aunukseen että Vienan Karjalaan, sekä Ruotsin että Suomen Lappiin. Sillä kerääjänä, erittäinkin taikojen ja loitsujen etsijänä on Heikki Meriläinen tehnyt työn semmoisen, etteipä sille meillä vertaa. On hän saanut ilmi monet kaikkein salaisimmatkin kansan käyttämät ja uskomat tajjat, tiedot ja temput, maan-, metsän-, veden-, tulen-, hiiden-, kalman- ja kaikkien "väkien" voimat, suhteet ja toiminnat. Jo lapsuudesta ylenneenä semmoisella seudulla, missä vielä vanhat vanhoja perinätietoja säilyttelivät, tekivät taikatemppeja, loihitivatkin tarpeen tullen, tutustui hän niihin pienestä pitäen ja kiinnitti niihin huomionsa. Käsittäen niiden arvon — sillä loitsut paperille pantuina ilman niihin liittyvien taikatempujen selostusta ovat kuin luut ilman lihaa — ryhtyi hän kotiseudultaan keräilemään taikatemppeja ja lähettelemään Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle. Siitä siten aukeni ura laajemmillekin retkille ja saattoi Meriläisen tekemään tutkimuksellemme suuremman palveluksen, josta hänelle on aina oltava kiitollisia.

Miten vaivaloisia hänen pitkät laajat eräretkensä

Läpin taikka Vienan korpimaissa monasti olivat! Talvella hän kuiki hiihtäen. Toisinaan sattui hiihdettäväksi niin pitkä salo, jotta täytyi jäädä taipaleelle yöksi, kuusien alle, nuotion ääreen.

Tunnettua kai lie monelle, miten Meriläinen, kokonaan koulua käymätön kansan mies, vasta vanhana jäykkiä sormiaan kynän kömpelöön käyttöön tottunut, tuli kirjailijaksi ruvenneeksi. Sehän oli neiti Lydia Stenbäck, joka hänet sattumalta "löysi", huomasi hänen kirjailijalahjansa luettuaan Meriläisen kyhäämän, ensimmäisen kirjallisen kokeen: "Eräs sunnuntai lapsuuteni ajoilta". Mainittu neiti sitten yhdessä veljensä "Kaiun" toimittajan K. F. Kivekkään kanssa yllytti kertomuksen kyhääjää kirjoittamaan oikein koko kirjan. Annettiin Heikille etukäteen 500 markkaa, jotta saisi palkata miehen talon töihin ja itse ruveta vain aivan kirjoituspöydän ääressä istumaan. Heikki teki niin. Palkkasi miehen työhön, itse istui kamarissa ja kirjoitti, kirjoitti, kirjoitti niin, jotta jäykät sormet jäykemmiksi kangistuivat. Mutta jouluksi tulikin valmiiksi koko paksu paperipinkka, jonka hän lähetti Kivekkäälle Ouluun. Se Meriläisen esikoisteoksena "Korpelan Tapanin" nimellä ilmestyi sitten Verner Söderströmin kustannuksella.

Omasta elämästään on kirjailija Meriläinen useat — ja parhaimmat — kirjateoksensa luonut. Niinpä "Korpelan Tapanissa" hän kuvailee lapsuus- ja nuoruusvuosiaan, "Korpelan sepässä" miehuusaikojaan. Samoin "Kahleettomassa vangissa", jossa lisäksi kuvastaa taustana hänen taikojen keräysmatkansa.

Muutkin aiheensa hän on tietysti kotikulmiltaan saanut. Esim. "Pietolan tyttöjen" parvi on tarinan mukaan

elänyt noin sata vuotta takaperin Sotkamon Laakajärven perukoilla Timolan torpassa. Niistä on kirjailija sommitellut tuon laajan kuvauksen, jossa on niin paljon alkuperäistä saloelämää ja korpiphenkeä sekä ennen kaikkea verrattomasti kansan puheenparsia ja sananlaskuja. Kirjailija sanookin vartavasten ottaneensa kuvattavakseen niin monilukuisen henkilöjoukon — yhdeksisen tyttöparven — saadakseen kansankielen tavattoman sanarikkauden ja puheenparsi-varaston vaihtelevissa haasteluissa sitä paremmin esille. "Huutolaisyttö" on taas kamalan nälkääjän kuvaus katovuosilta 1867—68, jolloin puolitoista tuhatta ihmistä niillä kullilla kuoli nälkään ja nälän tuomiin tauteihin.

Myöhemmätkin Meriläisen teokset perustuvat tositahtumiin. Kirjailijalta kuulemme, että "Vitsa-Matti" on aikoinaan elänyt Paltamon Kontaniemellä, Ilkki nimisessä talossa ja onnettomasti rakastuneena heittäytynyt mielipuoleksi "piiskariksi". Vielä nytkin on Paltaniemellä kirkon luona jällellä sen kaakinpuun kanto, jossa Matti on vitsomisvirkaansa toimittanut. Teoksen "Sattumuksia Jänislahdella" on Meriläinen kirjoittanut vankilassa. Joutui näet erään varomattoman sanomalehtikirjoituksen takia kuukaudeksi sakkovankilaan, ja käyttäen pakollista joutoaikaa hyväkseen, kyhäsi vankilassa kirjan, jossa ovat "tosia" kaikki "sattumukset", joskaan eivät kaikki juuri "Jänislahdella" tapahtuneita.

Meriläisen teoksista lienee kansan keskuudessa parhaiten tunnettu "Kahleeton vanki". Itse tämä kirjateos on niinkään monessa talossa nähtävänä, mutta ennen kirjana ilmestymistään julkaistiin kertomus "Kaiku"-lehdessä viivan-alaisena. Ja hyvin suosiollisesti se otet-

tiinkin kaikkialla vastaan. Vielä nytkin monet keskikäiset henkilöt muistavat, jotta "se Meriläinen kirjoittelei Kaikuun ennen niin mukavia siitä Jukesta ja Siiristä." Niin oli sen lukemiseen innostuttu, jotta kun ei "Jukesta" sattunut olemaan jossakussa numerossa, viskattiin koko lehti pois: ei ole mitään koko viisussa! Kerroo kirjailija saaneensa tuttaviltaan kirjeitä aina Muoniosta ja Ruotsin Lapista asti, jossa oli hänen "Jukeensa" tutustuttu.

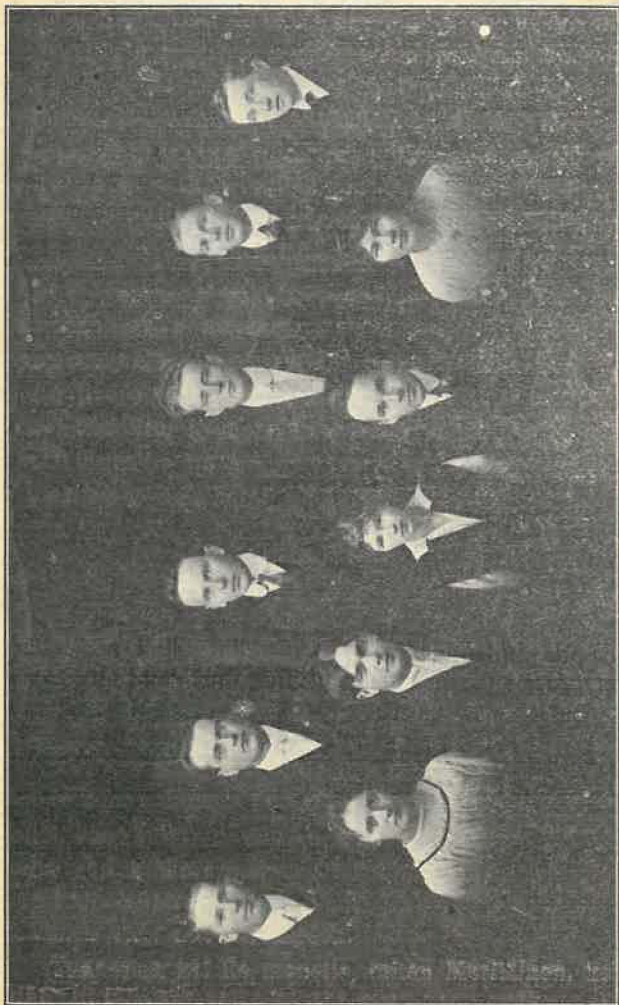
Syntyisin on kirjailija Meriläinen, kuten tiedetään, Sotkamosta, Korholanvaaralta. Sittemmin oli hän Naapurinvaaran Heikkilässä ja taas myöhemmin Kiehimänsuulla, Hyyrylänmäellä, Päätalossa. Mainituksessa paikassa asuskeli hän 15 vuotta. Korkean korkealta vaaralta on mitä komein ja laajin näköala yli matalampien maiden Kiehimänsuulle ja Oulunjärven Mieslahdelle ja Paltaselälle. Talo oli aivan vanha ja rappiolle joutunut Meriläisen saapuessa, mutta alituisella ahkeruudella laittoi Heikki talon aivan uuteen kuntoon, rakennuksetkin kaikki uudestaan kohotti. Mutta toissa kesänä, 1914, hän talon möi ja muutti lähemmäksi järveä Mieslahden rannalle, johon vielä kerran uuden asunnon pystytti. Kauniilla paikalla siinä onkin talo, järven niemessä. Yläkerran akkunoista antaa silmä siintävän kuvan yli selkien ja saarien, lahtien ja niemiä. Ja ennen kaikkea on kalavesi lähellä! Sillä kirjailija-ukko on ahkera kalamies, joka verkoilla ja nuotalla on ennenkin runsaat veden viljat vanginnut ja vielä vanhanakin haluaa mieltityötään toimittaa. Saakin hän kalaa aina viljalti. Ja mikseikäs saa, onhan hänellä tiedossa sekä Lapin lovinointien että Vienan vel-

hujen ja Aunuksen noita-akkojen salaisimmat taijat, kalavalat ja muut temput. Tahtoo hän myös olla maanikin viljelijä, turpeenpuskija — vanhanakin. Ja onkin vielä! Uudistalon viereen on jo hyväinen kappale räähkykorpea repäisty pelloksi, ja pellossa on vilja hyvässä varrenalussa. Vaan metsämiehen toimen — sillä uupumaton eränkävijäkin on hän ennen ollut — vaatii vanhuus jo heittämään nuoremmille. Sillä "kiviriipat tuntuu jo jalkoihin kiinnitetyn".

Mutta kirjailijan työtä ei ikä vielä ole vaatinut syrjäyttämään, vaikka uudistalon hommat sen ovatkin toiviksi aikaa saaneet melkein seisahtumaan. On Meriläisellä vieläkin tekeillä kansanelämän kuvaus Kainuun kulumilta, jopa käsikirjoitusta monen monta arkkia valmiina. Toivoo kirjailija nyt, kun on taas päästy oman orren alle, saavansa sen valmiiksi ensi talven kuluessa. Ei kyllä häneltä enää käy työskentely sillä tavalla kuin ennen paraina miehuusvuosinaan, jolloin hän monasti öisin kirjoitti teoksiaan ja päivin raatoi työmaillaan. Se aika on jo eletty, vaikka ei nytkään sentään vanhuus vieläkään vaivaksi ole.

S. PAULAHARJU.

Suomi-Opiston r.-seuran virkakunta syyslukukaudelle 1915.

SUOMI-OPISTON RAITTIUS- SEURA

OIN vuosikymmen taaksepäin, kun raittiustyö Amerikan suomalaisten keskuudessa oli jo levinnyt eri paikkakunnille, ei se voinut olla vaikuttamatta innostavasti Suomi-Opiston oppilaidenkaan mielissä.

Tähän innostukseen ei ainakaan ollut vaikuttamassa mitkään olevat epäkohdat itse oppilaiden keskuudessa, vaan tarkoituksena oli sillä tavoin edistää raittiustyötä, varsinkin ympäristön raittiusseurojen piirissä.

Seuraavassa teemme selostuksen S. O. r. seuran toiminnasta sen perustamisvuodesta saakka, vaikkakin tilan puutteen takia hyvin rajoitetussa muodossa.

Suomi-Opiston raittiusseura perustettiin 20 p. lokak. 1906. Nimeksi sille annettiin "Suomi-Opiston Raittiusosasto". Sen ensimmäiseen virkakuntaan valittiin seuraavat oppilaat: Puheenj. Matti Pesonen (nyk. past. Pesonen), v. puheenj. Jacob Virsula, kirjuriksi Arthur Pelto, kassanhoitajaksi David Elm.

Jos luettelisimme jokaisen lukukauden virkailijat, tulisi se täyttämään useampia sivuja, joten mainitsemme tässä ainoastaan eri lukuvuosien puheenjohtajat:

Lukuvuosi	Syyslukuk.	Kevätlukuk.
1906—07	Matti Pesonen.	J. Parkkila.
1907—1908	V. Kuusisto.	V. Kuusisto.
1908—09	David Elm.	Ida Saari
1909—10	Aino Mäkinen.	J. Häkli.
1910—11	Emil Paananen.	Yrjö Hanki.
1911—12	Sofia Lumijoki.	Hugo Hillilä.
1912—13	E. Merijärvi.	Helmi Havunen.
1913—14	Sam. Björn.	Paavali Lantto.
1914—15	Helmi Somero.	Hugo Hillilä.
1915—1916	Sam. Björn.	

Aluksi oli seuralla verrattain pieni jäsenluku, kokoonnuttiin harvoin eikä toimintakaan ollut kovin ripeää. Vuosien kuluessa on toiminta kuitenkin jatkuvakasti kasvanut, jäsenluku lisääntynyt ja innostus raitiusaatteeseen saanut uutta voimaa. Että seura on koko olemassaolo-aikansa ollut toiminnassa, joka on aina vuosi vuodelta vilkastunut, on meille todisteena seuraava:

Kokouksien pito on ollut hyvin säännöllinen. Ohjelma on ollut aina runsas ja huolellisesti valmistettu. R. seuran kokouksissa ovat oppilaat etupäässä saaneet tilaisuuden tutustua seuraelämän tapoihin, esiintymiseen y. m. Hyökkäysretkiä on tehty joka vuosi paikakunnan eri r. seuroihin, joiden tarkoituksena on raitiusaatteen vilkastuttaminen ja Opiston kirjastoon raitiuskirjallisuuden hankkiminen. Tuon tuostakin pannaan toimeen Opistolla yleisiä juhlia ja illanviettoja, joihin osanotto on ollut hyvin vilkasta.

Seuran kokouksissa on säännöllisesti kerran kuussa ilmestynyt käsinkirjoitettu lehti "Tulukset", joka perustettiin v. 1911. Sen ensimmäisiksi toimittajiksi valittiin M. Kiiski, A. Mustonen, J. Reinikainen, E. Savi-lahti ja H. Hillilä, joista viime mainittu on ollut lehden päätoimittajana, tähän asti.

Emme voi olla tässä mainitsematta Veljeysseuran kustantamia raittiuskursseja (v. 1911—12). Erittäin ansiokkaita olivat Dr. Nikanderin ja Maist. Heikinheimon luennot.

Toivomme, että Suomi-Opiston r. seura edelleenkin voisi kohottaa raittiuden ihanaa lippua ja että sen keskuudesta nousisi miehiä ja naisia, joille olisi kallis kansamme tulevaisuus!

S. BJÖRN ja H. HILLILÄ.

HISTORIALLISTIA MUISTELMIA

ANSOJEN kuten yksityistenkin elämässä esiintyy asioita ja tapahtumia, jotka haihtumattomasti painuvat mieleen ja vaikuttavat laajakantoisesti kautta elämän. Useinpa tällaisten merkitsevimpien tapausten muistoksi vietetään vuosipäiviä ja riemujuhlia. Joskus saattaa samana vuonna sattua useampiakin sellaisten vuosijuhlain viettoja. Kulunut vuosi, 1915, on yksi tällainen, sillä mikäli se koskee Amerikan suomalaisten historian tapahtumia, on se sanan varsinaisessa merkityksessä historiallisten tapahtumiemme muistojuhlain merkkivuosi.

Viisikymmentä vuotta on kulunut siitä, kun varsinaisesti alkoi suomalainen siirtolaisuus Amerikkaan ja laskettiin perustus kansallisuudellemme tällä uudella mantereella. Vaikkakin paljoa aikaisemmin yksi ja toinen suomalainen merimies jäi maihin New Yorkissa, Bostonissa ja San Franciscossa, ei heidän kauttaan kuitenkaan syntynyt huomattavaa suomalaista asutusta Amerikkaan. Vasta se siirtolaisjoukko, joka kesällä 1865 saapui Norjasta Hancockiin, pani alulle suomalaisen asutuksen Kuparisaarella Michiganissa. Sattuma ei kansalaisiamme kulettanut Amerikkaan, vaan siihen vaikutti seuraava seikka:

Quincyn kaivantoyhtiö tarvitsi lisää miehiä Hancockissa sijaitsevaan kuparikaivantoonsa. Sisällisen sodan tähden oli vaikea saada riittävästi työvoimaa. Kaivantoyhtiö lähetti asiamiehensä Mr. Tafésin hakemaan Alten ja Kaavuonon kuparikaivannoista Norjasta tottuneita kaivosmiehiä Amerikkaan, jossa heille voitiin tarjota melkoista paremmat palkkaedut. Niinpä lähtivätkin norjalaisten mukana seuraavat suomalaiset uudelle työmaalleen Amerikkaan: Petter Christopher, Henriikki Svarvari, Petter Noppa, Henriikki Kommes, Aleksi Lintulahti, Johan Karppinen, Petter Lamma, Johan Kihlanki, Matti Maikko, Olli Simonson ja Matti Michelson. Useimmat heistä tulivat perheineen ja jäivät pysyväisesti asumaan uuteen kotimaahansa.

Latu suomalaiselle siirtolaisuudelle oli hiihdetty. Vielä syksymmällä 1865 ja varsinkin keväällä 1866 saapui lisää kansalaisiamme Amerikkaan, etupäässä Norjan suomalaisia Altesta, Kaavuonosta ja Vesisaareltä, mutta myöskin Tornionjoen ja Kemijoen laaksoista sekä Peräpohjolasta, Suomen puolelta.

Norjalaiset ja Norjan suomalaiset viettivätkin viime kesänä erityistä Amerikkaan saapumisen puolivuositaisjuhlaa. Näitten rivien kirjoittaja oli siellä mukana ja suuri joukko vielä elossa olevia vanhimpia siirtolaisiamme Kuparisaareltä.

Vuonna 1870 nousi suomalaisten lukumäärä Kuparisaarella pariin tuhanteen. Se oli silloin vielä yhtenä kokonaisuena kansallisjoukkona, samaan seurakuntaan kuuluvana ja hajautumattomana. Mutta pian tapahtui hajaantuminen. Ensin seurakuntaelämä meni kahdeksi. Sitten alkoivat vanhimmat suomalaiset kaivan-

tomiehet muutella perheineen maalle, uudistiloilleen Cokatoon, New York Millsiin ja Frankliniin Minnesotaan sekä Poinsetiin ja Savoon Dakotan valtiossa.

Mainittakoon myöskin että 45 vuotta sitte perustettiin Calumetiin varsinainen suomalainen seurakunta, joka myöhemmin tunnettiin Apostolis-lutherilaisen seurakunnan nimellä.

Noin neljäkymmentä vuotta laskettuna taaksepäin, 1875—76, alkoi ilmaantumaan ensi oraito henkisen viljelyksemme vainiolle. Ilmeni nimittäin monellaisia henkisiä harrastuksia ja tehtiin aloitteita sivistyspyrinnöissä. Perustettiin Kansanvalistusseuran haaraosasto Calumetiin, yritettiin pitää suomalaista lasten koulua, perustettiin hetken aikaa ilmestynyt suomalainen sanomalehti ja suunniteltiin laajakantoinen suomalainen kustannus- ja kirjakauppa-osakeyhtiö Hancockiin.

Suomalaisten lukumäärä oli 1875 kasvanut Amerikassa noin kymmeneen tuhanteen henkeen, joista suunnilleen kolme tuhatta asui Michiganissa, parisen tuhatta Minnesotassa, noin kaksi tuhatta lännellä ja saman verran idän valtioissa sekä tuhatmäärä hajotettuna sinne tänne laajalle Yhdysvalloissa ja Canadassa.

Kohtapa on kulunut myöskin neljäkymmentä vuotta siitä ajasta, jolloin kansalaisemme Kuparisaarella, varsinkin evankelislutherilaiset, alkoivat puuhaamaan Suomen emäseurakunnasta pappia keskuuteensa. Tämä toimenpide pantiin alulle talvella 1875—76. Siitä oli seurauksena Lähetysseuran johtajan rovasti Sireliuksen välityksellä pastori A. E. Backmanin saapuminen syksyllä 1876 Hancockiin. Pastori Backmanin hoidossa tulivat olemaan etupäässä Quincyn ja Calumetin

seurakunnat sekä Allouezin, Copper Fallsin ja Cliffin saarnapaikat Kuparisaarella. Mutta tämän Amerikan suomalaisten ensimmäisen opettajan vaikutus tuntui ulommaksikin. Hän saarnasi ja järjesteli seurakunnallisia oloja Marquette kauntissakin, vieläpä Minnesotan ja Dakotan suomalaistenkin keskuudessa. Pastori Backmanin työtä seurakuntaelämän alkuunpanijana ja järjestänä Amerikan suomalaisten keskuudessa ei voida liian korkealle arvata.

Lisättäköön tähän vielä, että pian saa Amerikan suomalainen sanomalehdistö viettää neljäkymmenvuotista olemassa olonsa muistojuhlaa Amerikassa. Kesällä v. 1876 alkoi nimittäin ylioppilas A. J. Muikku julkaisemaan "*Amerikan Suomalainen Lehti*" nimistä suomenkielistä sanomalehteä.

Vuotta 1880 ei saa sivuuttaa. Vaikka ei siltä vuodelta voidakaan mainita mitään erityisempää tapausta, joka koskisi kansallisia harrastuksiamme tai henkisiä pyrintöjämme, niin siitä huolimatta se vuosi on siirtolaisuutemme merkkivuosia. Silloin nimittäin siirtolaisuus Suomesta, varsinkin keski ja etelä Pohjanmaalta, pääsi varsinaiseen vauhtiinsa. Monet nykyisistä sivistyksemme eturaivaajista ovat saapuneet Amerikkaan noin kolmekymmentä viisi vuotta sitte eli vuosina 1880—81.

Amerikan suomalainen raittiustyö täytti kuluneena vuotena kolmekymmentä ikävuottaan. 1885 laskettiin kulmakivi kansalliselle ja omakieliselle raittiusliikkeellemme Yhdysvalloissa perustamalla seuraavat suomalaiset raittiusseurat: 'Pohjantähti' Hancockiin, "Onnenaika" Republiciin, "Hyvätoivo" Calumetiin ja "Hy-

vätoivo" Harboriin. Amerikan suomalaisella raittius-työllä on aikoinaan ollut laajakantoinen ja suuriarvoinen merkitys, ei ainoastaan ehkäisemässä sen aikaista tavatonta juoppoutta, mikä vitsauksen tavoin ahdisti kansamme nuorisoa, vaan raittius työ on tehokkaasti edistänyt sivistys- ja valistustyötämme täällä uudessa kotimaassamme. Raittiusliikkeellämme ei valitettavasti ole nykyään sitä merkitystä kuin vuosikymmen sitte, mutta sen merkitystä ei ole nytkään vähäiseksi arvatava.

Kolmekymmentä vuotta on niinkään kulunut siitä kun siirtokansamme keskuuteen saapui tohtori J. K. Nikander, jonka pitkä elämäntyö kirkollisten olojemme järjestäjänä ja Suomi-Opiston johtajana liittää hänen nimensä edullisesti Amerikan suomalaisten historiaan.

Vuosi 1890 on erityisemmästä merkityksestä Suomen kansalle Amerikassa. Silloin pantiin alulle siirtokansamme keskuudessa seurakunnallinen eli kirkollinen kokoomistyö perustamalla Amerikan Suomalainen Evankelis-Lutherilainen Kirkkokunta eli "Suomi Synoodi". Samana vuonna pidettiin myöskin ensimmäinen kirkolliskokous siirtokansamme keskuudessa. Tämä kokous pidettiin Calumetissa maaliskuun 25 p. ja oli siellä edustajia yhdeksästä seurakunnasta, nimittäin: Calumetin seur. A. A. Pajari, N. A. Lempeä, Iisakki Niva, E. W. Wenberg, Olli Rousu ja Alex Leinonen; Hancockin seur. Antti Johnson, Kaarlo Silfven ja Tuomas Suni; Ishpemingin seur. J. H. Jasberg ja Niilo Maihaunu; Republicin seur. Kaarlo Sillberg; Jacobsvillen seur. Jooseppi Salmu; Ironwoodin seur. G. W. Lund; Negauneen seur. Henry Heinonen; Newberryn

seur. J. F. Erickson; ja Savon seur. Heikki Sarvela. Pastoreita oli saapuvilla: J. K. Nikander, J. J. Hoikka, J. W. Eloheimo ja K. L. Tolonen.

Että Amerikan suomalainen väestö on käsittänyt kirkollisen järjestyksen tärkeyden ja merkityksen, siitä on todistuksena ei ainoastaan se riemujuhla, jota kirkkokuntamme 25-vuotisen olemassaolon muistoksi vietettiin Hancockissa viime kesäk. 13 p:nä, vaan samaa todistavat ne muutkin seurakuntain riemujuhlat, joita viime kesänä vietettiin kansalaistemme keskuudessa kautta Amerikan.

Lisättäköön tähän vielä sekin, että niinkään viisi-kolmatta vuotta on kulunut siitä, kun Amerikkaan saapui pastori Matti Tarkkanen, jonka ansio San Franciscon seurakunnan perustajana, kirkollisen elämän elvyttäjänä lännellä ja työskentelynsä merimiesten keskuudessa yleensä on laajakantoinen ja merkitsevä. Sitäpaitsi hänen vaikutuksestaan aloitettiin siirtolaislähetystyö lännellä asuvien kansalaistemme keskuudessa.

Kohtapa on kulunut kaksikymmentä vuotta siitä, kun kansallinen oppilaitoksemme Suomi-Opisto aloitti (syks. 1896) vaikutuksensa siirtokansamme nuorison kasvatustyössä ja opinaarteitten jakajana.

Tammikuulla 1890, viisitoista vuotta sitte, vihittiin Opiston nykyinen ja monelle rakkaaksi tullut oma koti, Opistotalo, varsinaiseen tarkoitukseensa, siirtokansamme henkiseksi ahjoksi eli pajaksi.

Samana vuotena heinäkuulla pidettiin Suomi-Opiston juhlasalissa Suomalaisen Kansall. Raitt. Veljeysseuran 13:sta yleinen vuosikokous, yksi suurimpia ja onnistuneimpia vuosikokouksia mitä Amerikan suoma-

lainen raittiusväki on oloajallaan viettänyt. Kansallinen raittiustyömme olikin silloin kukoistuksessaan.

Kymmenen vuotta on kulunut siitä, jolloin pidettiin Calumetissa kolmen raittiusseuran edustajain keskuudessa se neuvottelukokous, joka pani alulle raittiusliit-
tojen muodostamisen paikkakunnittain.

Kymmenen vuotta niinkään on umpeen kulunut ajasta, jolloin herätettiin kysymys Amerikan Suomalaisen Pyhäkouluyhdistyksen perustamisesta suomalaisten lutherilaisten pyhäkoulujen edistämiseksi. Tämän aatteen esitti pastori Vuornos 4:nnessä yleisessä pyhäkouluopettajain kokouksessa Calumetissa tammik. 27 p:nä 1905. Asiaa kehittämään valittiin seitsenhenkisen valiokunta.

S. ILMONEN.

HÄN JA HÄNEN YSTÄVÄNSÄ

ANTAPUISTOSSA, missä syysmyrsky hurjimminkin temmelsi, missä puiden irtaantuneet lehdet kuohun karkelossa sinne tänne lentelivät ja muun eivät kaupungin katuvalot yltäneet yhä tummenevaa illan hämärää valaisemaan, siellä seiso i rantapaa-
della hän — tuo nuori ihminen. Allapäin hän siinä seiso i kuunnellen tuulen tohinaa ja katsellen rannan aaltojen taukoamatonta liikettä.

Synkkä oli hänen katseensa, kun hän sen silloin tällöin kohotti ylös ympärilleen katsellen ikäänkuin nähdäkseen jotakin odotettua. Mutta turhalta näytti odotus, ei näkynyt ketään — ei ketään, joka selvemmin kuin outoa kieltä puhuvat luonnon voimat olisi vastaan-
nut hänen sisimpänsä moniin kiihkeisiin kysymyksiin. Tuskaiselta alkoi jo odottajan mieli tuntua, kun hän äkkiä tunki kosketuksen sielunsa syvimmissä sopessa. Hän vavahti, mutta katseensa sai eloisamman ilmeen, kun hän huomasi vierellään olennon, joka hiljalleen oli laskenut kätensä hänen olalleen.

Hentoiselta näytti tuo äsken saapunut, kuitenkin katseestaan loisti täydellinen elämän ilo ja luonnonraikaus ja suloisesti soinnahti hänen kirkas äänensä, kun hän alkoi puhua tuolle yksinäiselle rannalla istujalle:

“Ystäväni, miksi olet täällä ja herkuttelet tuskien

maljalla? Miksi nautit siitä, että samallakun koko olentosi värisee illan viimassa, kituu sielusi sisäisen valon puutteessa, kahlehdittuna, työttömyyteen nääntyen? Tunnet minut, olen ystäväsi, ikuinen *Nuoruus*. Miksi et salli minun käydä kanssasi, miksi et tule osalliseksi tarjoamistani aarteista? Sinä odotat elämän salaperäisyyksien selvittäjää, ristiriitojen ratkaisijaa. Minä olen auttava sinut tietäjien ovelle, kohottava vastausten verhoa; kuuntele minua! Jos vielä kuultuasi työnnät minut luotasi, on kosketuksesi surmaava minut, etkä sin enää sen jälkeen saa minua koskaan nähdä.”

Tämän sanottuaan vaiken *Nuoruus* ikäänkuin vastausta odottaen. Hänen — tuon synkän — sydämensä löi rajusti, mutta mitään ei hän vastannut ja pian jatkoi *Nuoruus* jälleen lempeällä, lujutta ilmaisevalla äänellä:

“Sinä seisot tässä ja kuulet kuinka puut humajavat, kuulet kuinka aallot rantakiviä vasten loiskivat; sinä kuulet syysmyrskyn ulvoen tunkeutuvan joka sopukkaan, sinä näet luonnon voimien taistelun: kesä käy kuolonkampailua syksyn hurjien, yltiöpaisten voimien kanssa. Siinä tuon viehkeän kesän voimat uupuvat, eloisuus raukee, herpoutuu, kun elon voima vuotaa keltasena verenä peittämään maan, antaen siten tunnustuksen väkevämmän voitolle. Sinä katsot ja kuuntelet tätä luonnon voimien mellastusta ja jäät itsekin mahtavuuden tyrmistämänä myrskyn revittäväksi. Sinä tunnustat kaiken tämän suuren mahtavuuden ympärilläsi, mutta oletko koskaan huomannut tarkastella luonnon voimien mahtavaa leikkiä omassa itsessäsi? Oletko

koskaan käynyt sisälle siitä pyhästä portista, jonka päällä on sanat: *Tunne itsesi!*? Voitko tunnustaa, voitko todentaa omassa povessasi löytyvien voimien mahtavuutta ja suuruutta?

“Muistatko lapsuutesi? Muistatko kuinka tyyntä, kuinka rauhaista, kuinka leppoista ja lämmintä? Eloisuutta ei puuttunut, mutta kuitenkin, mikä viehkeä tyyneys asuikaan sielussa! Ne olivat kesäpäiviä, herttaisia aikoja, mutta kuitenkin niistä puuttui jotain, puuttui syksyn mukaansa tempaavaa voimaa. Et silloin osannut sitä kaivata, mutta vasta jällestäpäin huomasit että on jotain hurmaavampaakin kuin ainoastaan kukkien tuoksu ja päiväpaiste. Sen huomasit vasta sitten kun syysmyrskyt voimallaan sinut hurmasivat, kun pyörteessä unhotit itsesi ja katselit ympärillesi. — Ja etkö huomaa että juuri nyt sinun povessasi riehuvat nuo voimat? Tunnethan nyt, kun olet astunut ulos lastenkamarista, kun sinua ei enää tyydytä yksin satukirjat ja lasten leikit, kun olet lapsuudesta nuoruuteen varttunut, tunnethan kuinka sielusi kätkeytyt voimat alkavat elää? Katsot ympärillesi, näet niin paljon köyhyyttä ja kurjuutta, näet tuskaa ja kärsimyksiä, näet niitä sekä aineellisella että henkisellä alalla ja huomaat tähän asti kulkeneesi ummessa silmin. Kuulet valituksia ja huokauksia ja tunnet kärsivää myötätuntoa. Kas, ne ovat heräävät ja virkoavat nuoruuden voimat, jotka avaavat silmäsi näkemään lähimmäistesi hätää, ne ne avaavat korvasi kuulemaan lähimmäistesi valituksia, ja mikä vielä tärkeämpää: nuo samat nuoruuden voimat ne opettavat sydämesi kärsimään kärsiväisten kanssa. Mutta tässä ei ole vielä kaikki. Antaudu kokonaan vironneiden voimien

valtaan, ole tarkkaavainen ja sinä saat huomata kuinka myöskin toimintahalusi kasvaa, kuinka toimintakykyisi lisääntyy. Katso missä voisit panna voimasi käytäntöön ja kun työpaikan huomaat, sinne riennä, kahleet katko, esteet murra, apusi esteettömänä anna. Älä anna voimiesi työttömänä nääntyä, älä velttouteen menehtyä. Mutta voimia käyttäessäsi muista aina yksi asia: Älä anna sinussa elävien valtojen ohjattomina temmeltää, älä käytä nuoruutesi vironneita voimia turhaan työhön tai sellaiseen, joka on vain vahingoksi ja turmioksi. Varo, ettei sinun tarvitsisi kerran, kun voimiesi päivät ovat ohi, kun nuoruuden intosi väsähtyy, kun elonvoimasi tasaantuu, häpeillen painaa päätäsi alas ja tuntee kirvelevää tuskaa katsellessasi entisyyttä ja sanoa: tuon tein, kun minulla oli voimia, en osannut valita, mihin niitä käyttäisin; nyt kun minulla ei niitä enää ole, osaisin ne paremmin käyttää, mutta jällellähän on vain tuskallinen katumus kaikesta menetetystä ja väärin käytetystä hyvästä.

“Käytä nuoruuden pyhän innon voimat jaloon, hyvään, hedelmiä kantavaan työhön, ja silloin saat nauttia elämän iloa ja tyytyväisen mielen onnea. Silloin monet ristiriidat tielläsi tasaantuvat, monet salaperäisyydet selvenevät ja aikansa puhdistavasti riehuneiden syksyvoimiesi laantuessa on elosi talvi tyytyväisenä kylvävä kirkkaan, tähdistä kimmeltävän lumensa.”

Tähän lopetti nuoruus. Oli hetkinen kuin henkeä pidätettäessä, mutta hiljaisuuden keskeytti pian voimakas tuulen tohahdus lähimmässä puussa, ja ryöppy kellastuneita lehtiä lennähti ilmaan. — Hän — tuo synkkä — kohotti katseensa, katseen, jonka ihmeellinen loiste

kertoi muuttuneesta mielestä. Hän tarttui vieressään seisovan olennon käsiin niin kuin ei koskaan hennoisi niitä irti laskea ja käsi kädessä kulkivat he — nuo kaksi — kohden valaistua kaupunkia, jossa kaivattiin työhön voimakasta, tervettä nuoruusvoimaa.

5—9—15.

POHJAN TYTTÖ.

KALMISTOSSA

*Suven sunnuntai oli lauha,
pyhä hartaus hiljainen.
Loi mieleen mustaan ne rauhaa
ja voimaa toiveillen.
Minä hiljaa hiipien astuin
mielipaikkaani kalmistoon
ja silmäini veestä kastui
siellä kumpusen kukistoon.*

*Niin monet on hetket vierryt
sen syvässä rauhassa.
Niin monet on tuskat tiennyt
vain kummuilla kulkija.
Ja vaikkapa mielen mustuus
tien, käytävän tumentaa,
niin kalmiston kummuista uhkuu
yhä lohtua rauhoittavaa.*

*Olen itkuni itkenyt siellä.
Olen itkenyt yksiksein.
Mutta minäkö tuskien tiellä
oisin kulkija ainoinen?*

*Ei — kanssani mulla on monta,
joita raastavi huolien syy,
joilla harteill' on harmien taakka
ja syömmessä surujen kyy.*

*Taas saattue uusi saapuu.
Taas nousee kumpunen uus.
Tuoni saaliin on taasen saanut —
ja pohjaton toivottomuus.
Sinne alle mullan peitty
elon voimia parhaita.
Meni äidin toiveet, hellyys,
meni nuoruus kukkaisa. —*

*Jos kuinkakin pohjattomasti
kaiho menneistä kaivertais
ja syömmen synkäksi saisi,
mielen mustaksi murentais,
siinä kaihossa sentään aina
on lohtua rauhaisaa.
Sen paino ei maahan paina,
vaan ylemmäs kohottaa.*

*Mutta kumpu, mi äsken nousi,
ei kaiholle lohtua suo.
Ei kuivu sen ääressä kyynel,
ei tuskia tulviva vuo.
Sinne peittyi ruhjottu ruumis
juomaveikkojen uhrina vaan.
Polo äiti nyt haudalla yksin
kyyneltulvia vuodattais.*

*“Multa kalleimman katkera kuolo,
vilu viljani vei vihannan!
Väkiviinujen viljava virta
tuhos toivoni parhaimman.
Oi, lohduton kyynel on ainut,
mitä mulla on jäljellä nyt,
ja huolia huokaava henki,
sydän tuskissa särkynyt!”*

*Polo äiti niin hiljaa painoi
pään kumaran kumpua päin.
Epätoivon katse o’ ainut,
mitä silmissä äidin näin. —
Minun suruni sääliksi suli,
se ei tietäni yöhön vie;
myös opein mä uuden läksyn:
Oma ristini kevein lie.*

HILMA LUOMA.

“NE SEITSEMÄN LAIHAA LEHMÄÄ”

(Saanut ensimmäisen palkinnon I:ssä sarjassa).

EILLE ihmisille on luontaista katsoa aina hiukan eteenpäin, ja väliin vähän taaksepäinkin. Se on sellaista eteensä koettelemista mitä ei kukaan meistä voi välttää. Kun katsomme taaksepäin, ajattelemme mitä olemme tehneet: hyvin, huonosti tai auttavasti; kun taas katsomme eteenpäin, ajattelemme mitä tekisimme huomenna tai tulevan vuoden ajalla, että menestyisimme paremmin kuin ennen. Emme ole täydellisiä lähimainkaan. Mutta silti tulee meidän pyrkiä sitä suuntaa kaikesta voimastamme. Sanotaan hyvällä syyllä, että suuri ja jalo päämäärä aina jalostuttaa ihmisen mieltä. Tämä ei ole mikään saarna, mutta en silti malta olla sanomatta että juuri tuollainen jalo päämäärä on se, minkä Taivas on uskaltanut antaa meille ihmisille: “että Jumalan ihminen täydellinen olisi, kaikkiin hyviin töihin sovelias”.

Esteitä on monta — aina niitä on, ja on joka ainoan ihmisen tiellä. Mutta ne meidän täytyy voittaa. Ne voivat olla korkeitten, ylipääsemättömien vuorten kaltaisia; vallankin kaukaa katsottuina. Mutta sitten kun kerta on lähtenyt liikkeelle, niin huomaakin että

aina siellä ja täällä on jonkinlainen tukikohta jalalle; ja se joka käy askel askeleelta pääsee vihdoin vuoren toiselle puolelle. Jos taas esteet ovat meissä hallitsevia paheita, niin ne meidän täytyy tukahuttaa.

Jokainen teistä muistaa Faraon unen, miten seitsemän lihavaa lehmää nousi Niilin virrasta, ja miten niitten jälkeen nousi seitsemän rumaa ja laihaa lehmää, niin rumaa ja laihaa ettei Egyptissä oltu koskaan sellaisia nähty. Nämä rumat ja laihat lehmät söivät ne seitsemän lihavaa ja laihaa lehmää. Olisi luullut että tästä olisivat paisuneet härkiä suuremmiksi. Niin ei kuitenkaan käynyt; ne pysyivät silti yhtä laihoina ja rumina kuin olivat virrasta noustessaankin.

Nuorten elämässä on aina tällaisia laihoja ja rumia lehmiä vaanimassa saadakseen syödä ne kauniit ja lihavat lehmät — esteitä mitkä aina koettavat tehdä tyhjiksi ne suuret ja hyvät tilaisuudet, mitä meillä tässä elämässä on. Kyllä niitä on enemmänkin kuin seitsemän, mutta pyydän tässä esittää ainoastaan niin monta.

1. *Tahdon puute* on yksi näistä laihoista ja rumista lehmistä. Tahdon puute ei merkitse kyvyttömyyttä eikä taidottomuutta; se merkitsee sitä että mies tai nainen kyllä voisi ja taitaisi, mutta puuttuu sitä pontevuutta minkä avulla yksin voidaan tilaisuudet käyttää hyväksi. "En minä viitsi" on niin tavallinen lause monen ihmisen suussa. Mutta nuorison pitäisi unohtaa että sellainen lause on edes olemassa. Sanotaan että Kiinassa niin suuresti käytetty lause "Cha puh to", mikä merkitsee: melkein, jotakuinkin, on vienyt sen perikadon partaalle, sillä ei kukaan välitä siitä että jokin asia tulisi niin tarkasti tehtyä kuin pitäisi. Voidaan nyt sanoa että

lause "en minä viitsi" on hävittänyt monen ihmisen elämän toiveet. Hän ei viitsinyt silloin kun oli tilaisuus, jolloin vähän viitsiminen olisi muuttanut koko elämän suunnan parempaan päin. Kreikkalaiset kuvaavat onnellista tilaisuutta nopeasti juoksevaksi mieheksi, jolla on vähän hiuksia otsalla, mutta ei muualla. Ajatus on se, että kun näkee onnellisen tilaisuuden tulevan, täytyy heti kiirehtiä vastaan ja ottaa kiinni otsatukasta; sillä niin pian kun se on päässyt ohitse niin paljon ettei enään saa tukkaan kiinni on se mennyt menojaan. Saa vain katsella naama pitkänä ja voitotaa että "nyt se meni!" Se joka ei viitsi kun tilaisuus tulee, jolla ei ole tahtoa vaivata itseään silloin, hän saa jäädä tien oheen odottamaan milloin taas Tilaisuus tulisi sitä tietä; ja siihen voi mennä kauvan.

Ei tarvitse muuta kuin katsella joko ympärilleen tai sitten taaksepäin historiaan voidakseen havaita mitä tahto on tehnyt. Kiinalaiset rakensivat lujalla tahdolla ja ponnistuksilla, mitkä maksoivat kokonaisen sukupolven, maailman pisimmän muurin suojaksi raakalaisia mongoleja vastaan; egyptiläiset rakensivat pyramiidit; Aleksanteri Suuri valloitti maailman; ja Bismarck kokosi rautaisella tahdollaan Saksan hajanaiset pikkuvaltiot voimakkaaksi keisarikunnaksi. Tahto on luonut valtakuntia, löytänyt maanosia, tehnyt köyhistä rikkaita ja tyhmistä viisaita. Mutta niin on tahdon puutekin toiselta puolen kukistanut monta valtakuntaa ja hallitsijaa, tehnyt rikkaista köyhiä, ja pusertanut sanomattoman tuskan huutoja pettyneitten ihmisten sydämistä. Tahto voi tehdä ihmeitä, mutta niin voi tahdon puutekin tehdä, oikein hävityksen kauhistuksia.

(2. *Ajan väärin käyttäminen* on toinen laiha ja ruma lehmä, joka vain syö syömistään, mutta ei koskaan tuo mitään siunausta kotiin. Ei nyt enään mennä työhön kello 4 ja 5 aamulla ja olla siellä yhtämittaa kello 8 illalla, kuten tehtiin ennen esim. tehtaissa Tampereella ja muualla Suomessa. Mutta silti valittavat ihmiset ettei heillä ole aikaa itsensä sivistämiseen. Muistakaamme että aikaa ei tule, jollei sitä ota. Se kuluu huveissa, tansseissa ja kadun kulmissa, jos ei siitä ota vaaria ajatuksella ja tarkkuudella.

Suuri apostoli Paavali sanoo: "Ottakaa aikaa." Se merkitsee: koettakaa hankkia aikaa itsellenne aivan kuin jos teidän täytyisi maksaa siitä rahaa. Benjamin Franklin väitti että ajan tuhlaus on pahinta tuhlausta mitä on olemassa. Ajan tuhlaaminen on sellainen laiha lehmä että se voi niellä sekä sielun että ruumiin. Laiskuus on vain yksi ilmaus ajan tuhlaamisesta. Spurgeon sanoo, että perkele kiusaa kaikkia ihmisiä, mutta laiska kiusaa itse perkelettäkin. Ei siis ole ihme että sellainen saa kätensä ja sydämensä pahaan täyteen ja ehkä lopuksi joutuu linnaan. Kuinka monen ihmisen luonne olisi nyt verrattomasti parempi, mieli jalompi, ajatukset korkeammat, kyky suurempi ja tulot paremmat, jollei ajan tuhlaamisen laiha ja ruma lehmä olisi niitä niellyt.

3. Tämän kanssa läheistä sukua, voipa sanoa edellisen sisar; on *tiedottomuuden* laiha lehmä. Tiedottomana ei ole hauska olla mutta kyllä helppo pysyä. Se on rumaa laihuutta — luut pistävät esille joka paikasta. Sellainen ihminen häpee omaa itseään.

Tiedottomuuden tappaminen on pitkällistä kidu-

tusta, mutta kyllä se silti voi onnistua. Kun ajattelen niitä aikoja mistä muistoni elämästä alkavat, niin en voi olla ihmettelemättä sitä tarmoaa millä moni työmies siihen aikaan kotikaupungissani koetti tyydyttää lukuhaluaan. Kun ajattelee miehiä ja naisia, jotka nousivat ylös joka aamu vähintään kello puoli viisi ja tekivät työtä kello puoli kahdeksaan illalla, viikkoja, kuu-kausia, vuosia, ja sittenkin oli sanomaton lukuhalu, ja joka ilta tapettiin tiedottomuutta, niin kyllä täytyy nostaa iakkia sellaisille. Ei mikään maa tarjoo niin paljon esimerkkejä etevistä itse-oppineista kuin Amerikka; eikä missään ole mahdollisuudet niin suuret kuin täällä. Mutta ei niitä ole puuttunut Suomessakaan, vaikka säätyerotuksen takia sellaiset eivät saa sitä julkisuutta kuin he ansaitsisivat. Useita vuosia sitten suoritti eräs räätälin sälli ylioppilastutkinnon ja myöhemmin maisteritutkinnon. Minulla on persoonallinen ystävä vanhassa maassa, joka alkoi pennittömänä köyhän lesken poikana maaseudulta; hän tuli kaupunkiin, meni maalarin oppiin, tyydytti syvää lukuhaluaan miten parhaiten taisi alituisella ahkeruudella, suoritti ylioppilastutkinnon 35 vuoden vanhana, puolitoista vuotta sen jälkeen filosofian maisterin tutkinnon ja joku vuosi myöhemmin lakitieteen kandidaatin tutkinnon; ja siinä sivussa kokosi maallisia varoja niin paljon että hänellä kauvan on ollut miljoonarakennus Helsingissä. Miten paljon työtä, vaivaa ja ponnistusta tarvittiin aluksi käy selville siitäkin, mitä hän kerta lausui antaessaan minulle pienen 50—60 sivua sisältävän "Yhteisen Kieliopin Oppikirjan": "Tämän kirjan ääressä minä olen viettänyt aikasempina vuosinani monta yön kulmaa." Niin se

on, yön kulmia täytyy sen viettää kirjain ääressä ja hie-roa unta silmistään, joka tahtoo tappaa tietämättömyy-den laihan lehmän, eli toisin sanoen, niellä sen ennen kuin se nielee minut.

4. Neljännen laihan ja ruman lehmän nimi on *itsensä säästäminen*. Tämä lehmä tahtoo elää vain toisten kustannuksella. Toiset näkööt vaivaa, mutta ei hän. Hänen etuoikeutensa on saada kaikki ilman vastaavaa vaivaa, uhrausta ja työtä. Toisten tulee valmistaa tie ja vielä levittää ruusujakin sen päälle. Mutta luonnon laki on se että meidän tulee, meidän täytyy, tehdä oma osamme maailman työstä, muuten emme ole onnelliset.

Mikä meille usein tulee kompastuskiveksi on se, että kun olemme tehneet osan, niin luulemme että se jo kelpaa. Me luemme vähän ja väsymme, ja sitten loh-dutamme itseämme sillä että emme enempää jaksu. Kestävyyttä puuttuu. Tarvitsee säästää itseänsä. Mutta kun Vapahtaja puhui vertauksessa Jumalan rakkauden ponnistuksista, niin kertoessaan vaimosta, joka kadotti penninkinsä, sanoo hän: "Eikö hän sytytä kynttilätä ja lakaise huonetta ja etsi visusti *siksi kunnes* hän sen löytää." Ja puhuessaan paimenen kadonneesta lam-paasta sanoo Hän: "Eikö hän jätä ne yhdeksänkym-mentä ja yhdeksän korpeen ja mene sen jälkeen, joka kadonnut on, *siihen asti* että hän sen löytää." Eikö tämä ole viittaus meille, että emme säästäisi itseämme, vaan jatkaisimme, pyrkisimme *siksi kunnes* olemme saa-vuttaneet päämäärämme.

Muutamat uskovat että jotkut tässä maailmassa ovat neroja; ja kun he eivät ole itse, ei heidän kannata

yrittääkään. Toiset taas uskovat että ei ole mitään ne-roja olemassa, vaan että n. s. nerot ovat vain tavallisia ihmisiä, jotka ahkerain ponnistusten ja kestäväin yritysten kautta ovat saavuttaneet sen aseman, missä muut pitävät heitä neroina. Tällainen oli esim. suuri ja kuuluisa englantilainen tiedemies ja kristitty Isaac Newton. Hän oli etevimpiä miehiä mitä maailmassa on koskaan ollut ja oli oman aikansa suurin mies. Hän kielsi kovasti olevansa mikään nero tai etevämpi muita ihmisiä luonnon lahjain puolesta. "Mutta," sanoi hän, "mikä minut tekee erilaiseksi muista ihmisistä on se että minä tahdon, yrityksen ja harjaantumisen kautta nyt voin kiinnittää ajatukseni esillä olevaan asiaan sy-vemmin kuin toiset — se tekee minut siksi mitä olen." Eikä ihmekään, sillä usein hän teki 24 tuntia työtä päivässä huomaamatta oliko päivä tai yö, sen suuren mielenkiinnon takia, millä hän tutki asioita.

Edison kertoo itsestään, että hän usein tekee työtä 18 — 24 tuntia päivässä. Ei siis ole ihme että tulee keksintö toisen perään. Kun hän työskenteli puheko-netta keksiessään, sanoo hän, että kun kone ei tahto-nut sanoa sh-ääntä, vaan aina s-äänen, oli hän vähällä tulla hulluksi; niin, monta päivää ja yötä meni ennen kuin hän vihdoin onnistui yrityksessään.

Entä me sitten, miten paljon me ponnistelemme? Hyvän englannin kielen taito keskuudessamme on mel-kein mahdottomuus. Ja kasvava nuorempi polvi luu-lee että heistä tulee suomen kielen professoreja, kun he kuuntelevat miten isä ja äiti puhuvat (tavallisesti huonoa) suomea, eivätkä siis pane rikkaa ristiin voi-dakseen tulla edes kunnan tulkiksi kansalaisille, jotka

eivät vahingossa sattuneet syntymään Amerikassa tai tulemaan tänne nuorina.

“Ei menestystä ilman vaivaa;” niin se on ollut aina ja tulee sellaisena pysymään. “Otsasi hiessä pitää sinun syömän leipäsi,” sanoo Raamattu. Sinut on luotu tänne ponnistamaan lujasti, joka lihaksella, joka jänte-reellä, joka veren pisaralla ja aivojen sotulla. Ei ole kysymys siitä että niin ponnistelisimme yöt ja päivät, että vihdoin menettäisimme terveytemme; ei, vaan että miehinä tekisimme miehen työn maailmassa.

5. *Tuhlaus* on poltettu yhden kylkeen. Tämä on siis viides laiha lehmä, josta ei milloinkaan tule siunausta. Vaikka meidän ei tule säästää itseämme ja vaivojamme tässä maailmassa, niin tulee meidän kuitenkin käyttää säästään niitä työn tuloksia, mitä meille suodaan vaivojemme palkkioksi. Ei ole tarpeellista määritellä mitä talous on; me tiedämme sen koko hyvin. Muutamat laadut ovat hyvin silmään pistäviä, toiset vähemmän. Että viinan ja väkevän juonti on tuhlausta, se myönnetään. Mutta kun tulee kysymykseen omat persoonalliset lempinautintomme, silloin emme näe asioita yhtä selvästi. Miesten kesken ei ole mitään niin huomattavaa tuhlausta kuin tupakan poltto. Naisten tavat ovat toisellaisia. Olisikohan liiallinen makeisten syönti luvallista mainita? Molemmat ovat terveydelle vahingollisia. Tällaisia pikku syntejä, vai sanoisinko pikku kettuja, jotka turmelevat kasvavan yrttitarhan, on koko joukko. Niitten tuottama taloudellinen tappio on selvä vasta sitten, kun joko katselee tilastollisia tietoja (numeroita) tai alkaa laskea itsekseen miten paljon kuluu vuodessa, kymmenessä j. n. e. Moni voisi ostaa

talonsa itselleen niillä rahoilla ennen kuin ovat 50 vuoden vanhoja.

Kuuluu saarnaaja John Wesley tapasi sanoa: “Ansaitsit kaikki minkä voit, anna kaikki minkä voit, ja säästä kaikki minkä voit.” Tämä on erinomaisen selvää tervettä järkeä ja erinomainen elämän ohje, jos se toteutetaan siinä hengessä, missä se annettiin. Olemme jo edellä puhuneet työstä; se riittää. Mutta säästämissuhteen on selvää, että kun säästämme kaiken mikä ikinä on mahdollista, me emme samalla voi tulla sairauksiksi ja myös säilyttää sielun jaloimmat tunteet ja kokemukset. Meidän täytyy antaa osa toisille. “Syökää hyvää ja juokaa makeata, mutta lähettäkää osa niillekin, joilla ei mitään ole.” Meidän tulee auttaa jaloja pyrintöjä maailmassa, jollei muutoin, niin edes itsemme suojelemiseksi. Meidän tulee kannattaa seurakunnallista elämää, raittiustyötä, lähetystyötä, ja sellaista. Muutoin meistä tulee sielun elämän puolesta kuivaneita muumioita; sellaisia joista voidaan sanoa, että nimellisesti sinä olet elävä ihminen, mutta todellisuudessa sinä olet kuollut. Ja omituista on huomata että niittenkin, joilla ei ole mitään helliä tunteita kirkkoja ja yleistä sivistystä kohtaan, niittenkin täytyy antaa joko aatteen tai aateveljen pakotuksesta “vartti” vartin päälle ja taala taalan päälle. Se on mailman laki, siis luonnon laki. Kun siis täytyy antaa, niin anna johonkin todella hyvään tarkoitukseen hyvästä sydäimestä.

Entä säästäväisyys sitten. Muudan käsityöläinen pyysi kerran kirjeellä neuvoja Benjamin Franklinilta tämän asian suhteen. Lainaan tähän muutamia lauseita. Pidän ne selvimpinä kuin mitä itse voisinkin esittää.

“Tie varallisuuteen on yhtä helppo kuin tie torille. Se sisältyy oikeastaan kahteen sanaan: ahkeruus ja säästäväisyys; se on, älä tuhlaa enempää aikaasi kuin varojasikaan, vaan käytä kumpaakin parhaimmalla tavalla.”

“Vähäinen reikä pohjassa upottaa vihdoin koko laivan. Ehkä ajattelet että hiukan nautintoa silloin tällöin, hiukan parempaa ruokaa, hiukan paremmat vaatteet ja hiukan huvituksia toisinaan ei merkitse niin erittäin paljon. Mutta muista että monta pientä puroa muodostaa suuren joen.”

Vielä tapasi Franklin sanoa:

“Sillä mitä paha tapa maksaa voitaisiin kasvattaa kaksi lasta.”

“Se joka ei ymmärrä säästää samassa määrässä kuin hän ansaitsee, saa polkea tehtaan polkua koko ikänsä, eikä sittenkään jää yhtä penniä jällelle. Suuri keittiö jättää pienen perinnön.”

6. Kuudes ruma ja laiha lehmä on kauhistus Jumalalle ja ihmisille, ja sen nimi on *Kiittämättömyys*. Kiittämättömyys alkaa siitä kun ajatellaan, että se mitä toiset tekevät hänelle on vain sitä mitä heidän pitäisi-kin tekemän. Ei mikään perhe, ei mikään ystävyys, ei mikään seura, ei mikään yhteiskunta pysy pystyssä missä vain sellainen periaate pääsee hallitsemaan. Se on konnan periaate. Niinpä esim. lapset ajattelevat että vanhempien *tulee* hoitaa heitä ja antaa mitä ikinä he haluavat, sillä tarpeet eivät tule kysymykseenkään. Ja sitten kun varttuvat suuriksi, luulevat he että heillä ei ole minkäänlaisia velvollisuuksia vanhempiansa kohtaan. Nehän ovat vain sellaisia “vanhoja höpsöjä”, jotka eivät ymmärrä mitään. Tällaisilla lapsilla ei vielä ole

aavistustakaan niistä unettomista öistä, valvomisista, vaivoista, itsensä kieltämisistä, uhratusta mutta hukkaan menneestä vanhemman rakkaudesta, ennen kuin vasta sitten kun he itse juuri näistä syistä alkavat tulla vanhoiksi höpsöiksi vuorostaan.

Nuorempi sukupolvi ei usein lähimainkaan muista mitä edellinen sukupolvi on heidän edukseen tehnyt. Kun se kasvaa kirkon ja hyvien seurain helmassa, ja niitten hyvän opetuksen, alituisen kehoituksen ja neuvon nojalla, ja heistä tulee kohtuullisen siveitä nuoria miehiä ja naisia; kun heidän vanhempansa, naapurinsa ja pastorinsa ovat uhranneet, vaalineet ja kärsineet, rakentaneet kirkon, koulun ja seurahuoneet, laittaneet mitä he taisivat nousevan sukupolven avuksi, jotta se säilyisi niiltä vaaroilta mistä vanhempi sukupolvi pelastui vasta myöhemmällä ijällään — niin mitä silloin tapahtuu? Se, että he itseään kiitellen menevät maailman korpeen ja “säälivät” auttajiansa uskonnollisina höpsöinä tai siveellisinä “vanhoillisina”. Entä jos heidän vanhempansa ja muut olisivat olleet toisellaisia? Jos olisi antanut kalan sijasta käärmeen ja munan sijasta skorpionin, kuinka sitten?

Mitä merkitsee tavara tai tieto tai kauneus ilman kiitollista mielen laatua? Ei yhtään mitään. Ne ovat vain kuin nauhallinen kalliita helmiä sian kuonon päällä. Ei ole turhaan sanottu: “Kunnioita isänsä ja äitiänsä, etäs menestyisit ja kauvan eläisit maan päällä.” Tämä sisältää kiitollisen mielen laadun kaikkia vanhempia ihmisiä (ja ystäviä) kohtaan.

7. Seitsemättä rumaa ja laihaa lehmää on vaikea kuvata. Kun profeetta Danielille näytettiin tulevaisia

asioita, näki hän m. m. yhden eläimen, mitä hän kuvaa seuraavasti: "Sen jälkeen näin minä tässä näyssä yöllä, ja katso *neljäs* peto oli kauhia ja hirmuinen ja sängen väkevä, ja hänellä oli suuret rautaiset hampaat, söi ympäriltänsä ja murensi, ja liian hän tallasi jalvoilansa; se oli myös paljon toisin kuin ne muut pedot, jotka hänen edellänsä olivat, ja hänellä oli — — — suu, joka suuria asioita puhui." Näin voisi sanoa siitä seitsemänneistä laihasta lehmästä myös. Ja sen nimi on *jumalattomuus*. Jos jumalaisuus on viisauden alku, niin on jumalattomuus kaiken viisauden loppu. Siinä missä viisaus loppuu, niin tyhmyys alkaa — siveellinen tyhmyys. Ei kukaan tahdo väittää ettei jumalaton ihminen voi oppia paljon historiaa, matematiikkaa, kieliä ja mitä ikinä muuta inhimillistä tietoa on. Mutta sellaisen ihmisen elämän suunta eli "maailman katsomus" on tyhmä suunta siveellisesti; ja jos se on sitä siveellisesti, niin on se sitä aineellisesti lopputuloksissaan. Se on hallayö, mikä tappaa jo kukkana ennen kuin hyvä edes pääsee hedelmän alkuun; se on ilmanala, missä hyvät hedelmäpuut eivät viihdy. Olen aivan varma että ellei ihminen olisi niin turmeltunut, niin ei olisi kehtään joka jumalattomuuden tietä vaeltaisi. Kun siveellinen tunto tylsistyy, niin eihän enään tiedetä mikä on oikein, mikä väärin. Omatunto povessa, se vain ei tahdo jättää rauhaan. Ei sittenkään vaikka jo on luultu että on päästy eroon Raamatusta, mikä on julistettu tarukirjaksi; papeista ja saarnaajista, jotka ovat vain kansan pettäjiä ja laiskuuden tähden sitä virkaa pitävät; ja kristityistä, jotka eivät ole muuta kuin ulkokollaita raukkoja. Jumalattomuus tekee oikean vääräksi

ja väärän oikeaksi. Ajatelkaa tätä rumaa ja laihaa lehmää kuinka se hyppää ja mylvii, riuhtaa ja puskee, tallaa, raastaa ja kaataa kumoon kaiken mikä ei sitä miellytä. Sille ei voi sanoa: "seis, seis, ammuseni", sillä säädyllisyyteen kehoitus on vain kuin näyttäisi punaista vaatetta vihaselle sonnille. Tämä ruma lehmä tahtoo vielä kaikki mitä ikinä on luotu, ja se nielisi vielä Luojankin, jos se vain voisi — mutta sitä se ei voi tehdä. Kerta vielä Ylimmäisen vasara sattuu sen otsaan tulisesti kuin vasama. Silloin se oksentaa ulos kaikki mitä se ennen nieli; kuolee se, kuolee ijankaikkisesti; ja hänen hautansa on siinä järvässä, joka tulee taasta tulikivestä palaa.

Edellä mainitut rumat lehmät ovat monta nielleet, miljoonia nielleet, eivätkä ole silti sen lihavammiiksi tulleet. Nielevätköhän ne meidätkin? Jollemme tahdo niin vain joutua sellaisten kitaan, täytyy meidän pukea itsemme sotasopaan, taistella ja voittaa.

Pyytäisin liittää tähän vielä muutamia elämän ohjeita, mitä eräs tämän maan kovapäinen liikemies oli koonnut itselleen, toteuttanut niitä omassa elämässään, ja testamentissaan määräsi että piirrettäisiin hänen muistokiveensä niille ohjeeksi, jotka etsivät menestystä:

"Muista että työ on olemassa olemisen ehto."

"Aika on rahaa; älä heitä pois yhtään ainoaa minuuttia, vaan ota talteen joka ainoa."

"Tee kaikille ihmisille kuten tahtoisit että he tekisivät sinulle."

“Älä milloinkaan lykkää huomiseen sitä minkä voit tehdä tänään.”

“Älä milloinkaan pyydä toista tekemään mitä voit tehdä itse.”

“Älä milloinkaan pyri saamaan sitä mikä ei kuulu sinulle.”

“Älä milloinkaan pidä mitään niin vähäpätöisenä että se ei ansaitsisi huomiota.”

“Älä milloinkaan anna ulos sitä mikä ei ensin tule sisälle.”

“Älä milloinkaan kuluta rahaa mihinkään, millä ei ole varmaa tarkoitusta ja tulosta.”

“Hallitkoon mitä suurin järjestys kaikkia tekojasi.”

“Ahkeroitse tehdä niin paljon hyvää kuin suinkin kun vielä elät.”

“Älä ryöstä itseltäsi mitään mikä on tarpeellista hauskuudeksesi, mutta noudata kaikessa yksinkertaisuutta ja kohtuutta.”

“Tee siis työtä viimeiseen silmänräpäykseen asti.”

“Noudata tarkasti näitä sääntöjä, niin Jumalan siunaukset ja kaikkinaiset rikkaudet tulevat osaksesi sydämesi tyydytykseksi; mutta muista ennen kaikkia, että meidän suurin ja tärkein tehtävämme etämässä on, että kaikella mitä meillä on voisimme ylistää ja kunnioittaa jumalallista Luojaamme. Minä olen tullut siihen päätökseen että ilman raittiutta ei ole mitään terveyttä; ilman hyvettä ei mitään järjestystä; ilman Jumalan pelkoa ei mitään onnea; ja että olemassa olemme tarkoitus on elää ymmärtäväisesti, raittiisti ja hurskaasti.”

V. A. GROENLUND.

RAITTIUSTALOJAMME TÄYTTÄMÄÄN!

HKÄPÄ voi sattua tämä kehoitus semmoisen lukijan luettavaksi, joka ihmetellen huudattaa: no joko ne raittiustalomme sitten ovat kaikki tyhjentyneet? Niin ikävästi ei sentään ole asia, mutta löytyy hyvinkin väkirikkaita paikkakuntia, joissa raittiustalomme ovat viime aikoina vain saaneet tehdä peräti pientä palvelusta ennen niin innokkaan ja yksimielisen siirtokansamme hyvää harrastavan väestön keskuudessa.

Ja löytyypä vielä paikkakuntia, joissa raittiustalomme ovat saaneet jäädä muistomeriksi ennen toiveikkaan työn uurastelun ajasta. Sen sijaan, kun siihen aikaan innokkaalla mielellä kansamme parasta harrastava väki koetti vaivojaan säästämättä tehdä valtavaa valistustyötä, nyt takatalven lumi peittää talojemme portaat, eikä niitä edes koetetakaan lumesta puhdistaa.

Tämän kirjoittaja oli kerran erään raittiusseuran toimimassa perheiltamassa, jossa osanotto oli erittäin runsas ja kaikilla oli mieli mahdollisimman hilpeä. Katsellessani vakavan ohjelman suoritettua nuorten leikkiä, tuli mieleni kovin iloiseksi sen takia että nuoriso oli yhdessä vanhemman väen kanssa ottanut tuon,

illanvieton ihan kuin omaksi asiakseen, jota se tietysti olikin. Sitäkin suurempi syy oli ilooni, kun tiesin mitenkä jokunen vuosi taaksepäin vielä oli samaisen raittiuskansan osanotto niin pientä, ettei seuran toimintaa voitu sanottavasti mainita.

Sellaisia hauskoja näkyjä kun alkaa näkymään monelta puolelta, niin hiljoilleen tulevat raittiustalomme uudelleen vastaamaan tarkoitustaan ja niitten suojat täytyvät kuulijoista. Sinnepäin onkin nyt pyrittävä ja on herätettävä uudelleen kansallismielisessä raittiussväessämme innostusta, että se ryhtyisi tarmolla tekemään rakkaaksi käynnyttä raittiustyötään taloissaan ja milloin ulkona ollaan, siellä levittäisi niitä taisteluaseita, jotka meillä nyt on käytettävänämmä sanomalehtiemme muodossa. Kokouksissamme voimme aina keksiä keinoja miten saadaan rintama niin lujaksi ettei sen murtamisesta ole pelkoa, vaikkapa omankin kansan keskuudessa nousisi ja nouseekin mies sieltä, toinen täältä tekemään vastustustyötänsä, sillä muistettavahan on miten pahallakin ovat aina palvelijansa, eivätkä ne monastikaan ole huonompia.

Meidän suomalainen raittiuskansamme ei ole joka paikassa vielä oivaltanut mitenkä vankkoja taisteluaseita me olemme viime vuosina itsellemme rakentaneet. Sanomalehtiemme mahtia ei läheskään vielä tunneta. Siksipä ei niiden levittämiseen ole pantu kyliksi aikaa ja tarmoa, joka seikka pitäisi ottaa raittiuseurain kokouksissa aivan pontevasti huomioon. Eivätkä ne ole yksin raittiussväen luettavia, niitä voidaan suositella kaikille, joitten rinnassa sykkii suomalaisuudelle ja kaikille hyvälle asioille lämmin sydän.

Raittiustalojamme joukolla taas täyttämään! Niin kauvan kun näemme miten rikkaruohot rehottavat puolikypsien viljapeltojemme pientareilla, tarvitaan raittiustaloissamme kunnollisia asukkaita, jotka eivät talojensa nurkkia päästä lahoilemaan ennen aikaansa ja jotka kunnan asukkaiden tavalla katsovat että rikkaruohot tulevat juurinensa pois kitketyiksi, etteivät ne joka vuosi olisi tuhoansa tekemässä.

Niin kauvan kun kapakat rehottavat kaupungeissamme, kaunteissamme ja valtioissamme, niin kauvan eivät jouda raittiustalomme tyhjinä seisomaan, vaan on ne uudelleen täytettävä, ja täytettävä ripeästi.

Kiitosta ansaitsevat ne lukuisat seurat, jotka ovat yhäti uutterassa työssä ja kutsumukselleen kuuliaisia olleet, ja hyvänä esimerkkinä voimme pitää heitä, nekin, jotka ovat nähin saakka laiminlyöneet tehtävänsä raittiustyössä.

Kaikin siis yhteisvoimilla osottamaan raittiustaloillemme sitä kunniaa, mihin ne ovat rakennetut, ja pitämään huolta että niitten kodikkaat suojat tulevat tästä lähtien olemaan täytetyt kunniallisella, työtä tekevällä väellä, joka pitää kunniaa jaloa raittiusaatetta ja raittiustaloja!

A. V. H.

VUODEN PIMEIN PÄIVÄ

Syyspäivän painuessa lännen maille
käyn katsomahan tarhaa vainajain.
Siks' että tunnen elon jäävän vaille,
on raskas levon kaipuu rinnassain,
ja herkin sieluin, sairain sydämin,
ma etsin itselleni tyyntä kohtaa,
miss' illan tullen rusko ristiin hohtaa
ja kummun lumeen sätein kirkkahin.

On kylmään multaan kuolleet lehdet hiljaa
lakastuin niinkuin parhaat toiveheni; —
ja kaikkialla nähden tuonen viljaa
teen tilin elämästäin itselleni:
Sen mitä kärsin, herkkään anteeks' annan
ja siunaan elämäni onnetonta.
Mut niitä liian, liian ompe monta,
mä joiden tuskaa tunnollani kannan.

*Kun kiiluu viime kastepisare
jo kumpuin kuihtuneilla kukkasilla,
ja pehmein käsin talvi peittää ne
taas lumihiutaleilla valkoisilla,
mä mietin kulkemista elämän:
Oi, milloin loppuu ikäväni änkeä,
ja milloin lumi haudalleni lankeä,
mun sulkein hiljaisuuteen hellään.*

VILJO KOJO.

AINO

Eräs elämän tarina.

(Kolmannen palkinnon saanut kilpakirjoitus III:ssä sarjassa).

ITSEKÄÄN ei Aino tiennyt mitenkä se kaikki oli voinut tapahtua. Elämä on niin ihmeellistä. Se tuntui ikäänkuin suruvoittoiselta sadulta, jonka pienenä prinsessana hän oli ollut, heiteltävänä onnen aallokossa juurin kuin lastunen tuolla Tyynten valtameren kuohuissa. Hän oli lukemattomia kertoja iltahämärässä istunut tässä ikkunan luona silmäillen rauhaisaa kaupunkia tuhansine valoineen. Kaukana tuolla taivaan rannalla, missä maa ja taivas yhtyvät yhteiseen, sopusointuiseen syleilyyn, syttyivät tähdet. Samoin oli ollut siellä kotonakin, kaukana Suomen rantakaupungissa, josta muistot sielun puhtaassa pyhätössä yhä elivät. Juuri samallinen meren lahden ulappa, sama tuttu kohina. Tuntuipa kuin nuo Tyynten valtameren levottomat laineet olisivat vain lakkaamatta laulaneet suurta, mahtavaa elämän laulua, hänen, Korhosen Ainin surullista elämän laulua.

Täällä uudessa maailmassa, Lännen suurkaupungissa, on kaikki niin suuremμοista. Elämän pohjavirrat ja hyrskyt lyövät korkealle, aivan kuin nuo Tyynten meren kuohut, jotka kuuluivat taas tänä iltana mah-

tavammin kuin monesti tämmöisinä iltahetkinä, sillä päivä oli ollut myrskyinen.

Aino oli päättänyt viettää tätä iltaa pienenä perhejuhlanä. Hän oli kattanut pöydän puhtaalla pitsireunaisella pöytäliinalla, varustanut maukkaita kotileivoksia ja kirkkaaksi kiillotettu, Suomesta tuotu kuparinen kahvipannu porisi iloisesti keittiön hellan päällä.

Anttia vain ei alkanut kuulua, vaikka hän oli koettanut varoittaa aamulla lähtiessä. Ei voinut aivan suoraan sanoa, että älä nyt vain taas mene kapakkaan, kun on maksupäivä. Se ei olisi kuitenkaan auttanut mitään. Mutta muuten oli Aino maininnut että nyt menään yhdessä vähän naapurissa käymään. Ovat kutsuneet pikku illanviettoon. Hääpäivää ei Antti varmaankaan muistanut. Olisi siis hauskaa valmistaa pieni yllätys.

Kello kävi jo yhdeksättä eikä Anttia vain näkynyt. Oli aikaa taas uudelleen haaveilla tuttujen, kotoisten muistojen keskellä. Meren kuohu yhä vain kuului tuolta, soittaen samaa säestystä Ainin iltahaaveille.

Tänään oli heidän kymmenes hääpäivänsä . . . Oi, jospa saisin sittenkin tuon ajan, yksitoista vuotta elämästäni takaisin! Toisin, vallan toisin tekisin valintani. Niin yksitoista vuotta Silloin tuln tuntemaan tuon miehen, johon nyt olen sidottuna Se side solmittiin sinä iltana, kymmenen vuotta sitte Tahdoin näyttää vanhemmilleni, että heidän ei tarvitse olla määräämässä tyttärensä avioliittoasioissa.

— Muurarirenttu Näytän heille että muurarirentustakin voi tehdä miehen. Rakkaus se on, joka

on pääasia avioelämässä. Te vanhemmat puhutte aina varallisuudesta. Rakkaus on vain toisarvoinen asia. Kun varallisuus on vain saman arvoinen, muu ei tule kysymykseen Vai talon omistajan tytär, koulusivistyksen saanut, jolla on sitäpaitsi taidemaalariksi-kin jonkun verran taipumusta — vai hänestä nyt tulisi muurarin kisällin vaimo! On siinä tytöllä jär-keä

— Tie alkoi nousta pystyyn. Karkaamme Antin kanssa Amerikkaan. Siellä on vapaa maa. Ei ole ah-dasmieliset vanhukset estämässä

— Muurarin kisällistä tuli muurarimestari, joka sai rahaa uudessa maailmassa. Kun rikkaina täältä pa-laamme, niin isä ja äitikin antavat jälleen anteeksi.

— Mutta Antti ei ollutkaan pysynyt miehenä. Ka-pakka oli ollut voimakkaampi viettelijä kuin Aino oli kuvitellut. Juopottelu alkoi ensin vähitellen, salaisesti. Nyt se oli ollut jo viime vuosina julkista, josta Aino ei edes uskaltanut varoittaa! Hän oli sen kerta tehnyt, varoittanut tavalla, joka oli saanut Antin raivostumaan. Perhesiteet olivat särkyneet. Silloin Antti, joi kol-matta viikkoa. Juomarin koti, lukemattomien muitten suurkaupungin juomarikotien lisäksi, oli syntynyt. Aino sai ruveta käymään työssä, pesemässä "herras-väen" vaatteita. Hänen oli huolehdittava pikku An-tinkin vuoksi, joka oli raajarikko raukka. Isä vain ei paljoa tuonut kodin ylläpitoon. Ei ollut tänäkään iltana, kymmenentenä häpäpäivänään, toivoa että Antti tulisi ai-kanaan kotiin. Turhaan Aino sai odottaa.

Joka on kerrankin silmänyyt tämän laatuisen kodin seinien sisälle, luonut katseen tämmöisen perheen äi-

din sääliä herättävään olentoon, hän voi kuvitella hel-posti, miksi Aino tänä iltana toivoi että hän olisi saa-nut elämästään yksitoista vuotta takaisin.

Elämä rankaisee armottomasti. Neljännen käskyn rikos, rikos vanhempiaan vastaan, oli usein tullut kaa-meana muistona mieleen. Vanhemmat olivat olleet sit-tenkin oikeassa. Muurarirenttu Jossa silloin tuli se otettua todellisuuden kannalta, eikä rakkauden haaveissa. Rakkaus ei voi saada parantumaan juoppoa, kuten Aino oli alussa uskonut.

Monta kertaa tämmöisinä iltahetkinä oli lohduttava ja vapauttava kyyneltulva tullut kohottamaan raskasta taakkaa kärsivän äidin sydämeltä. Niin se tuli tänä-kin iltana, tuli kuin häävieraat, valuen poskipäille, jotka olivat jo kuoppaisiksi käyneet, vaikka ei ijän vuoksi.

Pikku raukka, kalpea, kahdeksannella oleva poika nukkui sängyssä, jonka hengitystä äiti tuon tuostakin tarkasteli. Syvä huokaus puhkesi äidin povesta. Pikku Antti oli ollut onneton alusta alkain. Kun äidin täytyi käydä toimeentuloksi työssä "herrasväessä", niin Antti sai usein olla päiväkaudet lukittuna huoneeseen. Kerta oli hän kaatunut niin pahoin, että kylkiluu vioittui. Ei kukaan tiennyt mikä poikaa vaivaa, kun hän toisinaan kirkui ja huusi. Isäkin jo tarttui asiaan ja poika toi-mitettiin lääkärin luo tarkastettavaksi. Ei hän vikaa löytänyt. Arveli vain, että se on junkkari, jolle tulee antaa selkäsauna, jos se alkaa kirkumaan. Sitä isä koettikin, mutta se ei auttanut. Taas oli mentävä lää-käriin ja vanha, kokenut mies löysikin vian: Kylkiluu oli poikki, tuottaen pikku raukalle sanomattomia kär-simyksiä. Isä ei kuitenkaan alkanut paremmin per-

heestä huolehtimaan. Äidin tuli raataa yhteiseksi toimeentuloksi edelleen.

Tuota kaikkien kärsivien uskollista ja varmaa pelastajaa, kuolemaa, oli Aino monta kertaa toivonut. Ja nytkin tuli tuo huokaus juuri siksi, pientä viatonta raukkaa katsellessa, kun se tuossa nukkui. Isää ei vain kuulunut. Menee taas viikkopalkka. Edessä on sama raadanta Ei tullut hääpäivänämme-kään! Kirottu alkoholin orjuus

Aino olisi tahtonut tänä iltana pauhata tuon valta-meren kuohujen voimalla, varoittaa jokaista nuorta tyttöä menemästä tämmöiseen, avioliittoon!

Puoliyön aikana vasta tuli Antti — juopuneena! Tuskin kykeni yläkertaan kapuamaan. Rahat oli taaskin saanut kapakka. Perhejuhlaa ei vietetty. Aino tiesi taas olevan edessä entisen raadannan.

* * *

Kun Antti sitten vajaan vuoden kuluttua sortui alkoholistin ennenaikaiseen hautaan, sanoivat kaupungin demokratiset sanomalehdet hänen kuolleen sydämen heikkouteen. Todellista syytä ne eivät tahtoneet mainita. Murtuneena palasi Aino Suomeen vanhempiensa luo, saamaan heiltä anteeksiannon, pikku raa-
jarikon kera. Mennyt vuosikymmen tuntui Ainosta kuin paha uni, josa sai herätä uuden päivän koittaessa.

SALONPOIKA.

SANANEN SIVEELLISYYDESTÄ

(Kolmannen palkinnon saanut kilpakirjoitus).

OS kääntää katseensa minne päin tahansa, niin joka puolelta kuuluu valituksia siitä että nuorison siveyskäsitteet ovat höltymään päin, että taantumus on tapahtunut nuorisomme kehityksen kullussa. Ja valitettavasti on se myöskin totta.

Jos me esim. vertailemme nykyajan nuorisoa nuorisoon kymmenen vuotta sitte, niin suuri ero on jo tälläkin ajalla tapahtunut.

Mutta meidän ei sovi istua moittimaan nuorisoa tuosta takaperin menosta. Syyt täytyy etsiä syvemältä. Syyt täytyy etsiä siitä kodin piiristä, jossa meidän nuorukaisemme ja neitosemme ovat kasvaneet.

Oli aika, jolloin vanhemmat kasvattivat lapsensa kristillisten opinkappaleiden kautta eroittamaan hyvän pahasta ja kasvattivat täten lapsiinsa syvän inhon kaikkea huonoa vastaan.

Mutta sitten tuli aika, jolloin suuret joukot vanhempia luopuivat kristinopista eivätkä näin ollen antaneet lapsillensa pientäkään kristillisyyteen perustuvaa opetusta, vaan kaikki, mikä oli hyvää ja kaunista, revittiin alas ja sanottiin että se on vanhaa, se on vanhoillista, joka ei missään tapauksessa nuorisolle kuulu; nuoriso tarvitsee uutta, se tarvitsee uudenaikaista ja ennen kaikkea se tarvitsee ehdottoman vapauden.

Kuten jo edellä mainitsin, revittiin kaikki vanha alas. Mutta vanhemmilla ei ollutkaan panna uutta tilalle, heillä ei ollutkaan antaa mitään lapsilleen ja mitä-päs he antaisivat, kun kaikki on vanhaa. Uutta sen olla pitää, mutta mitä?

Vapautta ennen kaikkea Niin, vapautta sitä on annettu ja sitä on myöskin osannut nuoriso hyväkseen käyttää, koska jo ovat alkaneet tulla näkyviin lukemattomat vapauden seuraukset (varsinkin "Bebelilin" oppilaille).

On ikävä sanoa, mutta se on valitettavasti totta, että monet vanhemmat, jotka halveksivat kristilliseveellistä maailman katsantokantaa, jättävät lapsensa kokonaan ilman neuvoa ja varoittavaa sanaa laskiesaan heidät maailman tuulten tuuditeltaviksi. He lähettävät lapsensa köyhinä, tietämättöminä kaikesta mikä heitä saattaa kohdata purjehtiessaan täällä salakarien ympäröimänä.

Vanhemmat eivät ole tahtoneet tai oikeammin sanoen eivät ole osanneet antaa lapsilleen mitään ohjausta eroittamaan pahaa hyvästä, kun kaikki on vanhaa

Löytyy äärettömän paljo vanhempia, jotka omaavat kaikellaisia siveyssääntöjä ja itse noudattavat niitä tarkasti. Mutta he eivät tahdo lastensa vapautta ehkäistä sen vertaa että he neuvoillaan opettaisivat lapsensa eroittamaan pahan hyvästä.

Usein tällaiset vanhemmat ikäväkseen huomaavat että heidän rakas lapsensa on vapaudessaan horjahtanut niin pitkälle että on mahdoton enää korjata.]

Vapaus kuuluu kaikille, olkoonpa kysymyksessä sit-

ten nuori tai vanha. Mutta vanhempien velvollisuus on kuitenkin opettaa lapsillensa kuinka heidän tulee käyttää vapauttansa, että se olisi kunniaksi vanhemmille ja lapselle itselleen ja myöskin joksikin hyödyksi isänmaalle.

Tällaisesta kodista lähetetty lapsi, jossa ei ole opetettu häntä eroittamaan pahaa hyvästä ja jossa ei ole vahvaa perustusta laskettu lapsen tulevalle elämälle, on köyhää köyhempi henkisesti ja myöskin ruumiillisesti.

Ei sovi meidän ollenkaan ihmetellä että löytyy lukemattoman paljon langenneita naisia ja miehiä. Ja useimpain tällaisten langenneiden huulilta kuulee sanat: Tämä on minun vanhempieni syy, kun minä olen näin ales joutunut! Kun minä kodistani läksin, ei minulle yhtään ohjaavaa eikä varoittavaa sanaa sanottu. Itse olen saanut elämälleni suunnan valita ja huono suunta tuli valituksi, sillä mitenkäs sitä parempaa olisi osannut valita, kun ei kerran kodissa ole mitään mainittu

Kuulee myöskin joskus sanottavan että huonon kirjallisuuden käyttäminen on synnä alhaiseen tilaan.

Niin epämieluisia kuin onkin lausua ajatuksensa tästä, niin kumminkin täytyy rehellisesti tunnustaa että lukemattomissa kodeissa juuri tänä päivänä näkee pöytää koristavan kaikellaisten roskaromaanien y. m. s. Ketä niin monet vanhemmat voivat syyttää lastensa sielun saastutuksesta? Eikö juuri itseensä.

Jos tahdotaan — ja se on välttämätöntäkin — opettaa lapsille elämän salaisuuksia heidän tullessaan siihen ikään, jolloin he voivat ymmärtää ja käsittää asioita,

niin tulee vanhemman valita kirjat, jotka vastaavat heidän ikäänsä. Jos taas lapsen vanhemmat tuntevat itsensä kykenemättömiksi sitä tekemään, silloin on paras kääntyä jonkun vanhemman opettajan tai jonkun muun oppineen henkilön puoleen pyynnöllä että hän ohjaa valitsemaan sopivia kirjoja. Meille on poikia ja tyttöjä varten kirjoitettu äärettömän paljon hyviä kirjoja, joista he voivat tutkia elämän salaisuuksia ja viisauksia.

Pois siis kotien pöydiltä tuollaiset suuret lääkekirjat ja kaikellaiset roskakirjallisuudet, jotka lastemme mielen ja sielun saastuttavat!

Tulevan sukupolven siveellinen kohottaminen riippuu yksin vanhemmista, riippuu erittäinkin äideistä, sillä minkälaisiksi äidit kasvattavat tyttärensä ja poikansa, sellainen tulevaisuuden kansa heistä tulee. Se riippuu siis ainoastaan äidistä tahtooko hän kasvattaa tyttärensä ja poikansa niin, että siitä tulee kunniaa ja siunausta hänelle ja tuleville sukupolville, vai kasvattavatko he kansan sellaisen, joka lahoo omaan mättömyyteensä.

Suuret sanat eivät suurta aikaan saa, jos emme töillä ja esimerkeillä lapsia ohjaa ja opeta. Sen tähden onkin äitien velvollisuus jo pienestä pitäen kasvattaa lapsiansa, uhrata kaikki joutohetket heidän hyväkseen. Pois kaikki tyhjät vierailut ja kylässä käynnit. Koko aika lapsien hyväksi. Tulee painaa visusti mieleensä että se on vain yhden ainoan kerran kun me saamme lapsemme kasvattaa.

Ja te nuoret naiset ja miehet, jotka ette kodissanne ole olleet tilaisuudessa saamaan minkäänlaisista tiedon

lähteistä ammentaa, alkakaa tästä hetkestä hakemaan kirjoista tietoja itsellenne älkääkää koko ihanaa nuoruuttamme uhratko turhuuteen ja synnin palvelukseen. Muistakaa että teistäkin tulee kerran perheen äitejä ja isiä ja kuinka te voitte sitten lapsianne opettaa ja kasvattaa, kun ette kerran itsekään tahdo mitään oppia.

Melkein jokaisella paikkakunnalla on suuret lainakirjastot, joista nuorisomme voi käydä lainaamassa hyviä kirjoja. Mutta käyttääkö nuoriso tätä tarjousta hyväkseen? Eivät käytä. Heillä ei ole aikaa kotiopintoihin, heidän aikansa kuluu paremmin palloruumuissa ja teattereissa kuin kirjojen ääressä. Ja seurauksista, joita tällaisella huvittelulla saattaa olla, he viis välittävät, kunhan vain heidän aikansa menee hupaisesti.

Herätkää neitokset, herätkää nuorukaiset, alkakaa innokkaasti kehittämään ja kasvattamaan itseänne, että tekin voitte kerran jättää lapsillenne perinnön, jota ei voida rahalla eikä rikkaudella korvata. Herätkää jokainen — nainen ja mies, nuori ja vanha — itse kasvattamaan itseänne.

MARIA LEMPIÖ.

KIRJAHYLLY

KIRJALLISUUS on elämä tutkittuna sanoissa. Miten monissa muodoissa elämä ilmenee, miten monessa suhteessa se tulkitaan! Ääretön on kirjahyllymme sisältö ja ääretön sen vaikutus. Sen miljoonat teokset kertovat elämää, elämää aina papyruskääröjen hieroglyfeistä nykyiseen jättiläistuottavaan kirjapainoikaamme. Vaan kaikkialla tuota hyllyä tarkastaessamme löydämme ihmissydämen sykkinnän ja luomakunnan salaperäisen voiman, olkoonpa se sitten nykyisemmän romaanin, sanomalehden, tahi kuivimman tieteellisen pamfletin kautta tulkittuna.

Sanotaan että parhain koulu on mailman kirjasto, jossa ihminen voipi mielin määrin ammentaa virkistystä janoovalle tiedonhalulle. Mutta tuo kirjasto on kasvanut vuosituhansien kuluessa; kirjain paljous on kuten ääretön erämaa, jonka keskellä ainoastan on yksi kirkas, virkistävä lähde — *hyvä kirjallisuus*, ja moni harhailee erämaassa koskaan löytämättä lähdettä. On niin paljon tarjolla jo erämaassa, että usein ei osata kaivatakaan lähdettä. Erittäinkin monille, joiden herkkiin mieliin eri vaikutukset niin helposti koskevat, voi olla turmiota tuottavaa harhailu kirjallisuuden erämaassa. Tässä asiassa on työtä raittiusseuroillemme. Niiden henki vaikuttakoon nuorison kirjalliseen ma-

kuun siihen määrin että he, löytäen raittiustalon kirjahyllyltä *parhainta*, vaativat sitä muualtakin.

Henry Van Dyke lausuu: "Monet kirjat ovat ainoastaan kaikuja kaikujen kauista." Se on totta; kirjallisuudessamme löytyy äärettömän paljon hetkellistä ja haihtuvaa, joka kiinnittää mieltä tänään ja joutuu unholaan huomenna. On paljon kirjoja, joiden lukeminen on ajan tuhlaamista, joiden ainoa vaikutus on ajatuksen estäminen. On toisia, jotka antavat ajatuksen aihetta, avartavat mailmamme ja katsantokantamme ja herättävät ja kaunistavat tunneihmisen meissä. Hyvä kirja on jalon laatijansa sydän veri; hyvän kirjallisuuden yksi vaatimus on sen vaikutus terveellisesti tunne-mailmaamme. Ja silloin kun kirkjailijan sydänveri, kantaen puhtaimmat, jaloimman tunnearteen, löytää virran omassa sydämessämme, joka voipi siihen liittyä, olemme oppineet tuntemaan hyvää kirjallisuutta. Suuressa mailman kirjahyllyssä on varaa valikoida ja omata, sillä me emme enään elä aikakaudessa, jolloin kirjat olivat niin kalliita että ne rautaketjuilla kiinnitettiin hyllylle.

Eräs tunnettu amerikkalainen lausuu: "Kulttuuri sana tuo mieleeni kuvan presidentti Wilsonista Valkean Talon sinisessä huoneessa ahmivana päivällisen jälkeen Aristotelesta samalla ahneudella kuin tavallinen ihmisen uusinta novellia. Jos jokainen heittäisi novellin syrjään ja ahmisi niinikään Aristotelesta, niin taitaisimmepa olla oppinutta kansaa; vaan hyvä novelli ei suinkaan saa unohtua. Luonto ja ihminen ovat niissä parhaiten kuvattuina ja parhaimmat aiheet runossa ja proosassa ovat jumaluus, luonto ja ihmisyyt."

Jokaisessa kirjallisuuden muodossa on ominaisuutensa ja oma taikansa. Historia näyttää ihmispolvien nousun ja häviön; filosofia auttaa järjellisesti ymmärtämään näennäisesti järjettömiä asioita; biografit tuovat suurmiehemme ikäänkuin käteemme tarkastettaviksi. Ja jokainen lahjoittaa jotakin.

Elämän koulussa eivät jokaisen tehtävät ja harrastukset vie häntä joka päivä kirjahyllyn luo, vaan oppikaamme antamaan arvo sille ja vetäytymään joskus tehtävistämme antautuaksemme jonkun hetken seurustelulle kirjailijain parissa. Mailman kirjahyllyllä on tarjolla aarteita, loppumattomia ja ihania.

E. A.

KUPARIALUEELTA

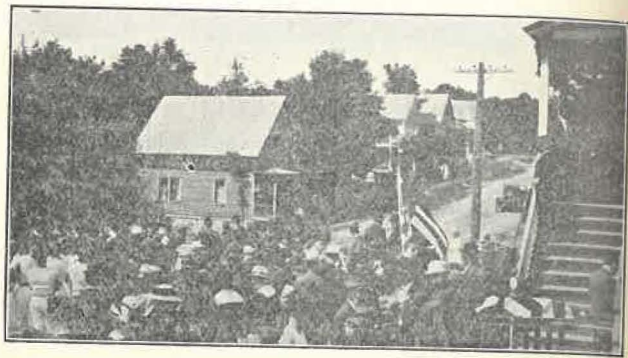
KUPARIALUE on seutu, jossa raittiustyö, samoin kuin monet muutkin kansalaistemme keskuudessa olevat pyrinnot, on saanut alkunsa. Nyt vielä elää täällä henkilöitä, jotka ovat ensimmäisiä syntysanoja lausuneet erilaisille harrastuksille.

Kolmekymmentä yksi vuotta on helmikuun 25 päivänä 1906 kulunut siitä kun Amerikan suomalaisten ensimmäinen raittiusseura Pohjantähti Hancockissa perustettiin. Siitä asti on raittiustyö elänyt Kuparialueella. Tuhansia yksilöitä on sen kautta pelastunut juoppouden orjuudesta. Sadat kodit ovat sen kautta saavuttaneet paremman ja sopusointuisemman perhe-elämän. Tuhannet lapset ovat olleet tilaisuudessa tutustumaan raittiusasiaan. Se on levittänyt tiedon valoa kaikkien keskuuteen, josta on ollut seurauksena juomatavan halveksiminen ja lopuksi sen laillisuuden kieltäminen ehkä muutamien vuosien kuluttua.

Vähän yli kymmenen vuotta sitte syntyi Kuparialueen suomalaisten raittiusseurojen keskuuteen liitto, jota kutsumme Kuparialueen Suomalaiseksi Raittiusliitoksi ja jonka vaikutus on huomattava tällä alueella. Voisimmepa sanoa, että jollei tätä liittoa olisi ollut ylläpitämässä yhteishenkeä ja yhteistoimintaa, olisi yh-

teiselle asiallemme käynyt paljoa pahemmin, monien kohtaloitten kohdatessa. Mutta usein kokoontuva, liiton kautta kokoon kutsuttu raittiusväki tällä alueella on aina voinut pitää yllä sitä yhteistoimintaa, jota kaikkialla raittiustyössä kipeästi kaivataan.

Vuotuiset juhlamme ovat yleensä onnistuneet hyvin, toisinaan muodostuneet tämän alueen suomalaisten suurimmaksi kesäjuhlaiksi.

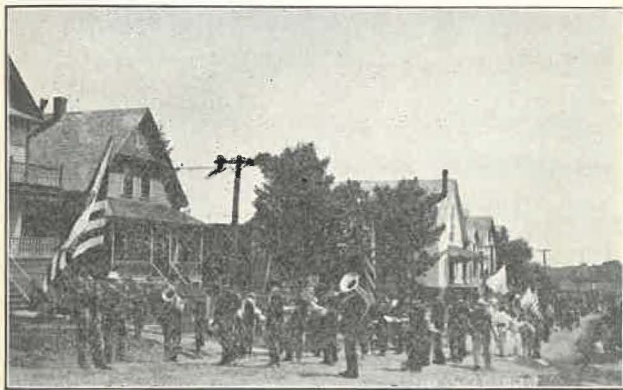
Kuparialueen Raittiusliiton juhlayleisö kokoontuu Aurankukka r. s. haalin edustalle So. Range, Mich.

Vuotuinen juhlaulkaisu on puhunut aina elävää asian harrastusta liiton piiristä, joskin toisinaan on oltu vaatimassa enemmänkin.

Viimekesäinen kymmenvuotisjuhlamme pidettiin South Rangella, Mich., johon osanotto oli tavallisen runsas. Liitämme jonkun kuvan tämän kirjoituksen yhteyteen siitä juhlaulkueesta, joka juhlapäivän aamuna pantiin toimeen South Rangen kauppalan ka-

duilla, sekä kulkueen matkaan lähdöstä ja perille saapumisesta juhlapaikalle.

Juhlassamme esiintyivät laululla naiskööri Sävel, Pohjantähden sekakööri ja Hancockin sekakööri, kaikki Hancockista, joitten johtajina olivat neiti Tillie Grekilä ja opettaja K. W. Kilkka. Puheita pitivät South Rangen kauppalan presidentti kansalaisemme Jacob Uitti, Heikki Moilanen, opistolainen Hugo Hil-

Juhlakulkue lähdössä Aurankukka r. s. talolta juhlapaikalle.

lilä ja John Hilli suomen kielellä, kirjanpitäjä Davis engl. kielellä. Juhlarunon lausui neiti Liisa Marti, Hancockista, jonka oli sepittänyt M. Johanson Jacksonvillestä, O.

Urheilukilpailuihin ottivat osaa Huima South Rangelta ja Vesa Painesdalesta viisiottelussa. Liiton kiertävän kunnia-palkintopokaalin voittivat Huiman pojat seuraavaan kesäjuhlaan asti.

Raittiustyö Kuparialueella on alkanut elpyä kuluneen syksyn aikana ja useampia seuroja on alkanut uudeen toimintaansa. Ahdas ja äärimmäiseen ristiriitaisuuteen johtanut aika on ohitse. Väestön taloudellinen asema vähitellen kohoaa ja henkiset harrastukset virkistyvät. Taistelu huonoja elämän tapoja vastaan voi käydä voimakkaammin yhteisvoimin.

Liiton alueella on kulkenut useampia puhujia kuluneen vuoden aikana. Ensiksi Heikki Moilanen, sitten Esa Torkko ja John Hill ja nyt myöhemmin A. J. Jalakanen lokakuun loppupuoliskolla. M Moilanen oli liiton ja Veljeysseuran yhteisenä puhujana, Torkko ja Hill lehtiyhtiömme palkkaamina, tuomari A. J. Jalakanen yksinomaan Veljeysseuran palveluksessa, mutta saman asian hyväksi ovat nämä kaikki tehneet työtä.

Liittomme pitää edustajakokouksiaan neljä kertaa vuodessa eikä omista pääyhdistyksen asemaa, vaan toimii keskinäisen sopusoinnun, aatteellisen yhteistyön ja poliittillisen toiminnan eduksi. Alueellamme ovat seurat enimmäkseen Veljeysseuraan kuuluvia.

H. MOILANEN.

SANKKOINA JOUKKOINA YHTYKÄÄ RIVEIHIMME!

ERTTAISENA ja kirkkaana paistoi keskikesän armas aurinko, luoden ympärilleen valoa ja elämää. Hilpein mielin riensivät ihmiset eteenpäin. Oli juuri juhannusaatto, tuo kesän riemujuhla oli aivan ovella. Iloisena hääräsi nuorisosa Isollamäellä laittaen kokkoa illaksi.

“Kello on ja kahdeksan, nyt on jo aika lähteä kokkoa polttamaan Isollemäelle!” kiljahti Ojalan Eero kujan kujan, ollen hiukan juhlatuulella.

Nuorisosa alkoi tulla joka puolelta iloiten ja meluten, nuoret miehet olivat miltei kaikki humalassa. Työtöt kulkivat erillään, aivan kuin peläten tuota “liikutettua” poikalaumaa. Siinä tulevat Kunnaksen Elli ja Harjalan Annikin.

“Kuules, onko siinä perää, kun kuulin että täällä on oikein suuret juhlat pois menevän Perälän Helmin ja opettaja Alion toimesta, Helmi kun lähtee Amerikkaan huomen aamulla?” kysyi Anni.

“En tiedä varmaan. Olen kyllä kuullut siitä puhutavan, mutta en oikein usko että Helmi lähtee Amerikkaan nyt, kun on juuri koulunsa lopettanut. Tulisihan hän nyt täälläkin toimeen. Ja hän kun on niin kova intoilemaan isänmaan rakkaudesta ja raittiudesta,

sepä nyt vasta olisi kaunista, jos hän itse näyttää ettei välitä vaikka jättääkin isänmaan. Minä en oikein ymmärrä kaikkea mitä Helmi tarkoittaa. Hänellä on niin ankaria vaatimuksia, että kuka ne voi täyttää. Hän kun vaatii että nuorten miestenkin pitäisi olla niin kuin pyhimyksiä.”

“Kuinka niin?”

“No kuules, kun kerran olimme yhdessä kävelemässä, niin jouduimme muun muassa keskustelemaan nuorten elämästä. Ja kyllä hän löysi syitä jos jonkinlaisia. Hän sanoi että ei kukaan kunnon nainen saisi mennä naimisiin miehen kanssa, joka nauttii väkijuomia. Vielä hän väitti ettei hän milloinkaan menisi naimisiin semmoisen miehen kanssa, joka on jonkun köyhän pettänyt ja jättänyt. Ojalan Eeroakin hän sanoi juopoksi. Kun kysyin eikö hän mene Eeron kanssa naimisiin, sanoi Helmi: ‘Minulla ja Eerolla ei ole mitään mahdollisuutta; me kuljemme niin eri teitä, ettemme voisi mitenkään yhteen sopia. En voisi koskaan uskoa elämäni juopon miehen käsiin.’ — Ajattele, sanoa Eeroa juopoksi, jos hän nyt joskus ottaa muuttaman ryyppyn; muutoin niin kunnon poika. Ja entä kun sain vielä minäkin osani. Hän sanoi että ei ole oikein, kun seurustelen Peltolan Paavon kanssa. Paavon olisi muka huolehdyttävä Kärkelän Liisasta. Kun sanoin että kyllähän Paavo Liisalle maksaa määrätyn summan, niin hän alkoi minua syyttämään toisten sortamisesta. Helmi sanoi olevan sen suuren rikoksen, jos menisin Paavon kanssa naimisiin ja Liisa jäisi yksin.”

Siihen loppui tyttöjen keskustelu. He olivat saapuneet kokon luokse, jossa oli jo suuri joukko nuoria

ja joitakin vanhojakin. Iso kivi oli koristettu koivuilla ja kukilla kauniiksi puhujalavaksi.

“Jopa täällä nyt taitaa tulla suuret juhlat, kun on kivetkin laitettu juhla-asuun!” kuului väkijoukosta.

Samassa astui korisetulle kivelle opettaja Alio ja lausui lämpimin sanoin kaikki tervetulleiksi viettämään juhannusjuhlaa, juhlaa valon ja vapauden. Toivoi että tämä juhla olisi ilon ja riemun juhla vanhoille ja nuorille. Toivoi ettei tätä juhlaa, joka on juhla valon ja kirkkauden, käytettäisi väärin. “Iloitkaamme raittiin mielin. Olisi jo aika heittää pois tuo vanha turmiota tuottava tapa juovuttaa itsensä ja siten turmella sielunsa ja ruumiinsa. Elämä vaatii meiltä parempaa. Toivon että kaikki tänä iltana tulisivat olemaan tyytyväisiä ja huomaisivat että tapojen muutos olisi tarpeen. Toivon että tämä ilta herättäisi kylämme kansan uuteen eloon, niin että uusi huomen meille koittaisi, joka paheet voittaisi.”

Opettaja Alio poistui lavalta ja tämän jälkeen kajahti ilmoille: “Kuules kuinka soitto kaikuu” ja “Jos sydän sulla puhdas on”.

Metsä niin juhlallisesti kajahti, kun tuo joukko inonin laulunsa lopetti. Sitten seurasi runoja ja kertomuksia. Nyt astui lavalle Perälän Helmi varmoin askelin ja puhui seuraavasti:

“Arvoisat ystävät!

“Pyydän lausua teille muutamia sanoja tänä iltana. Tämä ilta on oleva merkkitapaus elämässäni. Olen viettänyt monta herttaista hetkeä kanssanne tällä paikalla. Täällä olen ollut mukana monena juhannuksena, tuntien iloa ja juhlallisuutta. Tällä kertaa on

rinnassani niin monia tunteita ja ajatuksia, aivan erilaisia kuin ennen. Tiedätte että huomenna jätän nämä armaat tantereet selkäni taa. Ajattellessani että vuorokauden päästä en voi enää polkea näitä rakkaita tanssuhuuita sydän kaihosta sykkäilee.

“Te ehkä nyt sanotte että minä olen isänmaani halveksija ja hylkijä, mutta asia ei ole niin, sillä armasta synnyinmaatani kaiholla muistelen. Tämä sulo pohjola on oleva minulle aina kalliimpi kuin kultala.

“Tahton mennä katsomaan miten Väinölän lapset tuolla vierasten kansojen keskellä elävät. Tahton nähdä miten kansani jalot pyrinnot siellä edistyvät. Miten armas heimoni taistelee tuolla vieraiden olojen keskellä uhkaavia vaaroja ja paheita vastaan. Tahton auttaa sen kuin voin armasta kansaan tuolla kaukana. Sydäntäni kirvelee, kun ajattelen että tänne jäävät nämä armaat kummut, tänne jää niin paljon hyviä ystäviä ja rakkaita omaisia. Jälleennäkemisen toivo kuitenkin mieltäni virkistää. Ikävä kyllä on myöskin tieto että armailla kotitantereilla olisi niin paljon työtä. Olen koettanut heikoilla voimillani tehdä mitä olen voinut. Mutta työni ei ole vielä suuriakaan hedelmiä tuottanut. Hyvät kyläläiset, katsokaa kuinka paljon juoppous kylvää kurjuutta. Kuinka paljon olisikaan kylässämme toisin, jos alettaisi jo heräämään ja nousemaan tuosta raskaasta unesta. Meiltä vaatii Jumala ja isänmaa nuoria ja terveitä voimia, vaan miten voimme toivoa raitista ja tervettä tulevaisuutta, kun vielä täysin käsin kylvämme turmelusta ympärillemme. Tiedämme että juoppous on siveettömyyden ja monien muiden paheiden isä. Jos nyt siitä paheiden alkujuuresta pääs-

täisi, niin seuraisivat hyvät pyrinnot itsestään. Suurin toivomukseni olisi, että kun palajan kotiin, saisin nähdä täällä sankan joukon raitiusriveissä. Toivon ettei silloin enää saa näitä ihania valon juhliamme häiritä juopuneiden melu ja tappelu, vaan raitis ilo ja laulu raikuu silloin näillä tutuilla kankailla.

“Tämä juhannusilta on ensimmäinen, jolloin on laitettu tänne muutakin ajan viettoa eikä vain leikkiä ja väkijuomia. Toivon että usein tämän jälkeen on täällä tämän kaltaisia tilaisuuksia, joissa henkistä kehitystä harrastetaan. Kaikukoon usein näillä armailla kankailla Väinön raittiin kansan laulut ja soitot. Kuulkaa kuinka pikku linnut virittävät puhtaat virtensä Jumalan kunniaksi! Miksi me ihmiset, jotka olemme paljon arvokkaammat Herran suuressa luonnossa, miksi me myrkyttäisimme itsemme, miksi turmelisimme sielun ja ruumiin? Poistakaamme turmelus!

“Jos voisin saada tietää vielä tänä iltana että kylässämme koittaa uusi huomen, niin olisi se suurin lahja mitä voisin saada lähtöni hetkellä.

Siis heräjä kansani, nouse jo yöstä,
aamun koitto jo sarastaa!
Poistuos nyt jo paheen työstä
uraasi uutta käy taivaltaan.
Nouse jo kansani, heräjä yöstä
eloasi voitokast' alkamaan,
ettei voimias nuoria syöstä
juoppouden kuiluun hirmuisaan.
Nouse jo kansani, tartu työhön,
ettemme ijäksi jäisi yöhön!”

Helmi lopetti puheensa. Innokas käsien taputus kuului ympärillä. Mutta samassa kuului ahteen laidasta kirouksia ja huutoa. Kaikki juoksivat katsomaan — ja näky oli kauhea. Ojalan Eero oli humalapäissään riitaantunut erään Kalle nimisen miehen kanssa ja iskenyt tätä puukolla niin että seurasi kuolema.

“Siinä siis taas yksi hirmutyö, tehty väkijuomien kiihotuksesta!” lausui Helmi huohtaen.

“Todella on tämä kauheaa!” huudahti Harjulan Anni. “Kuules Helmi, kiitos puheestasi tänä iltana! Kyllä se sinun neuvosi on paras. Me lupaamme nyt että alamme innolla tehdä parannustyötä. Heti ensi tilassa pyydämme opettaja Alion hommaamaan tänne raittiuspuhujan, joka herättää innostusta ja perustaa seuran. Tarvitsisimme niin sinuakin Helmi tässä suuressa työssämme. Lupaathan tulla pian takaisin. Olemme niin kokemattomia. Mutta kyllä kai opettaja Alio meitä ohjaa.”

“Sen hän kyllä tekee,” sanoi Helmi. “Oi, miten tunnen itseni onnelliseksi, kun tuo suurin toiveeni näyttää toteutuvan. Sydämeistäni iloitsen, kun te olette innostuneet tuohon jaloon ja kauniiseen työhön. Kestäköön ja kasvakoon innostus ja seuratkoon työtänne siunaus.”

Helmi sanoi hyvästit useille ystävilleen ja lähti matkalle iloisena siitä että niin moni oli luvannut täyttää hänen alkamansa työn.

On viisi vuotta kulunut. On taas juhannusaatto. Isollamäellä on nykyin kokko ja sankka joukka nuorisoa. Kaikki näyttävät niin reippailta, ei näy ainutta-

kaan juopunutta. Laulut raikuvat ja soitto soi, puheita ja runoja kuunnellaan innokkaasti. Ihmeellinen muutos on kylässä tapahtunut. Entinen raakuus on nyt poissa. Ei luulisi paikkakuntaa enää samaksi.

Käsi kädessä kulkevat Perälän Helmi ja opettaja Alio. Helmi on muutama päivä sitte palannut Amerikasta. Iloiten ottivat entiset toverit hänet vastaan. Riemusta sykki Helmin sydän nähdessään jalon työn tuotaman siunauksen. Helmi ja opettaja Alio olivat tänään julaisseet kihlauksensa. Riemuten hurrattiin heille. Olivathan tänään yhtyneet henkilöt, jotka olivat laskeneet perustuksen koko kylän parannukselle. Ja heidän liittonsa toivotaan tulevan onnelliseksi. Monet tulevat seuraamaan heidän työtään ja liittoaan. Sankkoina joukkoina yhtykää riveihin!

H:A H:Lä.

RAITTIUSVÄKEMME KIRKOL- LISET HARRASTUKSET

RAITTIUSASIA on kieltämättä suurimpia ja voimakkaimpia henkisiä kysymyksiä Amerikan suomalaisten kesken. Mutta silti ei se sellaiseen yksistään vastaa niitä kauniita ihanteellisia toiveita, mitkä kantavat korkealle ihmiskunnan hengen syviä ja helliä tarkoituseriä. Raittiusasia yksistään raittiutena ei vahvista ja rohkaise koetuksen aikana.

Tarvitaan ohella jotain muutakin kuin raittiusaateen ihanteet. Tarvitaan syvempää ja voimakkaampaa elämän katsomusta kuin mitä yksinään raittiusasiassa löytyy ihanteittemme tyydytykseksi. Tarvitaan *uskontoa*. Tarvitaan, että *hengellinen* elämän katsomus läpikuultavana värityksenä seuraa raittiustyötämme.

Meillä oli aikoinaan se onni raittiustyössä, että me olimme hyvin suuressa määrässä käsi kädessä kirkollisten kanssa. Sama tapa meillä on vieläkin pienemmällä suomalaisten asutusseuduilla. Se on hyvin kaunis tapa. Se antaa iloa ja lohtua monissa vastahakoisuuksissa niille, jotka ovat olleet työssä mukana alun erin. Tekee niin hyvää kun saa nähdä edes joitakin seutuja, missä nämä kaksi kallista kysymystä pidetään *samassa arvossa*.

On kyllä seutuja sellaisiakin meillä, missä on keritty avaamaan rajat auki raittiusasian ja kirkollisen työn välillä. Etupäässä on tullut tällä alalla huomatuksellaiset seudut, missä on suomalaisia tuhansittain. Se on surullista, mutta totta. Kysyin äsken eräältä huomattulta raittiustyön tekijältä josko hän tapaa käydä kirkossa. — Kyllä, mutta perin harvoin, oli hänen vastauksensa. Kun kysyin kuuluiko tuon hänen seuransa jäseneksi ketään sellaista, joka nimittäisi itseänsä kristilliseksi ja kävisi kirkossa, niin vastasi hän: Ei ketään. — Tämä on kauheaa. Tuollaisen raittiusseuran henkiset ihanteet kärsivät surkeaa myrkytystä kielteisistä ilmapirtauksista.

Kun lukee sanomalehdistämme paikkakuntakirjeitä eri seuduilta, niin huomaa niistä aina miten milläkin seudulla hankaavat kirkolliset ja raittiusseuralaiset toisiaan vastaan. Jos ei sitä aina niin suorasti sanotakaan, niin kyllä ainakin rivien välistä huomaa minkä puoleen asialla kirjoittaja kulloinkin on.

Eikä tässä itse asiassa tarvita mitään erityistä asiaakaan. Kyllä se erimielisyys sitten jatkuu, kun se kerta alulle päästetään. Niitä on sellaisiakin ihmisluonteita, jotka heräävät vain siksi, että on olemassa erimielisyyttä henkisissä harrastuksissa. Tällaisia luonteita löytyy niin hyvin meidän kirkollisissa kuin raittiusväessäkkin. Kirkolliset syytävät kaiken moskan raittiusväen päälle, kun raittiustyön edustajat ovat tehneet itsensä syypäiksi niin moneen kevytmieliseen tekoon. Siksi kirkolliset alkavat jäädä pois meidän kansallisen raittius työmme yhteydestä eivätkä enää tule käymään kokouksissamme ja kekkereissämme. Jos joku heistä vielä

kuuluukin raittiustyön tekijäin joukkoon, niin lähettävät he vain jäsenmaksunsa kirjoihin merkittäväksi, että jäsenyys säilyisi kokonaan ulkonaisista vaikutteista. Tällainen menettely ansaitsee tulla ankarasti arvosteltavaksi. Se on mitä rumin teko kirkollisen väen puolelta raittiusväkeä kohtaan. Jos tätä epäkohtaa ei saada korjatuksi, niin on varmastikin tuonnempaan odotettavissa niin hyvin raittiusasiallemme kuin kirkollisille harrastuksillemme vakavia vammoja.

Jos kirkollinen väkemme pitää itsensä niin pyhänä ja jumalisena ettei se enää voi olla meidän kanssamme vuorovaikutuksessa, käyttäen lausetta: älkää vetäkö ijestä epäuskoisten kanssa, niin vetävät he päälleen sillä vastuun, josta on vaikea selviytyä.

Toiselta puolen on meidän raittiusasiamme edustajissa paljon sellaisia tuulihattuja, jotka pitävät kunnianaan suun soittamisen. Raittiusasian kustannuksella nauretaan ja ivataan uskonnon ja kirkollisen suunnan edustajain yksipuolisuuksia. Jos sellaisissa ihmisissä löytyy virheitä ja heikkouksia, jotka uskontoa ja kirkollisuutta edustavat meidän keskuudessamme, niin luultellaan että koko suuret ja vakavat ijankaikkiset sielu- ja kasvatustopilliset kysymykset olisi sillä ratkaistu, kun osataan soimata ja herjata sen heikkoja edustajia. Useammasti saa nähdä että nämät tällaiset kevytmieliset raittiustyön edustajat ovatkin aivan läheisessä yhteydessä kielteisten kanssa. Kun näin on, niin suurenee kai juopa vain yhä suuremmaksi näitten harrastajain ja aatteellisten uurastajain välillä.

Tämä on surkuteltavaa nähdä ja kuulla. Molemmat ovat yhtä tärkeitä liikehaaroja. Se, joka lähtee näitä

erottelemaan toisistaan ja arvostelemaan toista tärkeämmäksi kuin toista, koettaa halaista puuveitsellä hiuskarvaa. Tapahtukoon tämä erotteleminen sitte kumpasesta joukosta tahansa, ei siinä voida menestyä.

Olisi suuri voitto raittiusasialle, jos sen edustajat olisivat siksikään ymmärtäväisiä siveellisessä suhteessa, että antaisivat jakamattoman tunnustuksen uskonnollisille liikkeille ja harrastuksille. Ei ainoasti rauhan säilyttämiseksi, vaan itse asian oikeatuntoisuuden takia. Sillä eihän raittiusasiata voida muutoin edustaa kasvatustopillisessa ajatuksessa kuin ainoasti pysymällä lähellä uskonnollisia ihanteita. Jos taas kasvatustopillinen suunta otettaisiin pois raittiusasialta, niin ei siihen jäisi silloin enää kuin tyhjä ulkokuori. Tyhjä säkki ei pysy pystyssä, sanoo suomalainen sananlasku. Jos raittiusasian yhteydessä ei saisi opettaa ja innostaa kasvatustopppia, kaatuisi se tyhjyyttänsä.

Ylempänä jo mainitsin miten me ennen alkuaikoina olimme käsi kädessä ja miten vieläkin olemme pienemmillä suomalaisseuduilla samalla tavalla. Monesti satuu olemaan samat virkailijat molemmissa, seurakunnassa ja raittiusseurassa. Tästä jo pitäisi huomata miten molemmat ovat yhtä tärkeitä, niin raittiusasia kuin uskonnollisuuskin. Nämä molemmat täydentävät toisiaan.

Monet isät ja äidit valittavat miten nuorisopakkava vieraantumaan pois kansallisuudestaan. Yksin jo tästäkin syystä tulisi lapsena kohta ohjata nuorisoa ymmärtämään raittiusasiaa ja totuttaa heitä ottamaan osaa kansalliseen työhön.

Ei niin etteikö kirkollinenkin työ olisi kansallista

työtä. Mutta yksin kirkollisen työn yhteydessä ei voida mennä niin yksityiskohtiin saakka eri työtavoissa.

Me voimme raittiustyötä tehden tunkeutua useamman sopukan paljastamiseen jokapäiväisen elämän pimeissä loukoissa käytännöllisesti kuin mitä me voimme kirkollisessa työssä. Tarkoitin raittiusasian poliittista puolta. Kirkollista työtä on vaikeampi yhdistää politiikkaan. Siksi raittiustyössä tulee eteemme useampia käytännöllisiä työtapoja, joiden välityksellä vähemmänkin kehittyneet voivat ohjata lapsia raittiustyöhön. Silti yhtä hyvin samat lapset ja samat vanhemmat sopivat tekemään työtä seurakuntiemme sunnuntai kouluissa.

10—25—1915.

— LE — VI.

SUOMEN TILA YLEISEUROPALAISEN SODAN AIKANA

SUOMEN kansan nykyisestä tilanteesta kertoessani, mihin se yleiseuropalaisen sodan aikana on joutunut, en tunne itseäni kovinkaan rohkeaksi sitä tehdessäni. Hyvien sanomien tuojalla ja ikävien surusanomien kertojalla on suuri ja oleellinen ero. Hyvien sanomien tuoja tietää että hänen sanomansa vaikuttavat ilahduttavasti, jota vastoin sellaisen sanomien tuoja, joita minulla tällä kertaa on, tuntee päinvastaista.

Epäilemättä on Suomen kansalla nyt kokemuksista rikkain vuosi mitä sillä lähimmässä menneisyydessä on ollut. Pilvistä on ollut Suomen kansan valtiollisen elämän taivas useampien vuosien kuluessa, vaan ei sen aurinko ole ennen ollut niin laskeutumaisillaan kyyntelien mereen kuin nyt yleiseuropalaisen sodan aikana. Ken voisi kuvailla sitä vaikutusta, minkä teki maamme sotatilaan julistamisen tieto koko kansaan.

Ensimmäiset viikot sodan julistamisesta olivat kaikkein vakavimmat. Yhteys koko maailman kanssa oli kokonaan katkaistu. Säännölliset liikeolot muuttuivat epävarmoiksi. Monet liikehaarat kokonaan lakkautui-

vät. Tästä oli luonnollisena seurauksena että työttömien luku oli suuri. Pitkää talvea täytyi valmistautua vastaan ottamaan, joka tuntui vaikealta. Tämän ennestään vaikean tilanteen teki vieläkin vaikeammaksi elintarpeiden suuresti kallistuminen ja vieläpä oli pelkona niiden kokonaan loppuminen.

Lieventävinä seikkoina taloudellisen tilan tukemiseksi on pidettävä hallituksen toimenpiteitä hätäaputoitten järjestämiseksi ja ennen kaikkea linnoitusalueitten niin kutsutut "patterityöt", jotka tarjosivat ansiokasta työtä, jossa työmiehet ansaitsivat noin 6—10 markkaan päivässä. Toinen, ilahduttavampi toimenpide kansan taloudellisen ja henkisen elämän tukemiseksi oli sota-kieltolain julistaminen koko maahan. Tämän säädöksen mukaan, niin pitkältä kuin tietoni ulottuvat, oli kaikki alkoholipitoisten juomain anniskelu ja myynti kiellettyä. Tällä oli suuri merkitys, etupäässä kaupunkilaisoloihin nähden, joissa väkijuomien käytäntö on yleisempi. Olin tilaisuudessa puhuttelemaan opettajia, jotka iloitsivat siitä että viime talven koulutyö näytti tuottavan parhaimpia tuloksia, sillä juomari-kotienkin lapset olivat nyt tilaisuudessa paremmin saamaan kodin hoivaa ja huolta.

Tässä yhteydessä mainittakoon myöskin Suomen raittiuskansan yleisestä, koko maata käsittävästä nimien keräyksestä kieltolakipuolueelle. Kaupungeissa tämä nimien keräys toimitettiin listoilla, vaan maalaispitäjät kunnalliskokouksissaan toimivat asian puolesta. Helsingissä toimitetussa nimien keräyksessä tultiin mitä parhaimpiin tuloksiin, joka edellyttää että raittiustyö on kulkemassa lopulliseen voittoon.

Vielä otan vapauden sanoakseni sinulle rakas kansalaiseni, veljeni ja siskoni, täällä kaukaisessa lännessä jonkun sanan. Meillä on yhteiskunnallinen vapaus suurempi kuin kotimaassamme Suomessa. Mutta jollei meillä ole siveellistä vapautta, ei tämä voi olla meille vapauden maa. Meidän täytyy oikealla tavalla ratkaista suhteemme raittiuskysymykseen, ettemme joutuisi miljoonien uhrien joukkoon, jotka kuolevat, ei Europan sotatantereilla, vaan niinä uhreina, jotka väkijuomat riistävät kansoilta.

Jos vielä koettaisimme saada yleissilmäyksen Suomen hengellisestä ja henkisestä toiminnasta yleiseuroalaisen sodan aikana, etteivät vaikeat ajat olekaan kovin suureksi esteeksi parhaimmalle. Vaikeuksien ja koetuksien ajat pakottavat ihmisiä hiljentymään vakavampien kysymysten eteen. Huolimatta siitä että Helsingissä oli ulkoisesti pimeä, eivät tiet Herran huoneisiin olleet oudot ihmisille. Olen vakuutettu siitä että monet saivat halun valmistautua kohtaamaan Jumalansa nähdessään ajan merkkien täytyvän kansojen kohtaloissa.

Raskaana on Herran käsi ollut Europan kansojen päällä näiden kahdentoista kuukauden aikana ja sen käden painoa on Suomen kansakin tuntenut. Mutta kuka tietää millaisia ajatuksia on Jumalalla Suomen kansaan nähden, kun hän on tehnyt työtä ja toiminut sen maan eteen ja sen kansan eteen niin että hän on tähän asti estänyt kansamme verivirtoihin hukkumasta. Kunpa me nöyrtyisimme Jumalan väkevän käden alle, että hän saisi ajallansa meidän korottaa.

Koetuksien aikoja on kansallamme ollut menneisyydessä, vaan kärsivällisesti on se niitä kantanut, uskollisesti parempia päiviä odottanut. Tätä varmaa toivoa on vielä kansallamme. Se sitä kannattaa. Ja tieto että Ylimmäisen oikea käsi voi kaikki muuttaa.

ANTTI V. TUUKKANEN.

PIIRTEITÄ RAITTIUSTYÖSTÄ AMERIKASSA

OIN 7—8 vuoden ajan on raittiustyömme ollut lomaannuksen tilassa eikä se vielä nytkään osoita niin ripeää nousua kuin olisi suotavaa. Sosialistiemme valtaava agitatsioonityö ja sen puolueen monet sanomalehdet ovat olleet yhtenä suurimpana tekijänä siinä, että raittiustyömme ei ole voinut kyllin menestyksellisesti kilpailla “uuden aatteen” kanssa. Sitä paitsi on monia muitakin syitä, jotka ovat myös ehkäisevästi vaikuttaneet ja vieläkin vaikuttavat raittiustyömme menestykseen. Tarkoituksemme ei kuitenkaan ole lähemmin kosketella näihin eri seikkoihin tässä kirjoituksessa. Huolimatta suuresta vastustustyöstä monelta taholta ja erimielisyyksistä omassa joukossamme, näyttää siirtokansamme raittiustyö nykyään kuitenkin varmoja edistymisen merkkejä ja ne ovat uuden innostuksen ja valoisan ajan aamunsarastuksia.

Näistä paremman ajan merkeistä voimme ennen kaikkea mainita omat sanomalehtemme *Päivälehd*en ja *Raittiislehti-Siirtolaisen*, lisääntyvän agitatsioonityön V-seuran ja eri liittojen puolelta ja sen suotuisan mielialan muutoksen raittiustyötä kohtaan, joka on kansassamme tapahtunut viimeisinä parina vuotena. Edellisinä vuosina suurin osa nuorisoomme ja paljon van-

hempaakin väestöä uskoivat sokeasti sosialistiagitaattorien ja muiden onnenonkijain puheita ja antautuivat heidän johdettavakseen, mutta nyttemmin on tultu jo huomaamaan niiden todelliset tarkoitukset ja ne monet suuret tuhotyöt, joita tällainen kiihottajajoukko on monella tavalla aikaansaanut keskuudessamme. Viime vuoden aikana on raittiusseurojen jäsenluku jo jonkun verran lisääntynyt ja toiminta kaikin puolin käynyt vilkkaammaksi. Ja nämät ja monet muut seikat ovat varmoja takeita siitä, että raittiustyömme on uuden ajan kynnyksellä, se on käännekohdassaan parempaan ja menestyksellisempään toimintaan. Ottakaamme huomioon nämät varmat merkit ja tosiasiat ja käyttäkäämme niitä hyväksemme.

* * *

Suurimman pääyhdistyksemme S. K. R. Veljeysseuran toiminnassa ei ole kuluneen vuoden aikana tapahtunut mitään erikoisemmin mainittavaa. Pyydämme kuitenkin lyhyesti mainita muutamia tärkeimpiä asioita tämän yhdistyksen kuluneen vuoden vaiheista.

Suurimpana häirtana tämänkin järjestön toiminnassa on varojen puute, ja juuri siitä syystä ei ole voitu tehdä niin paljon ulkopuolista agitatsioonityötä kuin olisi välttämättä pitänyt tehdä. Suuren pääyhdistyksen toimesta pitäisi olla aina liikkeellä työntekijöitä, raittiuspuhujia, jotka kulkisivat jokaisessa paikallisseurassa innostamassa jäseniä, järjestämässä niiden toimintaa y. m. m. tavalla työskentelisivät paikallisseurain ja pääyhdistyksen hyväksi. Veljeysseuralla on viime vuosina ollut palveluksessaan vain lyhytaikaisia puhujia, jotka kuukauden tai kaksi ovat kulkeneet joillakin paikka-

kunnilla pitämässä raittiuspuheita ja samalla myyneet kirjallisuutta. Monet paikkakunnat eivät ole saaneet puhujaa vuosikausiin, vaikka sitä olisi kipeästi tarvittu. Tämän tähden vaikeissa oloissa toimivat ja sellaiset seurat, joissa ei ole toimintaan innostuneita ja kykeneviä jäseniä, ovat joko kokonaan nukkuneet tai kituvat toimettomuudessa muutamalla jäsenellä. Jos olisi voitu pitää puhujia aina liikkeellä, niin ne olisivat voineet perustaa paljon uusia raittiusseuroja ja herättää vanhoja vilkkaampaan toimintaan.

Veljeysseuran kiertävänä puhujana viime toimintavuoden aikana oli Heikki Moilanen yhteisesti Illinoisin ja Kuparialueen Raittiusliittojen palkkaamana mainittujen liittojen alueilla. Myöskin teki Moilanen viime keväänä puhujamatkan Lännen Raittiusliiton alueelle yksistään Lännen liiton toimesta. Nyt paraillaan on Veljeysseuran puhujana lakimies Aaro J. Jalkanen. Hän aloitti matkan Kuparisaarella lokak. 14 p. ja siirtyy sieltä Iron, Marquette ja Gogebic kaunteihin y. m. Tilapäisiä puhujia on kustannettu Veljeysseuran ja eri liittojen toimesta aina tarvittaessa silloin tällöin. Kuten jo edellä viittasin, on raittiusväen puolelta tehty agitatsioonityötä tavattoman vähän ja se juuri onkin yhtenä syynä työmme lamaantuneeseen tilaan. Tähän puoleen työstämme meidän tulisi tästälähin kiinnittää enemmän huomiotamme.

Veljeysseuran jäsenluku oli viime vuosikokouksen aikana melkein sama kuin edellisenäkin vuonna, noin 3,500 paikoilla. Useita seuroja on lakkauttanut toimintansa, niistä useimmat Kuparisaarella, johon on ollut syynä se tuhoisa lakko, joka päättyi noin vuosi

sitte. Useimmat näistä seuroista ovat taas kuitenkin alkaneet uudelleen toimimaan. Uusia seuroja perustettiin vuoden kuluessa kolme, nim. Apilankukka, Angora, Minn., Valonaura, Alavus, Minn., ja Uusiyritys, Biwabic, Minn. Seurojen lukumäärä Veljeysseurassa on nykyään vähän yli 80.

Kirjallisia harrastuksia ylläpitääkseni on Veljeysseura joka vuosi pannut toimeen kirjoituskilpailut. Tämän vuoden kilpailut onnistuivat osanoton puolesta hyvin, kirjoituksia tuli kaikkiaan 25, joista 5 Suomesta. Palkitut kirjoitukset ovat julaistuina tässä kalenterissa. Ensi vuonna on taaskin samallaiset kilpailut ja toivotaan niihin paljon osanottajia.

Veljeysseuran viime vuosikokous, 28:s järjestyksessä, pidettiin Canadan puolella Sault Ste. Mariessa. Kokous oli edustajien lukumäärään nähden pieni. Edustettuna oli ainoastaan 17 paikallisseuraa 19 edustajalla. Huolimatta pienestä osanotosta, oli kokous kuitenkin vilkas ja innostuksella otettiin osaa asiain käsittelyyn ja päätöksiin. Mainitsemme vain lyhyesti muutamia tärkeimpiä kokouksen päätöksistä.

Hautausapukysymys oli tässäkin kokouksessa kaikkein tärkeimpiä ratkaistavia. Jo ennen kokousta oli paikallisseuroille esitetty muutamia muutos- ja korjaus ehdotuksia tähän asiaan, mutta hyvin harvat seurat olivat niitä pohtineet ja lähettäneet vastauksensa. Saapuneista vastauksista kuitenkin ilmeni, että jokaisessa paikallisseurassakin ollaan myöntöväisiä tekemään korjauksia tähän asiaan ja niin vuosikokous rohkenikin korottaa jäsenmaksut 25 senistä 35 senttiin vuosineljännekseltä. Tähän verotukseen sisältyy siis myöskin

hautausapumaksu \$50.00, ja on johtokunta jakanut sen 35 senttiä niin, että 20 senttiä menee jäsenrahastoon ja 15 senttiä hautauskassaan. Tämä jäsenmaksujen korotus näyttää otetun vastaan yleisellä tyytyväisyydellä, koska ei tähän asti ainakaan ole vielä ilmennyt moitteita tai seurojen eroamisia sen tähden. Tämä 35 sentin jäsenmaksu ei todella ole vielääkään moitittavan suuri, sillä se on samalla myöskin vakuutusmaksu siitä 50 dollarista, joka jäsenen kuoleman jälkeen suoritetaan hautauskulujen korvaukseksi. Tämä jäsenmaksujen korottaminen kuitenkin suuresti parantaa yhdistyksen rahallista asemaa ja luultavasti tämän kautta tulikin tämä arka kysymys ratkaistuksi moneksi vuodeksi.

Vuosikokous hyväksyi myöskin johtokunnan laatimat uudet sääntöehdotukset otettavaksi käytäntöön yhdistyksemme sääntöinä. Käsikirja on entinen ja voidaan sitä sellaisenaan edelleenkin käyttää. Sairasapuosaston säännöt hyväksyttiin myöskin sellaisinaan kuin ne olivat johtokunnan ehdotuksessa. Näistä säännöistä on painettu pikku kirjanen, jota on jaettu paikallisseuroille.

Vuosikokouksessa oli vilkkaan keskustelun alaisena myöskin raittiusväen yhdistymiskysymys ja tulee kokouksen mielipide näkyviin seuraavasta ponsilauseesta:

”S. K. R. Veljeysseuran 28:s vuosikokous lausuu yksimielisen sydämellisen toivomuksen siitä, että Amerikan suomalainen raittiusväki yhtyisi yhdeksi suureksi yksimieliseksi järjestöksi tekemään työtä raittiusasian edistämiseksi kansamme keskuudessa. Mutta samalla vuosikokous pyytää lausua toivomuksensa, että tuo yhtyminen tapahtuisi S. K. R. Veljeysseuran nyt jo 28

vuotta kestäneen työn ja kokemuksen perusteella niin että Veljeysseuran lait ja tavat tulisivat siksi perustaksi, jonka pohjalle yhtyminen tapahtuisi, kumminkin siten, että laeissa ja säännöissä tehdään sellaisia muutoksia ja korjauksia, että ne vastaisivat niitä vaatimuksia, joita yhtymiselle ja yhteiselle työlle voidaan asettaa. Sitä varten päättää kokous, että Veljeysseuran johtokunnan tulee neuvottelukokouksessa valitun toimikunnan välityksellä lähettää jokaiselle itsenäiselle ja Suom. Raittiuden Ystävien Yhdistykseen kuuluville seuroille sääntönsä tarkastettaviksi niihin tutustumista varten, niin että jokainen Veljeysseuran ulkopuolella toimiva raittiusseura voisi ilmoittaa mitkä kohdat säännöissämme eivät voi tyydyttää seuran jäsenistöä ja mitenkä ne olisivat korjattavat. Täten katsoo vuosikokous tarjonneensa sellaisen pohjan yhtymiselle, joka on luja ja jolla Amerikan suomalainen raittiuskansa voi ryhtyä uudella uskolla ja innolla tekemään raittiustyötä jakamattomin voimin ja yhteismielin.”

Vuosikokouksessa valittiin Mikko Skyttä edustamaan Veljeysseuraa yhtymisasiaa valvovassa komiteassa.

Veljeysseuran johtokuntaan valittiin seuraavat henkilöt: esimieheksi Esa Torkko, varaesim. Mikko Skyttä, rahastonhoitajaksi John J. Beldo, kirjuriksi K. V. Mäntylä, ja J. P. Niemi, John Palmgord ja Heikki Moilanen. Ensi vuonna päätettiin vuosikokous pitää Suomenruusu r.-seuran talolla Clevelandissa, O.

Monista muista vuosikokousasioista emme ole tässä tilaisuudessa lähemmin selostamaan ja ovatkin ne jo yleisesti tulleet tunnetuiksi lehtiemme välityksellä.

* * *

Veljeysseuran vuosikokouksen edellä, heinäkuun 23—24 p., oli raittiuskansan lehtiyhtiön, The Finnish Press Companyn, vuosikokous myöskin Sault Ste. Mariassa, Michiganin puolella. Edustajia oli kokouksessa saapuvilla 20, edustanen he 275 osaketta.

Yhtiön tiliasiaain, liikkeen tilan y. m. kertomusten ja selostusten jälkeen oli kokouksen tärkeimpänä asiana kysymys varain hankkimisesta liikkeen eteenpäin jatkamiseksi. Edustajat poikkeuksetta lausuivat sen toivomuksen, että liikkeen täytyy saada elämään, sillä jos nämät voimakkaat raittiusväen taisteluseet lakkautetaisiin, niin se olisi korvaamaton isku koko raittiustyöllemme ja vieläpä olisi sillä paljoa syvemmätkin seuraukset kansallisellemme elämällemme. Asioista perinpohjin keskusteltua tultiin siihen varmaan päätökseen, että raittiuskansan lehtiliike on vapautettava velkojien alituisista rasituksista keinoilla millä tahansa. Se on raittiusväen velvollisuus ja se ei saa mistään hinnasta tätä velvollisuuttaan jättää täyttämättä. Tällainen mielipide oli kokouksessa vallalla ja uusin innostunein mielin luovattiin toimia lehtien hyväksi. Ja nyt todella näyttääkin, että ne eivät olleetkaan vain tyhjiä lupauksia niinkuin useimmiten tahtovat olla, sillä lehtiliikkeen taloudellinen asema on nyt todellakin paljoa varmemmalla pohjalla kuin vuosikokouksen aikana. Raittiusväen tulee nyt vain edelleenkin väsymättä ponnistella liikkeensä hyväksi kaikkialla, niin että koituu suuri voitto koko siirtokansamme raittiustyölle ja kaikille muillekin hyvälle harrastuksille ja pyrinnoille.

Lehtiyhtiön johtokuntaan tulivat valituiksi seuraavat: John A. Mattinen, Cloquet, Minn., esimies; A. W.

Havela, Duluth, Minn., varaesim.; Ed. Johnson, Hancock, Mich., rahastonhoitaja; Nels Teppo, Wakefield, Mich., kirjuri, ja jäsenet Esa Torkko, Soudan, Minn., M. J. Karvonen, Wakefield, Mich., ja Heikki Moilanen, Hancock, Mich. Varsinaisen johtokunan avuksi valittiin vuosikokouksessa n. s. lisäjohtokunta, johon tulivat Anton Lamminmäki, Hibbing, Minn., Kalle Ojajärvi, Conneaut, Ohio, Alfred Laakso, Wakefield, Mich., ja Frank Mattson, Eveleth, Minn.

Päivälehti ja Raittiuslehti-Siirtolainen ovat nykyään hyvin suosittuja lehtiä ja sitä parhaiten todistaa niiden suuri tilaamäärä. Jokaisen raittiusmielisen kansalaisen velvollisuus on ja tulee antaa jakamattoman kaikinpuolisen kannatuksen näille omille lehdilleen ja jos me niin teemme, niin niistä tulee voimakkaat tekijät kansamme sivistysrienoissa.

* * *

Muistettava tapaus on myöskin raittiuskansan yhteinen neuvottelukokous, joka pidettiin lehtiyhtiön vuosikokouksen jälkeen samassa paikassa. Tällaisen yhteisen neuvottelukokouksen pitämistä oli syksyllä 1914 ehdotettu ja Veljeysseuran johtokunta otti nämä ehdotukset huomionsa ja toimi siihen suuntaan useimpien liittojemme myönnytyksellä, että tällainen neuvottelukokous kutsuttiin koolle edellämäinnittuun paikkaan heinäkuun 26 päiväksi. Kokouksessa oli 27 edustajaa neljästä raittiusliitosta, S. K. R. Veljeysseurasta ja 17 raittiusseurasta, joista neljä oli itsenäistä seuraa kahdella edustajalla. Muut edustajat olivat Veljeysseuran paikallisseurain jäseniä.

Kokouksessa keskusteltiin lämpimästi raittiusväen yhteenliittymisestä ja innokkaasti sitä kannatettiin, vaan jonkun verran mielipiteet törmasivät ynteen siinä miten tämä yhtyminen voitaisiin paraiten toteuttaa. Veljeysseuraan kuuluvat edustajat uskoivat yhtymisen voitavan paraiten toteuttaa siten, että uuden järjestön pohjana olisi suurin ja vanhin pääyndistyksistamme, nim. S. K. R. Veljeysseura. Itsenäisten seurojen edustajat taas voimakkaasti edustivat sitä mielipidettä, että vanhat järjestöt ovat hajotettavat ja niiden sijaan on luotava kokonaan uusi yhdistys, uusilla laeilla, säännöillä ja työtavoilla. Erittäin viikkaan keskustelun tuloksena oli kuitenkin yksimielinen toivomus, että Amerikan suomalaisen raittiusväen yhteenliittymisen olisi nyt jo todellisuudessa toteutettava. Millä keinoilla tämä yhtyminen voitaisiin paraiten toteuttaa, siitä ei päästy mihinkään tulokseen eikä sen suhteen tenty mitään suunnitelluja senkään tähden kun itsenäiset raittiusseurat olivat niin vähän edustettuina. Yhtymisasiä eteenpäin kehittämään valittiin toimikunta, joka tulee tekemään suunnitelmia ja tiedustelemaan mikä on Amerikan suomalaisen raittiusväen yleinen mielipide tässä kysymyksessä ja millä ehdoilla yhtymistä voitaisiin suunnitella. Toimikuntaan tulivat valituiksi seuraavat henkilöt: Marquette Kauntin Raittiusliitosta Leander Peterson, Illinoisin Raitt. Liitosta Alfr. Laakso,*) Kuparialueen Suomal. Raittiusliitosta H. Moilanen, Gogebic ja Iron Kauntien Raittiusliitosta J. Jackson ja varalle Jacob Lahti,

*) Sen johdosta, että Alfred Laakso on muuttanut pois Illinoisin valtiosta, on hänen tilalleen komiteaan Illinoisin Raittiusliiton puolesta valittu Yrjö Remsujeff.—Oikolukija.

Minnesotan Raittiusliitosta Edward Mäki ja S. K. R. Veljeysseurasta Mikko Skyttä. Toimikunnan kokoonkutsujaksi tuli Heikki Moilanen, Hancock, Mich.

Näin oli siis taaskin toisen kerran pantu alulle yhtymispuuha. Mihin yritys johtaa, emme vielä voi päätvarmuudella johtaa, emme voi vielä varmuudella päätää, mutta näyttää kuitenkin siltä, että monien itsenäisten raittiusseurojemme on vaikea kuulua mihinkään yhdistykseen, olipa se sitten melkein minkälainen tahansa, ja on hyvin todennäköistä, että yhtymisestä ei tälläkään kertaa tule sen valmiimpaa, niin toivottavaa kuin se muuten olisikin.

Lokakuulla 1915.

K. V. M—Lä.

ITSEKASVATUKSESTA

IHMINEN on oman onnensa seppä, sanoo sananlasku. Ja niin väittävät yleensä ne henkilöt, jotka ovat itse itsensä kehittäneet, joten tässä lausunnossa on paljon perääkin. Nuorella elämänhaluisella ihmisellä on pyrkimys hyvään. Hänellä on hetkiä, jolloin elämä tuntuu hänelle läheiseltä. Ne ovat hänen heräämisensä etsikkoaikoja, joiden täyttämisestä riippuu koko hänen tuleva elämänsä ja menestyksensä. Tuollaisen innoituksen aikana kun tarttuu lujasti kiinni hyvään kirjallisuuteen ja laajentaa sen avulla tietopiiriänsä tai antautuu toimimaan hyvissä yhteispyrinnöissä, raittiusseuroissa y. m., niin niillä on tavattoman suuri merkitys ihmisen itsekasvatuksessa ja luonteen kehittämässä. Semmoisen nuoruusajan innostuksen hetkinä ammentaa henkilö itselleen tietoja enempi kuin koulunpenkillä. Koulutiedot ovat hyvät ja aivan välttämättömät, mutta ihmisen täytyy kuitenkin itseänsä kasvattaa ja se se juuri on tärkein koko elämämme tehtävistä. Ihminen tuntee silloin väkeviä voimia, voi välttää huonon seuran ja pysyy puhtailla elämän ylängöillä, joille hän pyrkii. Ja kun hän saapuu nuoruusajan ja miehuusajan rajalle, alkaa hänelle selvetä elämänsä suuret tehtävät, joista hän itse on kokonaan vastuunalainen. Tässä elämäntutkimuksessa tulemme huomaamaan

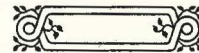
mitä me voimme ja mihin me kykenemme. Meidän täytyy, maksoi mitä maksoi, oppia kasvattamaan luonnettamme kaikkeen hyvään ja terästämään sitä niin, että tulemme voimakkaaksi ja omintakeiseksi yksilöksi ja luonteeksi, jota ei hetken huumaus houkuttele sinne ja tänne. Kun me löydämme itsessämme hyvää, naapureissamme hyvää, kansalaisissamme hyvää, niin saavutamme kansallISRakkauden, joka innostaa meitä hyvin suuressa määrässä aatteiden ja tiedon teille pyrkiessä.

Yleensä me ihmiset olemme liian ankaroita henkilökohtaisesti punnitsemaan toisten tekoja ja toimia, joka monessa tapauksessa lannistaa eteenpäin pyrkivän henkilön saavutuksia. Saattaahan olla niin, että isäin pahat teot höllentävät ja horjuttavat monen nuoren mieltä ja sentähden meidän äitien ja isien tulee ensin katsoa omaa itseämme ja sitten vasta langettaa tuomio nuorisolle.

Siellä meidän Pohjolassa tunsin kerran kaksi veljestä, joilla kummallakin oli yhtä hyvät mahdollisuudet kehittyä varallisuuden y. m. puolesta. Vanhempi veljistä ei päässyt opin teillä mihinkään ja nuorempi hypeli kuin lintu oksalla luokalta luokalle. Vanhempi veli oli perinyt isänsä ominaisuudet kaikissa tavoissa ja teoissa. Heidän isänsä oli alkoholisti ja tuo poika parka sai kaiken sen isältään periä. Päästäkseen koulussa ja elämässä eteenpäin, täytyy olla terve sielu terveessä ruumiissa. Kuinka monta niin lupaavaa nuorta miestä onkaan tämän tähden joutunut haaksirikkoon! Kuinka monen täytyy ikävällä sanoa: elämäni on hukkaan mennyt, nautein pettymyksen ainetta alkoholia, joka oli syynä kaikkeen!

Työskentely raittiusseuroissa esim. on tavattoman kehittävää meille, jos me vain teemme sitä työtä aatteen vuoksi ja itse kehittyäksemme, emmekä vain kuulu seuraan yksinomaan huvittelutarkoituksissa. On ikävää että raittiusväki niin harvoissa yhdistyksissä vielä tekee kasvatustyötä ja kiinnittää jäsenistöänsä todella vakavampiin kysymyksiin. Raittiusseuroissa olisi enempi tehtävä kasvatustyötä kuin tähän saakka, sillä jos ihminen ei itse itseänsä kasvata, niin hän pysyy tyhjänä kuin saippuapallo. Pyrkikäämme siis kehittämään ja kasvattamaan itse itseämme.

MARY J. JOKI.

LAULUKUORO SOINTU

San Francisco, Cal.

HMISTEN elämässä on virtauksia, jotka herättävät halua henkisiin pyrintöihin. Näiden virtausten pakottamana muodostuu tuon tuostaakin eri yhdistyksiä. Niinpä naiskuoro "Sointukin" on syntynyt, kasvanut ja ollut voimakaskin ajoittain, johon kuitenkin elämän jokapäiväinen vaihtelevaisuus on osaltaan vaikuttanut, toisinaan lamauttavasti ja toisinaan innostavasti. Ensin alussa siihen kuului vain 10 jäsentä, mutta suurta innostusta ja tarmoa ei heiltä puuttunut.

Helmikuun 8 p. 1912 mainittu kuoro ensi kerran äänensä kuuluville nosti. Pian sen jälkeen voimat elpyivät ja jäsenistö kasvoi 18 asti. Silloin jo rohkeammin Sointu soinnutteli, herätti eloon monia suomalaisia säveliä, jotka Suomen kansan perintöön kuuluvat ja joita Suomen kansa sielussaan kaipaa. Sen jälkeen jäsenluku on vaihdellut 14 ja 18 välillä. Jäseniä on pitänyt usein vaihtaa, kun entisiä on muuttanut pois paikkakunnalta. Tästä on johtunut vaikeuksia, mutta on ne aina voitettu ja rohkeasti eteenpäin kuljettu.

Kuoron johtajana on koko ajan toiminut väsymättömällä tarmolla neiti Vera Tiura.

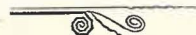
Yleisökin on näyttänyt meitä monasti ymmärtävän ja siitä on aina saatu uutta innostusta. Yhteinen asiammekin on monasti lämmittänyt mielet, joten tavallisista harjoitusilloistakin on muodostunut juhlahetkiä, jolloin laulun säveleet ovat kaikuneet puhtaammin kuin ennen. Arkihuolet ja väsymys on silloin unhotettu.

"Sointu" naiskuoro, San Francisco, Cal.

Sointu kuoro on nyt toiminut pian neljä vuotta, joka on harvinaista niin vaikeissa olosuhteissa kuin on täällä lännellä.

Toivon että Sointu soinnuttelisi vielä monet vuodet. Laulaisi lämpöä kylmiin sydämiin, jota niin monet kaipevat.

IHMISESTÄ JA ELÄMÄSTÄ

Puheen katkelma.

ITÄ lopultakin on ihminen ja mitän hänen elämänsä — tuo elämä, joka kaikista suruista ja murheista, puutteista ja kärsimyksistä huolimatta on meille niin äärettömän rakas? Ihminen on yksi ja kokonainen — minä olen minä ja te olette te; ja kun me puhumme elämästä, niin me sanomme kukin kohdalamme: *minä* elän. Ja kuitenkin se on väärin, sillä oikeastaan me emme itse mitään elä, vaan meissä elää legiooneja pieniä ainehiukkasia ja niiden elämä on se, jota me elämäksemme sanomme. Jos katsomme tiiviiksi ladattua tai jyrättyä pellon sarkaa, niin se meistä näyttää suurelta, yhtäjaksoiselta, kokonaiselta maakais-taleelta, se on sarka. Ja kuitenkin tiedämme että se on miljoonista multarakeista kokoonpantu. Niin on ihmisen, niin on jokaisen yksityisen minä tuollainen solujen kokonaisuus, jota yhdistää henkinen minämme.

Minua on pyydetty tässä tilaisuudessa puhumaan niiden edistysseurojen siveellisten harrastusten hyväksi, jotka tämän illanvieton ovat toimeenpanneet. Mutta tarvitseeko minun lisätä, mitä jo edellä olen sanonut, enää puhua erikseen näistä asioista. Ajattelen, että jos ihminen kerran saa käsityksen siitä mitä hän on ja mitä

elämä on, niin ei hänen minun ymmärtääkseni pitäisi tarvita seisoa epäröivänä tiehaarassa ja kysellä kumpaan suuntaan astua. Pitäisihän se olla selvää. Päinvastoin tahtoisin sanoa, ettei oikeastaan ole edes mitään erikoisia raittiuden harrastuksia, siveellisyysrientoja, eläinsuojelusharrastuksia j. n. e. Nekin ovat, jos vähänkin ajattelempa, kaikki yhtä ja samaa, ihmisen pyrkimistä sitä päämäärää kohti, johon hänen pitäisi kulkea. Eihän ne ole muuta kuin sitä ijankaikkista, kaikille tunnettua kamppailua ihmisten huonojen taipumusten ja heidän parempien pyrkimystensä välillä, pahan ja hyvän välillä. Kysymys on vain siitä tahdommeko taistella vai emmekö. Asia pitäisi olla selvä, mutta kuitenkin se ei ole selvä. Onhan satoja tuhansia ihmisiä, jotka pää kuumana miettivät voivatko yhtyä siihen tai siihen edistysharrastukseen. Ja kysymys on kuitenkin aivan yksinkertainen: asetunko hyvän taistelijain riveihin vai enkö. Ja kysymys on hiukan toisellainkin: onko *velvollisuuteni* itseäni ja muita kohtaan asettua taistelijain puolelle?

Mutta ihminen on itsekäs. Jos joku sanoo juopolle, irstaalle tai eläinten räakkääjälle: kuinka sinä, hyvä ystävä, noin sopimattomasti teet? niin hän helposti kuulee vastaukseksi: mitä se sinuun kuuluu, hoida omat asiasi, *itse* minä itsestäni vastaan! Mutta mitähän tämä suuri itse oikeastaan on ja millä hän kerskailee? Minä olen koettanut edellä todistaa, että meissä on miljoonia solulegiooneja, jotka taistelevat meidän hyvinvointimme puolesta. Olemmeko me antaneet niille hengen? Emme. Jos me siis jotakin olemme, niin me olemme

järkeviä olentoja, jotka olemme saaneet suuren, ihmeteltävän lainan. Entä sitten? Sanotaan tavallisesti, ettei ole oikeuksia ilman velvollisuuksia. Johtopäätös on, että me olemme tästä lainasta vastuunalaisia. Epäilemättä. Mutta ei ainoastaan itsemme tähden, vaan melkoisessa määrässä muidenkin suhteen. Kaikella on *seurauksensa*, yksin ajatuksillakin. Entä teoilla? Niiden seuraukset kulkevat kuin askelten jäljet jäljesämme. Ne voivat vaikuttaa kymmeniin ympärillämme, ilman että itse mitään tiedämme.

Kun meidän solujemme elämä on loppuun kulunut, silloin tulee meillekin kuoleman hetki. Jos voisimme silloin olla varuillamme, jos *tietäisimme* sen hetken olevan käsillä, millaiseksi se silloin eteemme muodostuisi? En luule sen tulevan jylisevänä tuomion enkelinä. Luulen että se tulee hiljalleen kuin suuri kysymys, jonka näkymätön käsi kirjoittaa eteemme. Luulen ettei sillä ole muuta muotoa kuin suuret kysyvät silmät, jotka ilmaantuvat eteemme ja katsovat meihin. Luulen että siinä silmänräpäyksessä palautuu kaikki mennyt eteemme, lapsuudesta viimeiseen elinpäivään saakka, rakkaus ja viha, onni ja onnettomuus, jokainen askel, jonka me olemme elämässämme ottaneet. Olettehan kuulleet kerrottavan, että kuoleman edessä, sen äkkiä meidät yllättäessä, muistaa kaikki, elää silmänräpäyksessä koko elämänsä uudelleen, asioita, joita on jo aikoja sitte unhottanut. Niin minä sen luulisin tulevan. Ainoastaan suuret, kysyvät ijankaikkisuuden silmät edessämme ja näkymätön käsi, joka hiljalleen laskeutuu olkapäällemme, niin kuin teemme kun kysymme jotain tärkeätä.

Mikä on tuo kysymys? Luulen ettei se jyrise ukkosena, vaan ainoastaan kuiskaa samaan tapaan kuin tuo kaikille tuttu säe kansanlaulussa — "mistäs tulet, kustas tulet, poikani poloinen?" Ei muuta, siihen sisältyy kaikki. Vastauksen antaminen jää meille kullekin itsellemme — itsellemme.

JOHANNES LINNANKOSKI.

NYT SUN ON PÄIVÄS

*Viel' ompi päivä, ystävä työhön käy
Ennenkun ilta ehtii ja joutuu yö.
Näät vaikk'ei toivon siintoa maassa näy
Elämän, valoon viittaapi aina työ.
Nyt sun on päiväs, sulta nyt odottaa
Uhraavaa työtä kärsivä isänmaa.*

*Nyt sun on päiväs, nouse, oi nouse pois
Ja tartu työhön innolla nuoruuden!
Tää työ on hyvän työtä, ken sille kylmä ois?
Tukena tahtoo se olla veljien.
Niin monta vielä tiellä näät kulkevan,
Jon loppu ompi kulkua kuoleman.*

*Nyt sun on päiväs, iltasi kerran saa,
Parhainta anna konsa viel' aika on.
Avoimin silmin katsohan maailmaa,
Ja sinut sääli valtaapi rajaton:
Näät paljon kyyneleitä ja murhetta,
Näät paljon tuskaa, huolta ja — rikosta.*

*Näät monta lupausta, mi tyhjäks jää,
Nuoruuden, voiman, toiveiden antamaa!
Ja monta näet valohon pyrkivää,
Mi tieltä eksyin suistua syntiin saa.
Käy avuks' heille, kätesi lämpöinen
Tueksi anna heikoille veljillen.*

*Käy avuks' heille, käyttäös leiviskääs
Niin että riemuin Herralles annat sen.
Ajalla tämän lyhyen elämäs
Herätä, nosta, suojele hellien.
Nyt sun on päiväs, sulta nyt odottaa
Uhraavaa työtä taivas ja isänmaa.*

IRENE MENDELIN.

MALAKIAS Kortesniemi, synt. Honkajoen pitäjässä, Turun läänissä, tammikuun 23 p. 1847. Tuli Amerikkaan heinäkuussa 1899. Liittyi Väinö r.-seuraan No. 3, Ishpeming, Mich., 1899. Oli ammatiltaan tavallinen kovantyöntekijä. Kuoli keuhkotautiin syysk. 15 p. 1914.

Aapeli Johannes Kallio, synt. Merikarvialla elok. 8 p. 1896. Tuli Amerikkaan 1910. Yhtyi Toivola r.-seuraan, Crystal Falls, Mich., elok. 25 p. 1914 ja kuoli samana vuonna joulukuun 23 p. aivokuumeeseen.

Frans Keskinen, synt. Ikaalisissa kesäk. 6 p. 1884. Tullut Amerikkaan huhtikuussa 1902. Yhtyi Vesa r.-seuraan, Glassport, Pa., helmik. 13 p. 1904. Kuoli keuhkotautiin jouluk. 1 p. 1914. Oli ammatiltaan tehdastyöläinen.

John Arvid Pisilä, synt. Ironwoodissa, Mich., maalisk. 9 p. 1897. Yhtyi Pohjanvalo r.-seuraan, Moose Lake, Minn., helmik. 8 p. 1914. Kuoli tapaturmaisella tavalla halkojen leikkuukoneeseen jouluk. 10 p. 1914.

Maria Ruusvall, synt. Kauhajoella tammik. 25 p. 1891. Tuli Amerikkaan maaliskuulla 1912. Yhtyi Kilpi No. 86 r.-seuraan, Conneaut, Ohio, toukok. 10 p. 1914. Kuoli keuhkotautiin marrask. 19 p. 1914.

Antti Anderson, synt. Lappajärvellä lokak. 24 p. 1855. Tullut Amerikkaan heinäkuulla 1887. Yhtyi Kannel No. 33 r.-seuraan, Superior, Wis., jouluk. 16 p. 1906. Kuoli munuaistautiin jouluk. 15 p. 1914. Oli ammatiltaan maanviljelijä.

Kaisa Rasku (Peippola), synt. Nurmossa jouluk. 11 p. 1848. Tuli Amerikkaan joulukuulla 1899. Yhtyi Onnenkukka No. 62 r.-seuraan, Chassell, Mich., maalisk. 28 p. 1910. Kuoli munuaistautiin jouluk. 6 p. 1914.

Hilma Juntunen, synt. Oulaisissa heinäk. 17 p. 1861. Tuli Amerikkaan 1892. Yhtyi Pohjantähti No. 1 r.-seuraan, Hancock, Mich., maalisk. 5 p. 1911. Kuoli jouluk. 25 p. 1914 kurkunpään tuberkuloosiin. Oli ammatiltaan neulojatar.

Paavo Laitinen, synt. Pyhäjärvellä, O. l. heinäk. 5 p. 1856. Tuli Amerikkaan 1903. Yhtyi Vesi r.-seuraan No.

22, Ely, Minn., jouluk. 31 p. 1911. Kuoli halvaukseen heinäk. 30 p. 1914. Oli ammatiltaan räätäli.

Isak Killinen, synt. Isokyrössä toukok. 25 p. 1885. Tuli Amerikkaan 1898. Yhtyi Vuorensäde No. 215 r.-seuraan, Belt, Mont., huhtik. 12 p. 1908. Kuoli lavantautiin elok. 1 p. 1914. Oli ammatiltaan maanviljelijä.

Aatto Komulainen, synt. Sotkamossa, syysk. 30 p. 1865. Tullut Amerikkaan huhtik. 17 p. 1906. Yhtyi Pohjantähti No. 1 r.-seuraan, Hancock, Mich., maaliskuulla 1908. Kuoli keuhkotautiin helmik. 2 p. 1915. Oli räätäli ammatiltaan.

Matti Gustafson, synt. Ylistarossa jouluk. 22 p. 1847.

Tullut Amerikkaan 1881. Yhtyi Kasvi No. 69 r.-seuraan, Fairport, Ohio, syysk. 22 p. 1895. Kuoli keuhkotautiin maalisk. 20 p. 1915. Oli innokas toimihenkilö r.-seurassa.

Olof A. Pelto, synt. Benfortissa, Mich., helmik. 16 p. 1886. Yhtynyt Koin-tähti r.-seuraan No. 18. Champion, Mich., kesäk. 10 p. 1907. Kuoli sydän- ja

keuhkotautiin maalisk. 18 p. 1915. Toimi kauppa-apulaisena.

John Talsoo, synt. Isokyrössä tammik. 25 p. 1846. Tullut Amerikkaan kesäkuulla 1883. Yhtynyt Kasvi No.

Matti Gustafson

69 r.-seuraan, Fairport, Ohio, heinäk. 20 p. 1905. Kuoli elok. 12 p. 1915 hengenahdistukseen.

Jacob Wilson, synt. Kalajoella lokak. 7 p. 1846. Tullut

Amerikkaan elok. 1874. Yhtyi Pohjantähti No. 1 r.-seuraan, Hancock, Mich., helmik. 22 p. 1895. Kuoli maalisk. 2 p. 1915 verisuonen katkeamaan aivoissa. Oli ammatiltaan työnjohtaja kaivannossa.

Jacob Wilson

1906. Kuoli syyskuun 3 päivä 1915 keuhkotautiin.

Paavo Johannes Hukkanen, synt. Kiuruvedellä, Kuopion l., tammik. 24 p. 1892. Tullut Amerikkaan lokak. 1902. Yhtyi Aamurusko No. 7, Negaunee, Mich., r.-seuraan elok. 25 p. 1907. Kuoli huhtik. 3 p. 1915 umpisuolen leikkauksen johdosta. Toimi kauppa-apulaisena.

Matilda Lakanen (Joki), Paavo Johannes Hukkanen

s. Jalasjärvellä helmik. 28 p. 1878. Tullut Amerikkaan 1890. Yhtyi Uusiv. No. 112 r.-s., Calumet, Mich., marrask. 12 p. 1898. Kuoli toukok. 25 p. 1915 keuhkotautiin.

Herman Hendrickson, synt. Evijärvellä marrask. 1 p. 1864. Tullut Amerikkaan 1887. Yhtyi Yrittäjä No. 137 r.-seuraan, Stambaugh, Mich., tammik. 19 p. 1902. Kuoli huhtik. 16 p. 1914 Chicagossa sairaalassa umpisuolen leikkauksen jälkeen. Vainaja oli innokas ja kykenevä raittiustyöntekijä ja jätti suuren aukon työntekijäimme riveihin. Vainaja oli ammatiltaan liikemies ja maanviljelijä.

Herman Hendrickson

Anna Savolainen, synt. Iin pitäjässä Oulun l., toukok. 6 p. 1891. Tullut Amerikkaan 1909. Yhtyi Urpa No. 234 r.-seuraan, Hubbell, Mich., heinäk. 11 p. 1909. Kuoli toukok. 19 p. 1915 keuhkotautiin.

Lempi Jokinen, synt. Baragassa, Mich., lokak. 7 p. 1895. Yhtynyt Pohjantähti No. 1 r.-seuraan lokak. 18 p. 1913. Kuoli keuhkotautiin heinäkuun 15 päivä

Anna Savolainen

vuonna 1915. Hän oli ammatiltaan kahvitarjoilijatar.

Maria Leena Abramson, synt. Toholammilla lokak. 19 p. 1862. Tullut Amerikkaan helmikuulla 1887. Yhtyi Valotar No. 196 r.-seuraan, Montreal, Mich., lokak. 8 p. 1905. Kuoli toukok. 30 p. 1915 sydäntautiin.

Linda Johnson, synt. Simossa lokak. 12 p. 1885. Tullut Amerikkaan 1886. Yhtynyt Pohjantähti r.-seuraan No. 1, maalisk. 5 p. 1911. Kuoli keuhkotautiin kesäk. 9 p. 1915.

Maria Leena Abramson

Briita Liisa Lehto, synt. Kuolajärvellä, jouluk. 1 p. 1870. Tullut Amerikkaan kesäkuulla 1879. Yhtynyt Kalle No. 20 r.-seuraan, Kearsarge, Mich., heinäk. 10 p. 1904. Kuoli maalisk. 12 p. 1915 munuaistautiin.

Victor Johnson eli Sandroos, synt. Merikarvialla toukok. 28 p. 1858 ja kuoli Deertonissa, Mich., 27 p. elok. 1904. Vainaja kuului raittiuden harrastajain joukkoon ja oli ehdottoman rai-

Briita Liisa Lehto

tis 25 vuotta, vaikka hänellä ei ollut tilaisuutta kuulua r.-seuraan, sillä hän asui maatilalla pienellä maanviljelysseudulla. Riuduttava keuhkotauti lopetti tämän hyviä aatteita harrastavan henkilön elämän.

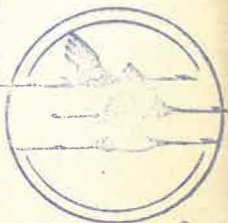
Hilda Alakaara (Juoni), synt. Kurikassa elok. 27 p. 1885. Tullut Amerikkaan toukokuulla 1902. Yhtynyt Toivo No. 15 r.-seuraan, Wakefield, Mich., tammik. 4 p. 1914. Kuoli keuhkotautiin Wakefieldissä, Mich., syyskuun 29 p. 1915.

Esa Karvonen, synt. Puolangalla marrask. 24 1889. Tullut Amerikkaan heinäk. 1891. Yhtynyt Otava No. 134 r.-seuraan, Mohawk, Mich., lokak. 3 p. 1909. Kuoli tapaturmaisesti lokak. 6 p. 1915. Oli yksi toimeliaimpia seuran jäseniä kaikissa toimissa ja pyrynnöissä.

Runoilija V. A. Koskenniemi lausuu:

*“Ei konsanansa kuole hän kokonaan,
ken eestä korkeamman on uhrannut,
mit oli kallihinta hälle,
Uhrannut vilpittömin mielin.”*

SIIRTOLAISINSTITUUTTI
MIGRATION INSTITUTION
Turun Yliopisto
20500 Turku 50 ☎ 17536

126-1980

SISÄLTÖ:

	Sivu
Kalenteri- ja almanakkaosasto.....	6—29
Neuvo- ja tieto-osasto.....	31—41
Jouluvirsi (runo), kirj. Z. Topelius.....	43
Rahtiustyön lähtökohta, kirj. Juho Järvelä.....	45
Väkijoumaliikkeen vaikutus yksilön sekä yhteis- kunnan siveelliseen elämään, kirj. John J. Hillberg.....	53
On yksin (runo), kirj. Eetu Lohipoika.....	65
Yhtä ja toista keuhkotaudista, kirj. P. J. Collander.....	66
Benjamin Rush, kirj. Rope Kojonen.....	79
Varjele sydämesi, kirj. Martta Suominen.....	84
Nuorisolle (runo), kirj. Tilda Kotiranta.....	87
Kynnä oma vakosi, kirj. Hilma Luoma.....	90
Nuorisomme siveellinen tilanne, kirj. Ilmari Varjo.....	94
Jouluna Amerikassa (runo), kirj. Eliel N—n.....	105
Muutama sana Idän Suomalaisen Rahtiustiliiton toiminnasta, kirj. Hilda Heikkilä.....	107
Sotako luonnonlain vaatima?.....	111
Heikki Meriläinen, kirj. S. Paulaharju.....	118
Suomi-Opiston rahtiuseura, kirj. S. Björn ja H. Hillilä.....	125
Historiallisia muistelmia, kirj. S. Ilmonen.....	128
Hän ja hänen ystävänsä, kirj. Pohjan Tyttö.....	135
Kalmistossa (runo), kirj. Hilma Luoma.....	140
“Ne seitsemän laihaa lehmää,” kirj. V. A. Groenlund.....	143
Rahtiustalojamme täyttämään, kirj. A. V. H.....	157
Vuoden pimein päivä (runo), kirj. Viljo Kojo.....	160
Aino, kirj. Salonpoika.....	162
Sananen siveellisyydestä, kirj. Maria Lempiö.....	167
Kirjahylly, kirj. E. A.....	172
Kuparialueelta, kirj. H. Moilanen.....	175
Sankkoina joukkoina yhtykää riveihimme!, kirj. H:a H:lä.....	179
Rahtiustalokkemme kirkolliset harrastukset, kirj. —le —vi.....	186
Suomen tila yleiseuroopalaisen sodan aikana, kirj. Antti Tuukkanen.....	191
Piirteitä rahtiustyöstä Amerikassa, kirj. K. V. M—lä.....	195
Itsekasvatuksesta, kirj. Mary J. Joki.....	205
Lauluseura Sointu.....	208
Ihmisestä ja elämästä, kirj. Johannes Linnankoski.....	210
Nyt sun on päiväs (runo), kirj. Irene Mendelin.....	214
Muistosanoja vainajille.....	216

S. K. R. VELJEYSSEURAN TOIMISTOSSA

on täydellisiä varasto kaikenlaatuista raittiuskirjallisuutta: historiaa, yhteiskuntaa, terveysoppia, lainsäädäntöä, siveellisyyttä, nuorison raittiusopetusta, raittiusjärjestöä y. m. käsittelevää. Puheita, esitelmää, kertomuksia, runoja, vuorokeskusteluja y. m. raittiusseurojen kokousten ja iltamien ohjelmistoon.

Paikallisyhdistysten jäsenkirjoja, sääntö- ja käsikirjoja, kuittikirjoja, jäsen- ja muuttokorttia on varastossamme. Leimasimia (Seal) hankimme tilattaessa.

Raittiusväen merkkineuloja useita eri lajeja ja hintaisia.

Tilauksen mukaan hankimme kaikkea kotimaista kirjallisuutta.

Kirja- ja varastoluettelomme pyydetäissä ilmaiseksi.

Maksu tulee seurata tilauksen mukana. Ainoastaan paikallisyhdistyksille lähetetään myyntitiliin.

Isommista tilauksista ja asiamiehillemme annetaan kohtuullinen alennus. Tiedustelkaa ehtojamme.

Tilaukset suoritetaan nopeaan ja huolellisesti.

Lähetys vapaa kaikkialle.

Tilattava osotteella:

S. K. R. V.-SEURA, Ishpeming, Mich.

Raittiusseurat, nuorisoseurat y. m. seurat ja
yhdistykset käyttäkää

KANSAN LAULUKIRJAA

kokous- ja iltamatilaisuuksissanne.

Kansan Laulukirjassa on 200 parhainta valikoidua laulua sopivia kaikellisissa tilaisuuksissa laulettavaksi.

Kirja on sidottu koviin kansiin. Hinta ainoastaan 20 senttiä kappale vapaasti lähetettynä kaikkialle.

Tilataan osotteella:

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTTI
MIGRATION INSTITUTE

Turun Yliopisto
20500 Turku 50
Ishpeming, Mich. 49817 17536

S. K. R. VELJEYSSEURA

Mich.

126-1980